

سیا بهند و خەجى

سیابهندوْف

سەمەند

سیابهند و خەجى

شوكور مستەفا

لە پىتى سلاّقىيەوەى ھەلگىرداوەتە سەر نۇوسىنى

باوى كوردى و فەرەنگىكى بۆ سازداوە

دەزگای چاپ و بلاۇكىرىدەوەى ئاراس

ھەولىر - ھەرپىمى كوردستانى عېراق

© هەممۇ مەفیک ھاتووهەتە پاراستن
دەزگای چاپ و بلاۆکردنەوەی ئاراس
شەقامى گولان - ھەولىر
ھەرێمی کوردستانی عێراق
ھەگبەی ئەلیکترونی aras@araspress.com
وارگەی ئینترنېت www.araspress.com
تەلەفۆن: 00964 (0) 66 224 49 35
دەزگای ئاراس لە ٢٨ تشرین (٢) ١٩٩٨ ھاتووهەتە دامەزان

سیابەندوڤ سەمند
سیابەند و خەجى - داستان
گۆرپىن بۆ رىنۇوسى كوردىي خواروو: شوکور مستەفا
كتىپى ئاراس ژمارە: ١٠١٧
چاپى دووھم ٢٠١٠
تىرىئى: ٥٠٠ دانە
چاپخانەي ئاراس - ھەولىر
ژمارەي سپاردن لە بەریوھەرايەتىي گشتىي كتىپخانە گشتىيەكان ٧٤٢ - ٢٠١٠
نەخشانىنى ناواھو: كارزان عەبدولحەميد
رازاندنهوھى بەرگ: مەريھم موتەقىيان
پەتكارى: ئاريان ئەحمەد
رىنۇوسى يەكگرتۇو: بەران ئەحمەد حەبىب

پیشخەبەر

پۆيىما (سياابەند و خەجى) تى حەسابىرنى دەلالىبا جماعەتا كوردا و جىكى مەشۇور دىگەر ناڭا مەدەنلىيەتا كوردادا. باوار بىكى، تونه مالەكە كوردا، وەكى دەرىھەقا وى پۆيىمەد، نەبېسىتىيە، يانى ژى كىدەرئەنەھاتىيە گۆتنى چەند بېتى وى پۆيىمى. (سياابەند و خەجى) - ئەو كانيبا جماعەتىيە نفوسىدارىيە، ژ كۇ نەكۆ تەنى ئەقىسىكارىد كوردا، يى ئۇسا ژى يى ئەرمەنەيىبا بۇنى ئەقىنتىيا دلا ب فىنجانىد زىپىن ھەلچىن قىنياتى عەفراپاندى. پۆيىما (سياابەند و خەجى) دەستبراكى «كەپ و كولكە» ھەردو پۆيىم ژى قەرېتكىرىنە مقابلى زۆر دەستىيَا خەلەفييەن ھەنگەن سەر كوردا. عەگىتىد ھەردو پۆيىما نۇلى ھەف مېرخاسن، نۇلى ھەف دەفرەنە، نۇلى ھەف حەلالن، نۇلى ھەف بى ترسن. وەختا دەكەفە دەرەجا ملەتا - عەگىتى و مېرخاسى تاجى سەرى وانايە. لى چاوا سياابەند، ئۇسازى كولك سەرسەشكەن. كولك گۇرا دىا خوه ناكە، دېھ و تى كوشتن. مقابلى كولك سەككىيە مېرى عەرەبا و حەفت بىرى خەجى. ھەردو پۆيىمادا رەن تىنە خانى كىرنى مقامى سەنفييى. ئەم بېرىبىن، وەختا كولك تى دىيانا مىن، مېرخاس و گەرگىرەن وى كەسەك نكارە فينجانا قاۋى ژى هەلا و قەخوھ، تەنى كولك وى يەكى دكارە بىكە و ب وېقا كولك دخاست خوشكا خوه بىدە كۈرى مىر، چىكى ئەوي دەولەتىيە لى خەجى و سياابەند مقابلى وئىيەكى شەر دىرن. ھەردو پۆيىمادا ئەم بېرىبىن وى قەلەنلى، ج ژ كولك و سياابەند دخازن، ھەردو عەگىتى مە ئىتىمەن. راستە، كولك تەنى باقىدا ئىتىمە، لى ديسا ئىتىمە.

لى گەرەكى بى گۆتنى، وەكى فرقى ژى ئورتا (سياابەند و خەجىدا) و (كەپ و كولكدا) ئەپىچەيە راستە، باقى كولك مرييە، لى دىيىا وى ساخە. ئەم زەعف رەن زانن كىيە باقى كولك. لى سياابەند تايى تەننەيە، نە دىيىا وى ھەيە، نە ژى باقى وى. ئەو ئەولەدى ئىلا سلىقانە و ب ئىلا سلىقا تى ناسكىرنى، ب نىتىا مە پۆيىما (سياابەند و خەجى) دەا قەدىمىيە، دەا كەفە، ج كۆپۈيىما (كەپ و كولك) ئەمە يەكى ئۇسازى تى خانىكىرنى ب چەكى دەستى ھەردو عەگىتائا كولك ب شۇر و

مهرتالا شه‌ر دکه. وەختا ب تەوهقەکرنا وى سۆسکى بەر کولکرا دەربازدکن، ئەو شورکى ناقا وى دخە و وى دکە دوو قەتا. ل مەيدانا، کو کولك تىدا شەر دکه، تىنە خانىكىنى تەعبييىد عەسكەرييى حاسىگەھىد شەر، چەعلۇ شەر. سۆسک نكارە سەر چەعالارا چرقاسكە و کولك دافىئە چەعلۇ.

لى دەستى سىابەند تىر و كەفانە. ئەو سەر سىنگى تەببىيەتى دگەپە. نە حاسىگى شەر، نە زى تەعبييىد شەر راستى وى نائىن. ئەو پى تىرى گاكۇقى دخە و دخازە دلى وى خەجىپا بىنە. ب گلېكى دن ھەردوو پۈيىم دەركەتنە ز بەغرا نفوسا جماعەتا كوردا، ھەردو زى نۆلى دو چەما، ئالىكىدا دكشىن، لى ھەرىيەكى زىيى وان نەوالەك دانىيە بەرخو، تىدا دكشه و كىتفا مەرييما خومەپا خوش دکە.

ز بۆزى پىشاداهاتنا پۈيىما (سىابەند و خەجى) سال و زەمان دەرباز بۇونە، ھەر دەنگىبىزەكى ئەو پۈيىم ژ يى پىشىيا خوھ ھلایە. نەزەرىيەتا دەنگىبىزى پاشن ژ نەزەرىيەتا پىشىن دەتە جوداكرنى. ئەوى ھەنداقا خوھدا ل دنى دنھىرى، ھەنداقا خوھدا دنى ناس دکر و تشتى تەزە بەرخو دەنارت و دکرە ناقا پۈيىمىي. سالا و زەمانا پەردىد تەنكە تەزە دانىنە سەر پۈيىمىي و قلخى پۈيىمىي بەرئى ناف خوھدا نخامتىنە و وى شقىيتى پۈيىم ئانىنە گىھاندىنە رۇزىد مە. ئەم نەن نىتى ئادنە پىشىبىا خوھ وەكى قلخى پۈيىمىيى كەقىن بىنە سەكتاندىن. ئەو خەباتەكە باشقەبە و ز تىمما مە دوور دكەفە. لى سەر ھىمىي وان خەبەرىد مە بېرانى، تىخانىكىنى وەكى پۈيىما (سىابەند و خەجى) زەعف كەفانە.

مە ژۆرى قسەك، وەكى پۈيىما (سىابەند و خەجى) ماقابلى خەلەقى عەرەبان، ئى كو دخوهستن كورستانى زەفتىكن و جماعەتا كوردا بىندهست كن. ئەو بىندهستكىن تى دەربازكىنى چاوا ب دەستى شوب، ئوسا زى ب دەستى بەرتىل و رشەتى، ب دەستى قولخا مەزن بۇنَا سەرەكى ئىپلا كوردا. مىرى عەرەبا حەفت بىرىد خەجى بەرب خوھ دكشاند. ئەوانا، چاوا مېرخاسى كوردا، زەعف وى لازم بۇون. ئەوانا وى لازم بۇون، وەكى بىنە چەكە دەستى مىرى عەرەبا و ناق ژىپا قازانجىك. لى دەستگرتنا خەجى ۋەتەننى دبوو مەعنى، ب وى تەھەرى مېر دخازە برىد خەجى وەلگەرىنە ئالىبىي خوھ.

تاریقیندا عهیانه، وەکی قورنای ٧-دا خەلیفید عەرەبا دەستەریزبیا کوردستانى كرن. كوردا كو تەنی ناقا لەشكىرى غەيردا شەر دىكىر، لى گەلەك كورد سەرلەشكەرى عەرەبا بۇون، ب عەشىرەتى خۇھقا بۆي خەلیفید عەرەبا دچۇونە سەفرى و لاتىد باشقە بۆي خەلیفید عەرەبا زەفت دىكىن.

پۆيىمەدا تى كېشى، چاوا دووتىرەتى دىكەقە ناقا برا، وەختا پرس پېشدا تى خەجى بدنە كورى مىرى عەرەب، يانى بدنە سىابەند. برى مەزن دخاز، وەكى خەجى بدنە كورى مىرى عەرەب، لى برى بچۇوك مقابلى وي نىتى دەرتى. ب وى شەلەقىدا جماعەت دخازە بىزە، وەكى وەختا شەرى جماعەتىيى مقابلى زەشتەكچىيى دەرەكە، سەرەكى ئىلا، بىگ و ئاغى دوشۇرمىش بۇون تەنی دەرەقا كارا خۇدا هەر يەكى ئالىيى خۇدا دىكشاند و دووتىرەتى دىكىنە ناقا ملەتى كورد. ئەو دووتىرەتى بو خايىنى جماعەتا زەعمەتكىش، بو بايىسى بەختى ملەتى كورد. قەوهتا وي ملەتى مقابلى زەشتەكچىيى دەرەكە سىست دىك. چاوا جماعەت دبىزە، وي دووتىرەتىيى مالا كوردا خرابىر.

جماعەتا كوردا شكلى خۇد ب بەنگىزى سىابەند و خەجىقىدا يە نەقشاندىن. فرا لازىمە چەند گللى دەرەقا واندا بى گۆتنى. ئەم ھلەندن خەجى. خەجى نولى سىابەند ئىتىمە. نە دىبىا وي ھەيمە، نە زى باقى وي. راستە دەستى برى وي سەر سەرى وي بۇو، لى خىنلى ژ برى بچۇوك، كەسەكى دلى وي فەمم نەدەركەتە تەھەكۈرييە وي دلى. حوبى خەجى حوبى حەلەلييى بۇو. ئەو سىابەند ب چەعقى خۇد دىت، ب دلى خۇد حباند. ئەو حەتانى دەقا پاشن ھېقىيا سىابەند بۇو. ئەو توجارا قايىيل نەدبۇو بەختى ملەتى خۇد بە زۆرەستا و زەشتەكچىيە. ئەو ئازايى حزدەك. ئەو مەسەلا كوردا كو دبىزە «عەينى لايقى خەجىيە. نە مالى دونى، نە زى شانەشىنا رەنگىن بەرچەعى خەجى نائىن. نە كو تەنی مىرى عەرەب، لى ئوسا زى بىرىد وي بەر چەعقى وي رەش بۇونە. بىي سىابەند ئەو خەربىيە، لەما بىرىد وي، تەن دى و باشى وي ژىپا دېنە خەربىب. ئەو خايىنىيى ملەتى خۇھرا ناكە و دېيىن، وەكى مەنە تەقى سىابەند ژ زېبىنە تەقى برا چىتە، ئەو برا داخاپىنه، قەستا مۆرپە دەكە و خۇد زەرىدا داۋىزە جەم سىابەند.

جماعه‌تی تو قوسور نهادیه شکلی خه‌جی، خه‌جی نومد، چاوا خوشک، هر براك دکاربوو خازلا خوه بانییا، وهکی خوشک‌که و بیه نولی خه‌جی ههبوویا. خه‌جی به‌دهوه، چاوا قیز - هر قیزه‌کی دکاربوو خوازلا خوه بانییا، وهکی به‌دهوییا خه‌جی ل وی بووییا. خه‌جی دل - ره‌عمه، چاوا مهرف - هرکه‌سی دکاربوو خوه‌زلا خوه بانییا، وهکی دلی ره‌عمی نولی خه‌جی راستی وی بهاتانا، خه‌جی حلاله چاوا ده‌رگیستی - هر خورتکی وی خوه‌زلا خوه بانییا، وهکی یه‌که نولی خه‌جی راستی وی بهاتا.

خه‌جی خایی قهولی خوه‌یه. ئه‌وی گلی دابو سیابهند و حهتا رۆزا مرنی قه‌سەما خوه نەتمپبینە. دبه کو بى خانیکرنی، شەر کاریبا خه‌جی نایی کشقى، وهکی خه‌جی شەرناكه مقابلى زۆر دەستىبىي. ئه‌و كرنی برى خوهرا نه رازىبىي. وەختا سیابهند خه‌جی داۋىتە تەركىبىا خوه، وهکى يەکى دەرب بىگەندا سیابهند، دبه کو خه‌جی بوویيا وەردەكى دودا و جماعه‌تى زەندە ژئى بىگرتا. لى كەسەکى توروش نەکر بىئنە پېيىشىبيا وان. وەختا خه‌جی خوه زەرىيدا داۋىتە، ب وی كرنا خوهقا ئەو توی سەر دەوراندا زولمدارىيىدا دكە، كىنەرئى دو دلى ژەمق حزکرى نىكارن بگھىزىنە مرازى خوه. چاوا مە زۆرى بىرانى، سیابهند ژئىلا سلىقانە. ئه‌و ئىلی ئەم مەزن كرييى، وی ئىلی بەدهویيَا خوه، مېرخاسىيَا خوه، فراسەتى خوه كرييى قالبى سیابهند (ھلبەت، وەختا ئەم دەرھەقا ئىلیدا خەبەردىن، ئەم بن وی خەبەردى فەعم دکن جماعه‌تى). پارەكە وی ئىلی ب نافى قەبىلا سلىقا حهتانى رۆزا ئىرۇپىين مايە. ئەو قەبىل تۈركىيەتىدا دەمینە و دىرى رەخ گۇلا ثانى، ل سىپانى خەلاتى، خوت وی جى، دەرھەقا كىزانىدا پۇپىيەتىدا تى گۆتن. قەبىلا سلىقا نەنە مەزىنە و ناقەندىگى خوهى بەرى ئو نداكىرييە. سىپانى خەلاتى چىاکى بلندە. زەقستانا و ھافيتا بەرف سەرى وی هلنايى. نە سىپان وارى كۆچەرئى چەند قەبىلى كوردايە. بىنەتارا سىپانىدا شەمرە خالاتتىيە، جورەكى دنى ئەو ناف دبه ئەخلات. لەما دېيىن سىپانى خەلاتى. ئەو شەھر- شەھرەكى قەدىمىيە (كەقىنە)، لى نەمەزىنە. وەختى خوهدا دهاتە حەسابى ھاسىگە مقابلى زەقتە كېيىيد دەرەكە. ئەقە وەتمىنى سیابهند، وەتمىنى وەلاتقانى سیابهند.

سیابهند نولی خەجى بىدەوە. ئىلەدا خۇرتهکى مىنانى وى تونە. سیابهند نولى خەجى دلەعەمە. ئەم تو جىا راستى نەمەردى و چىكۈسىيا وى نائىن. سیابهند مېرخاسە، ناف ئىلەدا تو خورتهك سەر وى ناكەقە. سیابهند و خەجى ژ پاشلا جماعەتى دەركەتنە، هەردو زى دەلالىيى، حىزكىرييى جماعەتىينە. وختا سیابهند خەجى داقىزە تەركىيىا خوه و درەقىنە، جماعەت تىشەكى وانزا نابىزە، ئەو يەك گەلەكى جماعەتى خوهش تى. مازايى وان مازايى جماعەتىيە و وختا ب بايسىيىا نەمەردا مازايى وان دتەربە، ب وېقا جماعەت دخازە بىزە، وەكى ب بايسىيىا نەمەردا تمى مازايى جماعەتى تېرىپىنە.

مە ئەق شۇۋەتكەرندا پۆيىما (سیابهند و خەجى) بۆى وى يەكى. وەكى خاندكارىد مە بىبىن، گەلۇ سەمەندى سیابهند نېيسارا خودا كىرىپوويە ژ بن فى بارى گران دەرى، گەلۇ قوسۇر نىگەيشتىيە شكلى سیابهند و خەجى، گەلۇ نۇفوسا جماعەتى وى پۆيىمەدا ھاتىيە خانىكىن... ئەم گەرهەكى بىزىن، وەكى ھەقالى سەمەند زەعف رەند نىتا خوه ثانىيە سەرى. ھەقالى سەمەند نە كۆ تەنى حەتانى كوتاسىيى كۆمۈزىسىا پۆيىما جماعەتىيى خايىكىرييە، فۇرما زمان و رىفمۇڭكا جماعەتىيى خايىكىرييە.

پۆيىما ھەق، سەمەند (سیابهند و خەجى) يا خوه خودتىيە. گەلەك جىيا ھەقالى سەمەند سەر پۆيىمەدا زىدەكىرييە، ئەو چېكىرييە، گەلەك كلامىد تەزەكىرييە نافا پۆيىمى. لى ھەر دەرا ئەو ز نۇفوسدارىيىا جماعەتىيى دۈور نەكەتتىيە. نافا پۆيىمەدا ھاتىيە خانىكىنى مېرخاسىيىا سیابهند، حەلەبىيا وى، سیابهند پىشىتا بارى كەتتىيە. وختا ئەم پۆيىما جماعەتى دخونن ئەم نازان ژ كۆ سیابهند پىشاداھات، ئەم هاڙ زاپوتىيە وى تونەبۇون. پۆيىما ھەقالى سەمەندىدا ئەو كىيماسى ھاتىيە ھلدانى. پېرەك دېھ وارى ئىلى، وەكى پارسکە. لى كەسەكى نابىنە ئەو راستى زاپا چلى تى. وى زاپا خورا دېھ و دكە كور خوت ئەو كور سیابهندى سلىقىيە. ئەم دېبىنин، وەكى ئەق زىدەكىن زەعف لازمى پۆيىمىيە. بۆيى وېيەكى ژ پۆيىما سەمەند ئو سا قىيمەتلىيە بۇنا خاندكارا و بۇنا ليتراتورا كوردا.

ھۆستاتىيىا نېيسكارىيى نە وى يەكى دانە، وەكى ئەو ھلەدە پۆيىما جماعەتى بىن

زىدەكىرنا بىئاڭلۇ، بىنچىكىرنا بىئاڭلۇ سەرنافى خود بىدە، تو تىشىتەكى تەزەل جماعەتى نەھەسىنە، چاوا جماعەتى ئەو سترايىھ، ئوسا بىدە. تىشى ئوسا تو كارى نادىنە لېتراپورا مە.

ھۆستاتىيىا نېيسكارىيى نەوى يەكىدانە زى، وەكى نېيسكار كۆمپۈزىسيبا پۆيىما جماعەتىيى، قىلخى پۆيىما جماعەتىيى ئوسا بگوھىز، وەكى ئەو قەت نەبى ناسكىرنى. تىشى هادا نېيسكار دەرتى ماقابلى نۇفوسدارىيىا جماعەتى، وى نۇفوسدارىيى بى قىيمەت دكە، جماعەتا خود و كولتورا وى جماعەتى نمىز دكە. لى ھۆستاتىيىا نېيسكارىيى وى يەكىدانە، وەكى ئەو كۆمپۈزىسيبا پۆيىما جماعەتىيى ناگوھىز، نۇفوسدارىيىا جماعەتىيى ژ پۆيىمى دەرنەخە، تىشى ئوسا سەردا زىدەدكە، وەكى وەختى خاندىنى جماعەت خود - خود بىزىز: «ئەرى، كېماسىيىا من قى يەكىدا ھېبوو، لى چ كو ھاتىيە نېيساندى، تمام نېزىكى منه، نېزىكى روھى مەن».

ب نىتتا مە، پۆيىما ھەقالى سەمەند(سياپەند و خەجى) ئەيلەقى نېزىكى روھى جماعەتىيە و قەوماندىنەكە شابۇونىيە ناڭا لېتراپورا مەدا. مە گومانە، وەكى پۆيىما ھەقالى سەمەند وى ناڭا خاندىكارادا حىزكىرەنەكە مەزن پېشدا بىنە و ئەو پۆيىم ب لايقى وى بى قىيمەتكىرنى.

قاچاخى مراد

سەرى ١

بەھار بۇو، بەھار، گول – سۆسنا بى ندابۇو،
ژ بارانى، كەسك سۆرى شاخ ۋەدابۇو،
ئاقىيەد بەرفىد بەمەكىيە پېئل ددا،
ژ قونتارىد چىا دكشىيە،
پېلىد سېپى دكەتنە ناڭ گەلىيە،
دلەزىان، خۆھ دگەپىناندە چايرا،
خۆھ دگەپىناندە دەشت و زۆزانما،
نۆلە كامچىي دەست حوبى يارا.

بىنَا جەنەتى كەتىيە مىرگ – چىمانا،
چىا خوهش كربۇون بەنگىزى زۆرانا،
دنىيا ژ خەۋى رابۇو تەقى رهانا،
گوندى سلىقانى ب سورىيى قەرقاش،
ب كۆچ – بارخانا، ب كلامىد زەعف خوهش،
رتىيد سىپانىيە بەدهو، ور نۆلە گۆگەرچىن.
دكشىيان نۆلا لېمىشتى، نۆلە كلامى دەنگىيە.

كۆمى قىزايە بەدهو، ور نۆلە گۆگەرچىن،
عەوتىينا كەلبىا – قورتىن و قۇزىن،
و خۆرتىيد بەدهو، كو رونشتىيە ناڭ زىن،
ئەو دچۇونە چىي ژ دەست گەرمادەشتى،
و ژ بەربانگا سېپى، حەتانى ئىقشارى،
ب كلام و خەبەرداڭ كەتبۇونە رى.

لى – لى، وەيلى،
قى عەردى، قى عەزمانى،

فی دهردی، بی دهرمانی،
بلبلی مالشهوتوی،
سهر بهلگی داری دخونه،
شیست و شهش زمانی.
لی - لی، تهرزی، تهرز باقی
تؤیی خهلاقیرا کیف - حنهک لاقردييانی،
من عهقدلیرا کیر ب دوزانی،
تو راموسانهکه بده من پزمامي.

بووکی سالی، که قانیبی مالی،
که قوتکا بهری پالی،
شەکری ناف دەزمالی،
بەلەکییا ژ بەرواری،
تەعقا هاڤینی دایی،
ژوردا حەلییا هاتە خوارى.

خەزالی چی نه والی، کیفروشکا ل چی پالی،
برنجی دەشتا عەجه مستانی،
کشمშی دەشتا عەجه مستانی،
سەردىكا دلى من عەڭدالى.

لی وەردی، ها وەردی،
ئاف سەرە، تاسى وەردی،
بەھ سیاری سیار بۇونە،
دلی منی چۈونە جەردی.

ئەو دلەپن بن پەلتى عەورا،
کو تەنی تەپرا كربۇون جىي سەپرا،
وەكى ئەو روح و جانى كەسرى،

عەمرى بەر كەرمى تو نەسترى،
ھەرە سەرى چىي عەورا ھەمېزكە،
كىن و كولى خوھ عەرشارا قەكە.

ل بۇئاقايى نۆلانى گندۇر،
تەقا جنجرى، نۆلى كورا سۇر،
خاترى خوھ خاست بەرە - بەرە،
دا پالىيا پش چىايى لايى سەرە،
و وارى خوھ هيشت بۇي شەقەرەشى.

ئەو كۆچىد درېز سەكىنин فيزا رى،
بارخانى گران دانىنە عەردى،
بۇي ۋەگىتنى كۆن دىگرىيان جىي خاس،
ھەنك دىگرىيان، كورى خوهىي نەعس،
كۈپاش كەتىون، بۇي وان، هەر جىبىا يەك،
دېرى كۈپاش داشۇت پەزا خوھ كۆلک،
دلى دى - باقى خوھ نە كەفرە.
بۇي ئەولەدى خوھ تو ناستە،

لى كولفەتى كورد - ئەوي جانپولات،
ئەوي دىلىرىن، ئەوي دىلىشوات،
جەم وىيىا تونە دەخەستى، جەلبى،
بۇنا وي تونە كەسەر، رەحەتى،
ئەو زو تۆپ دكا دۇر - بەرا قىشا،
كۆچك داتىنە بن پارى عەرشا،
ھەقىر دەسترى و لوشى سىلى،
زو بەلا دكە بۇي شىقا ئىلەي.
هن ۋىن، هن دەرا ھان، ب يەك بانگى،
ل تەڭ سەپەركا بى حەساب و حەزار رەنگى،

ئاگرئ كوچكا ناف چۈلا شوخولي،
بىنا نانى لوش، گوشتى قەلاندى،
شىرى تەزەدۇتى، هەوا هنگاڭى.

حەتاني بانگا دىكى نىقى شەقى،
دەنگ و حسى كۆچەرثانى بەرھەوى،
جي - جىيىدا دور، نىزىك دهات، هەوا دەھەزاند،
گوھدارىيما مەرييما بەرب خود دكشاند.
ھەلە پش تۆپكى شين پسته - پست بۇو،
كىلەكا زنارا، سەر فيزا كانىيىا،
ھەلە جى - جىيىدا دهات دەنگى دلکەتىيىا.

لى خىېنى شقان و خىېنى گافان،
و كەلبىد گورىخ - ئەو حونىرى وان،
ھەر تىشت ھورا چوو، ھەر تىشت سەقىرى،
سەھەتك - دودو سەر وانپا فېرى.
ھى تەزە كەو كەتبۇ سېى،
لەيل و مەجرۇوم دەركەتن قولبىي،
كۆچەرثان ژ خەوا شىرىن زو رابۇون،
كۆچى وان نۇلا زنجىرى رېزبۇون،
خاترى خودى چوينىي زى زۆزاندا خوهىستن،
قىز و بۇوكا ب زەلۇولى كلام دىگۇتن:
«زۆزانى پېكائىنە،
كولىلەكى وانا ھىسىرى خورت و قىزا ھلدچىنە،
خوهىلا من وى بەندىبىه، كى چەعقا دېيىنە،
دالەكى نا حەزار دلى حەبىيە،
خورتى تو سزىدا دچە دېب بەرمالى،
چىا و زۆزانى، وەرن مە قى حالى.

برائه و پیشی خیری وایی قمت نبینه،
 کی عهدت هنارت شهرمی سهر مهدا تینه،
 وهکی دهرگیستی نه ب دلی قیزی به، قیز نهستینه،
 لی وهکی بستینه، ئه و سهر سهربی وی، نولی روھیستینه،
 نه ب دلی خوه ئه و دچه دبه بەرمالی،
 چیا و زۆرانق، ودرن مه وی حالی».

هلا شینایی ژ قراشقنی زوها نه بوبویو،
 هه ما وی دهمی پیره که بەلەنگاز وی دهري پەیدابوو،
 میشکو هلداربوو ب کنجید قەریال،
 ژ گوندی نیزیک ئه و دهركەتبیوو ژ مال.

کۆچه رقان پاشی رحه تیونا شەفآ گران،
 هیدی ژ جى لمقیان و رئ کتن،
 پیره که بەلەنگاز، بىخودى و خودان
 ژ دوسا کۆنەکى، دچو دوسا کۆنی دن.
 وهکی چاره کی حالي خوهی بەلەنگاز بکه،

ژ بەلەنگاز بی سەھەت خشمى،
 سهر و سورەتى وی تەمام قرچمى،
 تىسى تو نەبۈون بەر بەلەنگازا،
 بەر ب دوھەتىيَا ناچە، ناخوھەز.

پیرا بەلەنگاز هاتبۇو پارسى،
 دەستخە زیتولى كەفنه لباسى،
 يانى پەعرى نان، يانى گۆرەكى،
 ژ دوسا وارى كۆن جۈلەكى.
 لى نشکىقا وی قر دەنگەك بەھىست،
 دلی پیرى زۇو داۋىت و دلىست،

ئەو نۆلى دىنا، ئەو نۆلى سەما،
كاسكە دەستىا ل جىيى خۆهدا ما،
رجىى قرا دەست و پى وي،
ژ دەست دەنگى زارى، ژ دەستى ساوى.

گرینا زارى دهات و دهات،
پىرى چەعقى خوه وان دەرا كەرەند،
وي ژگوھى خوه قەت باوھ نەكى،
ترى چقىك بۇو، دورقا گازى كى،
گوھدارى نەدا، گۆت: «گوھى من سىستن،
قازىينا تەيرا من ترى زابه».

لى گەرا خوه وي ديسا دەست پى كى،
دەنگى گرى ديسا دورقا دوجار كى،
پىرى گازى مەلەكىد قەنجىيى كى.
ھىدى - ھىدى خوه نىزىكى دەنگ كى.
و ناف پەلاخا حەتانى چۆڭا،
وئى دىت پىچەكا زارا بشكۈكا.
ئەو زار ئەوى ژ عەردى ھلدا،
و پىچەكا وي زو - زو وي ۋەكى،
دەستى وي ژ كنچك بەنكا ئازاكر،
ئەوى خورتك بۇو، نۆلى سەقا سۆر،
نۆلا بەلەكىيا، نۆلا هنارا مۆر.

پىرى لى مەتا مابۇو، دل لى شابۇو،
چاخى دەست و لىنگى وي ژ پىچەكى ئازابۇو،
ئەوى دەست و لىنگى خوھى ئازارى باكى، شابۇو،
ئەو نەدگىيىا، نا، قەت نەدگىيىا،

تە دىگۈت قەھى ئەمۇي شكىيات دىك،
وەكى ئەو ھېشتنە قونتارا چيا،
و رەجا دىكىز عەمرى خۇھى ئازا.

ب ئۆمىدای ئەو زاپ حەمىز كر،
نۆلى دىيىا حەلال سۆرەتى سۆر پاچ كر.
نە ئەو ژى دى بۇو، دلى وى بۇوكزىن،
كى زانه، كى بۇو دىيىا كوركى ئەقىن،
كى بۇو باقى وى، يانى بى باف بۇو،
دەست تۇ نەبۇونى، دەست ج سەخىرىيى،
دى - باف زاپ ئاقىيت ناڭ زەلولىيى.

زۇدا بۇو، ھەلە گەلەك زۇودا،
وەختا سەخىرتىيى دەرى وى كوتا،
ژ بەختى پېرى ورا بۇو باگەر،
باگەرئى سۆتن پېرى دل - جەگەر،
مېرى وى كوشتن، ئەم مانە ئىپتىم،
بەر دەرگى خەلقى، ئەو برچى و تى.
ناقا سالەكى زاپى وى بىنەقش،
حەممو وەفات بۇون دەست خەرەبىي رەش.
و ئەو تەنى ما، نۆلى دارا بى،
بى كور و قىز و تمى برچى.
نەدا دىسما جارەكە ماين،
بۇو خەھىي زاپى و گولا وى گەش بۇو،
دلى وى شابۇو، ئەو بەختەوار بۇو،
زاپ بەرە ھۆلکى خەھىيە بنعەرد، تەعرى،
زۇۋ ئاڭ لى كر و پېرى، شابۇو.

زىپا ب دلى خوه كنجك دروت،
كوه جۇلانگى، زىپا كلاما كورپى گوت،
چمكى ئەوي ئەو دىتبىو سەر رى،
سەرىي رىبيا شىر و عەگىتىد سېحانىيى،
بۇنا ناڭ و دەنگى وانه مېرانىيى.

دايىكا:

لورى لاوق، تو تۆپراخا عەگىتا،
لورى لاوق، تۈوبىه زۆر مېرخاسى جماعەتا،
دەشتا سلىقى، وى ب چايىرە،
تو مەزن بە نۆلى فېرزە،
لاوى خورتك مەزن بە، چاوا عەگىت.

چ دەزمىمالا گولى - گولى،
تۈزى سىقا و ترى،
پارا كوركى منى خورتكى
چيا نەگەرە، چيا سارن،
پى گولا نەكە، ژ خوه بىزازن،
ئەز و كورپى خوه قان شىنىكايا بگەرن.
كەسەر دلى من چوو خاردى،
سازىبەند سازى خوه ئانى ژۆردا،
نزايم ئىسال چ گوت، چ خەبردا،
كورپى منى نزانە و بىخەمە،
دايىك دلورىينە، دلدا خەممە.

لورى لاوق، لاوى من كورپىنە،
ئىيلا مە وى ب سترىنە،

ئەزىزى ناھى لائى خود دايىم،
سيابەندى سلىقىيىه.

ناھى تفال دانى سىابەندى سلىقىيىه،
كۆپى چى دەلالىيى پېرى،
و پېرى ز دىتىنَا سىابەند شۇوندا،
رۇ - ب رو جاھل دبۇو، گول ۋەددا،
رۇ - ب رو سەھەتا تەزە،
دلى وىتى رەعەمدا دېھزە.

شەف و رو، بەر قى دەرى و وي دەرى،
خەباتا خەلقىيە گرانە چەتنى،
خوهى ب زەلۇولى ئەمەزىن دكى،
نۈلا كولىلەكاكا پى شادبۇو بىن دكى،
ب روھى عەگىتىيى فېرۇتەربەت دكى.

سيابەند بن دەستى پېركىتى رەعەمدا،
زو مەزىن دبۇو و گول ددا،
ئەمەلا حەفت سالى تەنبۇو،
ژناف زابى چاخى خوهى بەرب چەعەف بۇو،
ب قەوهەتى و چاپكىيىتى ئەمە خۆفا گشکابۇو.

چاخى سىابەند بۇو دەھسالى،
ھەر رو جىتىنار، ھەر بۇ گوندى،
دەھاتن بال دىيا سىابەند شكىيات،
- رايى بکە كۆپى خوهى هار،
ئەمە بۇزى سەرەت يەكى دشكىنە،
ملى يى ماین جى دەردخىنە.

گەلە تىشتى دوزمناتىيى پىشدا تىنە، -
بۆرجى گان دانە سەر پېر دايىكى،

سیابهند شیردت که، دهرخه ژ وی دلکی،
 وهکی ئو زارا نهچه رچرینه،
 و وان نهخه، وان نهگه رینه».
 پېرى دچه نافا مالى،
 سیابهندرا دکه وی حهوالى:
 «سیابهند، لاوق، سحەت و قەھوتا من،
 تو ئۆرتا من و قەناتى من،
 تو چرا ملى زارا دشکىتى،
 وانا دخى، دلا خوه دھىلى،
 چى تە وان كەتىيە، ئەوانا چ تە كرييە،
 چ زرار دانە تە،
 نا ئاخر ئەوانا هەقالى تمنە،
 تەرا دليزىن، ئە و گونەنە».

سیابهند:

«نا، نا، دايى، ئەو زارىد خراب.
 تو جارا نكارن منرا بىنە هەقال.
 دايى ئەوانا تەرا راست نەگۇتنە،
 ئەز دەست نادىمە زارىد بەلەنگازانە.
 راستە، من سەرى قەرۇ شكىناندىيە،
 چىكى ئەوى مىريشكا پېركا رۆزا بەلەنگاز دزىبۇو.
 من ملى چاچان جى دەرخستىيە،
 چىكى ئەوى حەسوئى فەقىر بچۈوك كوتايە،
 دايە گەرياندى و چىرى وى كرييە.
 من جورەكى ماین نەكىرىيە توجار،
 چىكى ئەوانا نەھق بۇون، دىيا منه رەعمدار،

من بهیشتا گهدي بمهنگاز بکوتانا،
پايي خوه بدانان و بييهم بگهريانا؟
نه ته ئهز شيرهت كرمه، ب گلبيي خاس،
وهكى ئهز هەرمە پشتا مەرييى بمهنگاز.

وهكى ژدزا ئەم حەيفى هلين،
زور با زولمكارا بحنجرينن.
دايى، فەعم دكە، وهكى سياابەندى دەلال،
پشتا راستىي سەكتىيە تەجار،
گليا فەعم دكە، راست دەفرکە.
دايى دوشورمىش دبە، عەنبا وى پاج دكە.
ژ وى يەكى گەلەك سال دەربازبۇون،
سياابەند رو - ب رو مەزن دبۇو،
بۇو خۆرتهكى فيئرلى و رەندى عەگىتى،
ب خيرهت، سەر خوه و هەۋال - حزكى،
ب دل ساخلم و خودىي دلساخىبىي،
لى تو كەسىرا نەچۈۋ ئالچاخىبىي.

جاھلا تمى پەيى سياابەند ددان،
ئەو كەخش دكىن سەر كارى خوه،
چاخى رەنجىبەر دكەتنە تەنگاسىيَا گران،
گازى سياابەند دكىن، وهكى بکە ئالى وان،
پەز - دەوارى دزى ئەو پارا بىنە،
دزا، مفتەخورا بحنرىنە،
شقان و گاقانان بىتى سياابەندى سلىقى
تۇجار نانى خوه نەدكىرنە نېقى.
سياابەند ژى بلند دىگرت قەدرى وان،
تمى مينا شىرا سەكتى بۇو پشتا وان،

سیابهند هرجار، حهتا بهربانگی سبی،
کیله کا کال و پپرا چیرۆک دبهی،
هینی گلی و گوتنا دبوو،
بهیت و کلام هین دبوو،
یان ژی، روژید تهعلی،
سهر سهري و انرا گران بهووری.

شغانی کال:

ئەمان دەردۇ، دەردۇ، دەردۇ،
دەردا دایه ل سەر دەردا،
ئەمی حهتا ئىقشارى كەتنە
تمەھەکورىيىا وان زارېد خوەدا.

ئەمان دەردۇ، دەردۇ، دەردۇ،
دەردا دایه ل سەر دەردا،
براڭگر بکەفە مالا

ۋان بىشەرم و كەدخورا،
قى عەردى، قى عەزمانى،
قى دەردى بى دەرمانى،
بلابى مال شەوتى.
سەر بەلگى دارى دكى گازى.

ئەمان دەردۇ، دەردۇ، دەردۇ،
دەردا دایه ل سەر دەردا،

كەرى دەركەتنە ژ رۆزانما،
خوه دانە پالىد ۋان چىمانا،
كەتنە ناف گول و سۆسنا،
تى كالىنبا بەرخا و بەرانا.

ئەمان دەردۇ، دەردۇ، دەردۇ،
دەردا دايىه ل سەر دەرا،
چىا بلنە رى ل بەرە،
كەسەك تونە قان دەرا،
مە خلاز كە ژكەدخورا،
ئازايى بىنە ژ مەرا.

ئەمان دەردۇ، دەردۇ، دەردۇ،
دەردا دايىه ل سەر دەردا،
دەردۇ تو نۆلى بووكا سالى،
نۆلى كەۋوتكا بەرى پالى،
دل و حناقىد من بىرىندارن،
دەستى قان دەرد و كولا.

ئەمان دەردۇ، دەردۇ، دەردۇ،
دەردا دايىه ل سەر دەردا،
رۆكى شقانەكى دەرەقا ئەممەدا،
گللى دکرو خېبرىدا،
سيابەند ئەو خەبەدان رۆكى بەپىست،
وەكى نىزىكى حدودىت وەلاتى عەربە،
گەرمى - گەرمستانى، دىزى جماعەتال وى ئالى،
حەموشكادا ناقى ئەممەدى دەولەتى -
خوهىكى كەرىيىد مىيا و رەفىد ھەسىا،
بۆشى دەقى وى دەچىرن بەستا.

سيابەند وى رۆزى دەرنىڭ ۋەگەرپىا،
رېقا دوشۇرمىش دبوو، دەرەقا گلىپىا،
دەرەقا ئەممەدا و وى خېرەتى،

خودیئ گله ههبوون و دهولهت سیانهتی.
 وختی گھیشتہ مالی، بالا خوه دایی،
 سهري دایی بەردا، ب دهستی تارکی،
 دخهبتی، دهعن دکوتا و چەرچرى،
 دلى سیابەند شەوتى، ئەو قەر كەو گرى،
 چىكى ئاگر دلى وى فېرى،
 چەعف تۈزى هيپس بۇو، حش نەسترى،
 چاوا كوزكا سەر سیلا ئاگرى.
 ئۆمى زەف ژ پېردايکا خوه حىذىكى،
 ئىدى نكاربۇو خوه زەقت كرا، ئەو حەمیز كر،
 ب دلى خوهى كورپىن، ب دلى خوهى كەمال،
 و گۆتە دىيما خوه ب ئەۋىنتىيا دەلال:
 - دايى، ئەز مەزنم، فەعم دكم،
 مرا شەرم و عەيبا حەتا مەرنىيە،
 وەكى تو بەر قى دەرى،
 ب پورى خوهى سېي خەلقىپا بخەبتى،
 قۇتە نان تىنى و من خوهى دكى.
 وەكى تو دەستوورا من دها بدى،
 ئەزى ھەرمە خەباتى ل بال ئەممەدى دەولەتى،
 ئەزى زېپا بكم رەنجلەرتىبىي،
 ئەممى خلازىن ژ حالى پارسەكچىتىي.
 وى دەردى پاكن ژ رېنجلەرارا،
 ھەقى باش و گوجلى دىنە رېنجلەرا،
 ئەزى بخېتى، چقاڭ قەواتا من ھەي،
 ئەو ئەمەكى تەل من كرييە،
 ئەز وى تو جارا ل عەردى ناخم,

تەمىّ و شىرەتىّ تەيە راست، بىرناكم،
 نۇلا رۇنایا چەعقى خوھ بقەدینم،
 چاخى كۆئىزەنەك ھەبۇون دەست بىنم،
 بىنەلىتىي ل وىدىمرى ئىزپات بكم،
 ئەزى بىنە پەي دىيىا خوھ كەمال،
 ب شابۇون وى بىنە مال،
 دايى، ج دېيىشى، ئەز ھېرم يانى نا؟..
 يان سەر مەدا بى شپوكا كولا،
 قەت تو نابەھى ئاخىنا دلا.
 پېرى بەر گۆتنى وى تەعەمول نەدا،
 كە ئاخىن و كورپىن كەتى، گريما،
 زانبوو، وەكى ئەمەكى وى نەچۈو دەينا،
 سىيابەندى وى بۇوبۇو يەكى ئوسا،
 چاوا كۆئەوي دخوهست ديسا.

 دايى حەمىز كر كورى خوھىيە عەزىز،
 دا بەر دلى خوھ، ئەو پاچ كر،
 رجفى ئانجاخ خوھ زەفت كر،
 ئىيزىنا سىيابەند دا، دوعا - ئۆغرا وى كر.
 «ھەر، ئەولەدى منى فيرىزى دەلال،
 برا مازى تە نىقىچى نەمىنە!
 برا قەدا و بەلا دوورى تەبە،
 برا خودى تە خوھىكە و رووسپى كە

 هەر، لا وۇ جان، بېھى گلېيى من،
 بېھ خوھىيى كەسىب و فقار،
 چاوا رىدا، ئوسا زى ھەردىدا،
 ئەقە گۆتنا دايىكى ژتمە،

بىرا خودا خودى كە ئەقانى گلىيَا:

«بەرف دەھلە، چىا دەمینە،

چەم دەكشە، بەعر دەمینە،

شىئر دەمرە، چەرم دەمینە،

مېر دەمرە، ناڭ دەمینە،

دىنیايىدا تەننى مېرانى دەمینە.

هەپە، كورپى من، ئۇغرابە تەپە،

دلى دايىكا پىر نۇلانى بەعر»...

دى خەبەرا خوه كوتاکر،

ھىسىرى چەعشقى خوه تەمزىك،

وەكى سىابەند نەبىنە ھىسىر،

ئەۋى سەرى خوه بلند نەدەك.

دەرخست ژ خورجا جەپىن،

شەعرا خاسە، ئال - گەقىن،

كۆئانييۇن خازگىنييى بەرمان،

گۈيدا بەدەو دۆرە كۈلۈس.

«بىمارەكىبە، ئەز ژ قى رۇزى رازى!»

سىابەند چۈك دا عەردى،

راموسا دەستى دى،

دانى سەر چەعشقى خوه،

شەعرى دل دسوٽ،

پاشى رابۇو، وا گۆت:

«دەما خاترى تە، دايىكا دەلال،

تو نەكە خەم و خىال،

ئەز نىز ناكم كۈلۈسى دەلال،

ئەز بىرناكم گۆتنى تە توجار.

– «بەرف دەھلە، چىا دەمینە،
چەم دەكشە، بەرف دەمینە،
شىر دەمرە، چەرم دەمینە،
مېر دەمرە، ناڭ دەمینە،
دىنیايىدا مېرخاسى دەمینە».

و سىابەندى سلىقى كەته رى،
دچوو بەرب ئىيلا ئەممەد ئاغى،
كوبىتىا خەبات و ستار،
وهكى ئەول دنى نەمەينىن بىچار،
كلاما خەرىبىيى دگۆت خورە،

«ئەز رىپويمە، ئەزى ل رېمە،
تەقى – تەعقى تىيرۆكا بەرقىمە،
ئەزى كەتم جىكى خرى – خالى،
نزانم رىبا ئىيلا ئەممەد ما يە كى ئالى.

لى –لى، وەيلى،
ئەف چ دەشت و زۆزان،
گول و چىمان،

ئەزى هەرمە وەلاتى خەرىبىيى،
وەلاتى خەرىبىيى دلى منى دورە،
با تى، باران پىرا دلىلىنە،
بىنا كولىاكا كەتىه گەلى – گوبىزانە.

لى –لى، وەيلى،
ئەف چ دىنیايىيە،
ئەم پىرا كەتنى.
دايى، ئەزى خەرىبىم ژ سلىقى،

ئەز وەعەدەكى دەربازكەم ل خەریببىيىّ.
 دچوو چىارا و بانىيارا،
 دچوو گەلى و گوبىزازا،
 دچوو دەشت و زۆزانارا،
 دچوو ناقا مىزگ و چىمانارا،
 رېبىتى دىرى جورە - جورە مەرىپا،
 كۆمەك ددا فەقىر - فقارا.
 زەعف جارا و ھىسەت ھلدىدا ژ وانا،
 ب پرس و پرسىيابا،
 دىت ئىلا ئەحمد ئاغا،
 لە ما ژى گۆتن: مەرڭ ژ پرسى،
 دكارەھەرە قودسى.

رىبىا خوه وى گوھاست، بەرب وى ئالى چوو:
 بەرب چىايى بىلند عەجمەلە چوو،
 خەملىبىو بەدەنا چىيى گول و رحانى،
 دلەقىن رەفىيد بېرىيەنان،
 كەريبيي پەز و بەرخا، رەققۇيى ھەسپا،
 ناخىرى دېۋىر و بۆشى دەقە،
 وى ب عەدەتى كوردا سەلام دا وانا،
 و ژ وانا پرسى ب دلى ساخا:
 «ئەڭ كەريبيي كىنن، گەلى برا؟»
 شقان مەتەل مان و جاب دان:
 «كەريبيي پەزى ئەحمد ئاغايى ئىلىيە».
 «لى ئىنچ رەققۇيى ھەسپا ياكىيە؟»
 «ئەڭ ژى رەققۇيى ھەسپى كىيە؟»
 «لى نە ئەحمد ئاغايى ئىلى ل كويە؟»

ئەو سەر گلېبىي سىابەندا كەتن مەتالا،
ئەوان گەلەكى شەربۇون گلېبىا،
وانا نىتە كە دنى بىرنە دلى خوھ.
خۇرتەكى دەستدا سەر قەفرزا خەنچەرى،
سىابەند نەيپىرى ژ سەرى حەتانى پى،
پاشى كەتن پەي مەعنيبىا پرسى:
«لى تو كىتىھ؟» خۇرت كەتە پەي حسى:
دەبە كۆ جەعسوسى وى بازىرگانباشىبىي مەرزى
تو ھاتى ۋان دەرا تشتا بىھسى؟
مالى مە دەردى ب فەن و دەخەسى.

سىابەند:

ئەز تو بازىرگانباشى نازناكم ۋرا،
ئەز سىابەندى سلىقىمە، ژ ئىلا سلىقا،
ئەز دخوازم بىبىنم ئەحمد ئاغا.

شقان:

پرسا عەتب تى تىنەبە، بۇنا چ گلى،
تو دخوازى ئەحمد ئاغا بىبىنى؟

سىابەند:

دە چ گلى مەبە، ھونى پاشى بزانىن،

سىابەند:

تەنلى ھون كۆنلى وى نىشانى من بەد.
لى پىزماام، دەستى خوه سەر خەنچەرى ھەلدە،
مەرق ئوسا بەربرى مىقانانابە،
توجار تو شىڭرى من ئەبە،

ب وى يەكى تو من ناترسىنى،
ئاز نەبى ترسىمە، ترس من درەقە،
پاك ئەوه، ئەم پزماامتىيى هەقرا بىن!
كول - دەرىد كەسىبا قەت نەھەنلىك،
تەنلى ئەمى سى كىرى هەۋدو بىن...

وەختا ئەف پرسانَا شقانى كال بەھىست،
تامارى وى پىدا لىست،
- ئەم هەپن، لاۋۇ، وى گۆتە سىابەند،
ئاز دنهېرەم توى مىرى مەرد...

ما لا ئەحمد ئاغادا مىقان رونشتبۇون،
ئەف ژى گەگرى ئىتىيە دەولەتى بۇون،
ئەوانا جاب دانە ئەحمدەدى ئاغايىي بلنى،
وەكى مىرەكى خەربى ھاتىيە ئېلا مەزن،
دخوازە تە بېينە. نزانم چما.
گۆت - وى بىتنە ھوندۇرى كۆنلى مە،
سىابەند ۋەرنە ئالىيى دىوانى.
سىابەند سەلام دا و تەمەنە بۇو بەر ئاغى،
ئاغا ئۆتاخىدا رونشتبۇو سەر خالى - خالىچا،
تۈزى بەلگى بۇون بەر پالا ويدا،
ریدان درېڭ، پېچا سېلى سەرى،
دۇرئى رونىشتىيون سى - چار ئىلىباشى.
تۈزى دەشاندن، كەتبۇون شىورى،
دەست واندا بۇو بەختى وى دەورى،
ب چەعقى قەلپ سىابەند دىنېرى،
ب فەنى پرس كەر ژ وى:

ئەحمدە ئاغا:

چاوا دخونى تو ژقان ده رانى،
تو مەريکى خريب حاكمى مېرانى،
بىزە كورى من، گوتنا تە چىيە؟
ب چ خزمەتى تە دەردى من ۋەكلىيە؟
ھەما وى وەختى ئاغاڭى سەر كەچەل،
زك قالم، ب چەعەت تەيرى دەجال،
سيابەند نەپەرى ب فەنه گورى،
پاشى بەر ب ئەحمدە زقپى.

ئاغى:

لۇ ئەحمدە ئاغا، پزمام، مالاڭا،
چ لازمه مەرف بى وەخت بى بال وە،
ھەر رەبۈكى، پارسەكچى مەدار،
بى ئۆدىيى، تولى گورى ھار،
كۆ ئۆدىدا كىفاجامىرا خرا بکە،
بەر مە بکەنە، خوھ ناقاڭلى راڭا،
تە عەمر بىدا خولام و خزمەتكارا،
برا بەر دەرى كەريك نان بدن كۆچەرە،
و بەرى وى بدن رى و دربا،
لى نەكۈئە و بىن ديوانا ئاغا... .

ئەحمدە ئاغا:

نا خىر، ئوسا پاك نىنە، لىزم،
مېغانى من مەريکى ھېۋايە، سيانەت،
جەم وانا تونە دەلكا مخەنەت،
پاك نىنە مەرييى خەربى مەرف بى حورمەت كە،

جاره‌کیفایه و یهک جامیرا دهست ناده،
 دهري ۋەكىرىيە، سقرا من راخستىيە،
 ھەرتىم بۇنا رىپىيا دلى من ۋەكىرىيە،
 دې شوخولەكى وي ھەبە، دلدا كول و دەردە،
 يان ڙى ھاتىيە شىورەكى ڙ من ھلەدە.
 ئەحمدەد ئاغا ۋەكىرىيە شىورەكى ڙ من ھلەدە،
 خەبەرئى وي دلى ئىلباشى دسۇت،
 سىابەند، كوشەكىنى بۇو جىدا، نەدىپتى،
 ئەوى پرس كر ڙى ب زارەكى شىرين،
 چاوا باڭ پرس دكە ئەولەدئى حزكرى:

ئەحمدەد ئاغا:

بېڭە، كورى من، چما هاتى وەلاتى مە،
 خوودستن و خزمەتا تە چىيە قرا جەم مە؟
 سىابەند بەر خوه دكەت بۇي پرسى گران،
 يا وي ئاغايىي روونشتى جەم وان،
 ڙزارى ئىلباشين ئەو هات سەر حەمدى خوه،
 سىابەند تەمەن بۇو و گۈتكە ئاغى ورا:
 «ساخىيىا تە دخوازم، ئاغايىي مىنى دەلال،
 وەلاتى مەدا دەرھەقا تە دېزىن گلەيى زەلال!
 زەعف پەيى تە دىن مەرىيىي رىسىپى،
 چاوا مەرىكى رەعم، جەم تە تونە قەلپى،
 مە زەعف سەكىرىيە، لى ھندك دىتىيە.
 پش چىا و بانىيَا ژەجىكى دۇرھاتىم،
 ئەز تايى تەنېيمە، خۇرتەكى سەرە خوھمە،
 كەسەكى من تىنە، خىنە دايىكا عەزىز،

دلی و تی رەعم و دلی تامن:
من قرارکر، وەکى ئەز بېمە ئىلا تە،
خەباتەکى ببىن، بىنلىتىيى ۋەئىزبات كم،
چڭو من سەكىيە، ب چەعنى خوه ببىن.»

ئەحمد ئاغا:

ناقى خوه ببەخشىنە، خۆرتى دەلال:

سياپەند:

ناقى من سياپەندى سلىقىيى، ئەز خولا م.
خەبەردا نا سياپەند لى تمى شىرن،
ئۇ بەزنا بلند و لېقىد نارين،
ئۇ دېمىد كوبار، نورۇ لى دبارى.
ھەمۇ شك مەتەل مابۇون وى شەعرەزەتىيى،
و دەست - پى وى مىرى قوربەتىيە.

ئەحمد ئاغا:

فکرى و لى خوهش بۇو بە شهر،
وەكى راستى وى هات ئە و خۆرتى نەدر.
وى بەگمىيَا خوددا سياپەندى سلىقى،
ئۇ كىش كر سەيسى رەقۇيى ھەسپى عەربى.
وەختەك دەريازىوو، سياپەند ناسىيَا خوددا،
مەرييَا و ناقا شوخولى خوددا قانغ بۇو دها،
ئۇسا زى مەرييَا ئۇ دها ناس كرن،
و دلى خوه سياپەندرا ۋە كىن،
ئەحمد ئاغا ئۇ جىپەناند، كوچ مەرييە،
چاوا دخەبته، حەيوان چ جورەبى خوهىدىكە،
ب چ چەعنى ملکى وى و ھەبۈونى دنپە.

بەرب چەعف بۇو خەباتا سىابەند ناڭ حەميا،
 حەميا بە گەم دىكىر دلخسیيَا ئازا،
 و ناڭا واندا، چاوا شەرەزا،
 ئەو كەش كى سەرەكباشىيى سەيسى ھەسپا.
 ھى سالا سىابەند تەمام نەبوبۇو،
 ھەلا گەلەك گلىا ئەو نەھەسىبابۇو،
 رۆزەكى دىيت، وەكى مەرى توپ بۇونە،
 وى تىن - دچن، ھەر ئالىيىا دېزىن،
 دىكىنە پستە - پست ب ترسەكە مەزىن.
 دلى حەمیيادا ترس، چەعقى حەمیيادا خۆف.
 كالەمېر دېن «ئاخ»... ژنى پېر دېن «ئۆف»..
 تە دگوت سەر واندا تى بايى تۆفانى سەرت،
 يان ژى بروسك ژ عەزمانا وانرا تىنە دەرد،
 سىابەند نىزىكى وان بۇو و دخوهست بىانبىيىا.
 ئەو ج پستە - پستە و مەعنييىا گلىيىا،
 لە ئەو مېرا قىرا بۇون، زۇو دىزقىرىن.
 تىشتەكى دنى دگوتىن و دەنگى خوه دېرىن.
 سىابەند ب وى يەكى هات سەر وى نىتى،
 وەكى ژ وى قەدشىرىن وى تىشتى نەتى.
 ئەوى زانبۇو، وەكى تىشتەكى نەپاك قەومىيە،
 جماعەت ژ وى فەقى دكە، وى قەماندى.
 حش - ئاقىل ژ سەرى سىابەند فرى،
 ھندك ما، كو ئەو كەربا بىگرى.
 زەعف بەر خوه دكەت، وەكى جماعەت،
 وى گلى بەر وى ناكن مسلەت.
 چاوا بەر مەريكى خەریب و دەرەكە،
 ئۇوانا سورا خوه وى ئاشكەرە ناكن.

ب گومان ئەو چوو چىي، نافا شفانا،
 گازى وانا كر و پرسى ژوانا:
 - گەلى برا، ج قەومىيە، چىا هوون بى كىفن،
 چىا هوون قەفلينه، وەرن بىزىن من،
 ج قەومىيە، ژ من ۋەردا ۋەردا
 وەختا ئەز نىزىكى وە دېم، ھون نەۋىرن،
 وان گلىي باھر من سافى بىن،
 نە ئەز ھەوالى وەمە، شەرم نىنە وەرا،
 كو ژمن گلىي خۇھۇقەدشىرن؟
 شقانى كالى دىنيدىتى ژ رۆزلا پىشىدا
 سىابەند زەعف بەگەم كەرىبو، نۇلى كوبى خوه،
 و ئاخىنەكە كور راھىشت، نىزىك بۇو،
 و دەست پى كەپ مەلۇولى شۇقە شۇقە كە...
 - سىابەند، دەلالى من، ھەلا تۇو جاھلى،
 تە عمر نەدىتىيە، نىزانى ھور گلى،
 ج قەومىيە، ئەقى وەلاتى مەبى شىرن،
 دورۇمن لى بىتەربۇونە، سەر مەدا تىين شىن.
 ناھىلەن قەت تىشتك لى بېرىنى،
 ناھىلەن تىشت بن رەعما خودىدا زىدەبە،
 نە حەيوان، نە تەيرەدە، نە مەرى،
 وەكى ب خەباتا خوھىيە حەلال بىزى.

 تەير كەۋى دىگەر دەپەرتىنە،
 پلەنگ خەزالى، گور پەز دەپەقىنە،
 لى زۆربە ژى - فەقىر و فقارا.
 زۆر و زولمى گەلمەكى تىين كەسىپارا.

گلهک سال بەرى هنگى مىرى عەرەب،
ئىرېشى سەر مەكى، نۇلانى سەعبا.
سەربەارى نۇلى رەفى ئەلکا،
وانا ژ مە دېر كىرييى مى و بەرخا،
زار دكوشتن، دېرن قىز و بۇوك،
و ئەم دەستى واندا لاب بونە پەپۈوك،
نەها ژى وي كەخش كىرييە حەرافباشى،
يى كۆ سەر مەدا تىنە نەخوهشى،

بۇى ملەتى مە ئەو بۇويە دوزمەنى خونخوار،
عەردى مەدا ھەرجىا كوشتن و ھەرجىا زاره - زار،
ئەو حەرافباشى، نۇلى تەيرى دەجال،
مە قىر پورت دكە، خودرا دبە مال.

ھەر سال، ھەرجار، مە حورمەت دكە،
تمى چۆك ددە سەر روھى مە،
زەفتكارا دشىنە، خەرج دخوهزە،
جەھ و گەنم، روون و پەننە،
ھەسپا و پەن، زېر و زىف.
بى شۇخولى خوددا مژۇولە،
خوهستنا وي دەرەنگى دخە،
تى دەستى زۆرى دكوتە و فې دكە،
كال و پېر، زاپى تفال ناپرسە،
مالا مە خراب دكە، وارا ناھىلە سەر وار،
چ كۆ ھەيە و تونىيە، دبە، مە دەھىلە بى پار،
كى دكارە پېشەبرى وي دەرى،
يى كۆ خەبەردى، زمانى وي ژى دكە،
جماعەتا مە قىايىيە ترسا ساوا،

نکاره سه‌ری خوه بلندکه توجار،
 نزانم کیده‌ری خه‌به‌ره‌که نه ب خیریه،
 گهیشته مهدا، دول قینده‌ری،
 حه‌رافا بشی ده‌باز بیویه حدودی،
 مینا ده‌عبي چولی حوجوم دکه و تی،
 باز رگانی وی سه‌کنیه سر کانیبا نمزروانی.
 وهختا سیابه‌ند ئه‌و بهیست، ویده‌ری.
 بیبر ئانی پرسی ده‌لا پیره‌دی.

«کومه‌کی بده فمقیر – فقارا ئیلی،
 شیئر دمره، چهرم دمینه،
 میئر دمره، ناف دمینه،
 دنیاییدا میرانی دمینه».

سیابه‌ند دها قهت نه‌سه‌کنی،
 هه‌سپه‌کی سیاربوو، لنگ کره زدنگویی،
 قلبو بـهـرب ئیلا مـهـزـنـهـ خـوهـ گـومـاـكـ،
 گـهـیـشـتـهـ کـوـنـیـ ئـهـ حـمـمـدـ ئـاغـاـ،
 گـرـهـ گـرـیـ گـونـدـ روـنـشـبـوـونـ کـوـنـدـاـ،
 سـیـابـهـندـ ژـهـسـبـیـ بـانـزـدـاـ عـهـرـدـیـ،
 تمـواـقـهـکـرـ، چـوـ ئـالـیـیـ دـیـوـانـیـ،
 ئـاغـاـ ئـهـوـ یـهـکـ زـانـبـوـوـ زـوـودـاـ،
 سـیـابـهـندـ دـنـهـیـزـیـ پـیـپـاـ – پـیـپـاـ.

ئه‌حمده‌د ئاغا:

ئـیـرـوـ چـ قـهـمـیـیـ خـورـتـیـ دـهـلـالـ،
 کـیـ توـوـ بـیـ حـورـمـهـتـ کـرـیـ، کـوـهـاتـیـ مـالـ؟

چما هىرسا تو رابووه، كورى من،
 دبه ته خوش نايى قهيدى ئىلا من؟
 سيا بهند بالا خوه دا ئيلباشىيى كال،
 تممه نبوبول بېر، ب حورمەتى چوو بال،
 ژ چەعفا پرييسكى ئاگر دفريا،
 و گۆتى، - بباخشىنە، ئەحمد ئاغا،
 ب ئيزنا ته ئەز هاتمە ۋرا،
 زەعمەتى دىمە ديوان هانا
 من ژ چىي و ژ خورتا بەپست هىزرا،
 دۈزمنى ئىلا تە هاتىيە قاندرا.
 حەرافباشىيى نەمرد و قەتلار،
 ل سەركانىيَا نەزروانى دانىيە،
 وى خونى بېرىش، تالان بې.
 ژ دەستى زولميا وي جماعەت قەفلەيە جىدا،
 دەست بەر خوه هلنادە ژ دەستى ساوا،
 دەنگى دەستگەر تىيا و ژن قىزرا،
 هنگاافتەن ئەقدەر، دگەپىزە عەزمانا.
 نەھەز بۇنا ۋى يەكى هاتمە عەجەلە،
 قەزىيا كەنەت، تونە مەجالا.
 ئەز دخوهزم بېڭم ئاغى دەلال،
 تەپا بېڭم فکرا خوهىيە زەلال.
 ئەحمد ئاغا، ب دلەكى كول،
 مېۋزىكى، ب دەنگەكى زەلول،
 زو پرس كەن سيا بهندى دەلال:
 - بېرىش، كورى من، فكرا تە چىيە؟
 ئەقا دوو رۆزە ئەم رونشتەنە ۋرا,

فکر دکن نابینن تو ریبا،
 کو ئازابن ژ خونزېتتا،
 ئەم رېکى و دربەکى نابینن خوھرا،
 ئەف ج زولمه، ئەم كەتنە ناقدا،
 ئالتكن بازرگان، چاوا سەبەبى گلیيا،
 بىزە، لاوق، سیابەند، گۇتنا تە چىيە؟

سیابەند:

جى و رفاقەتى بىدە من ھەر دەرا،
 ژ تەولەخانى ھەسپەكى خوھرا،
 ھلدم، رما دوو مۇڭكى ژنانقا رما،
 ئەزى ھەرمە پېشىا ھەرافباشى.
 من منهت تە قەت وى دۇرۇمنى،
 ئەزى تەمىيى دىيا خوه بىنەمەسەرى،
 ئەزى ژ تەرا بىنم سەرى ھەرافباشى،
 كەسەك من ناس ناكە نافا ئىلا تەدا،
 ئەز بىئە كوشتن، نابە كەسەر دلدا،
 ئەز خەریبم، دوورم، لى نە ژقان دەرا،
 كوشتن دنى ھەيە تەنى بۇنا مىرا،
 وى من بزانبىن، ئەز قرا نەناسم،
 دېھ ئەف قوربەتى مندا بىه پەسن.
 ئەحمد ئاغا قاسەكى فکرى خوھرا،
 سەرى خوه بەرژىر كر كەتە متالا.
 سەرى خوه بلندكىر، سیابەند نەپەرى،
 چەعفييد وىيە رەش ئاگىر ژى دبارى.
 بەزنا وىيە بلند جىنارى،
 ناملا وىيە پەعنه مرتالى،

فەمم کر، وەکى زولما واى عەگىتى،
 وى ب ناموسى بکە مىرانى!
 نا، نا، ئەو توجارا ئوندا نابە قى وارى.
 ئۇ ھېدى - ھېدى ژ جىي خوه رابوو،
 ب دەلكى نىزىكى سىابەند بۇو،
 دەستى خوه دانى سەر ملى وى بەر،
 ب قەلپى ژىپا گۆت ئەف خەبەر:
 - ھەپە، ئەولەدى من، برا تەمرا ئۆغرىبە!
 ژ تەولى ھلدە ھەسپى من،
 راما قەسايە دەستى من،
 برا تە خوش حەلال بە كورى من!
 ھەپە، كورى من، ئەو تە بىمارەك بە،
 شىرى بەدەندا دىياتە تە حەلال بە،
 برا خودى تەقى ئۆغرا تىبە راست بە.

ئەحمدەد ئاغا حەيف دانى،
 ھەسپى شى، راما قەساي
 وان بەدە وى خولامى،
 ئەو نە ھېزىاي وى قىمەتى.

لى دىرسىيىا ژ حەرافباشى،
 ئەمۇي خونخور وى ب زۆرتى،
 بسىنە راما قەسايە دەستى وى،
 وى بکۈژە و بىبە ھەسپى شىي عەربى.

قراركى قى تەھرى:
 سىابەند ب چەك - سلىح بىشىنە،
 پىشىيىا دوزىمنى خۇي عەسەيە،

وەکى سىابەند بىّ كوشتن، نە كەدەرە،
وەکى ئەو حەپاپباشى ئالتكە،
ئەزى خلازم بىڭەنە.

سىابەند بەر ئەمەن دەلەتىيە،
سەرئى خوه نەزىك، دەستى وى راموسا.
چو تەولى، ھەسپى شى تىماركە،
چەعەنلىقى دەل و بىزى شەكەن،
زىنلى زەرى مىردىنى ل پىشتى كەن،
تەنگ و بەر ئەسپى شى قەۋىن كەن،
دەرخستە سەدەرە، گەم كەن.
لەنگى خوه زەنگۇيا زېرپىن،
دا ئۆرتا خوه و زىنلى زەوى مىردىنى،
رما قەسايە چارده موڭكى.

ژ جماعەتا توپكىرى خاتىر خاست.
خاتىر خوه خاست بە شىرىنى
ھەسپى شى زەنگۇ كەن بە عەشىرى،
ئەۋى كەن حېرپىن، نۇلا تەمەرا فېرى،
ژ بن سەمى وى پەرسىك دەرسى.

تۆز عەردى بىبەلۈسکى بلند بۇو،
ژ مەربىا ترى ئەو باگەرە خۇھلىيى بۇو.
نۇلا بىبەلۈسکى دورقا ئوندا بۇو،
ژ چىا و بانىيە دەرباز بۇو،
ئىيدى گەلەكى ژ جماعەتا ئىلە دوور بۇو،
چەند زىنلى سەرە گريان، كەنە ئاخىن،
حەيفا خوه گەلە ل سىابەند ئانىن،

قىزكاكەسەر كشاند، دلى وان بۇو چركىن،
كلاما ماشوقىي ئاقيتنە سەر و گرين،
و كۆما قىزا بن بندارووكا،
كلامەكە زەلۈول وا ستران:

«رۇ دەرتى ژەنداقا،
برا خودى خراب بکە مالا سەبەبا،
وى چاوا ئۆجاخى مە دانە بەر خوناقا.
سيابەندى سىلەقى دچە پىشىيا جەردباشى،
تەعى زەرقاندىيە زىن، گوستىلە و قاشى،
برا خودى مالا ميرى خراب بکە،
سيابەند خەرىيە، دل مە دماشى.

نۇزم چما تەعڭا ئېرۇ ھېيدى دەرتى،
سيابەندى سىلەقى بەرى خود دايە وى قوربەتى،
برا خراب بە مالا ميرى عەربەبا،
مە نزانبۇو گىيىما حەراف بەزنا وى تى.
سيابەندق، دلى من مەعروومى كول و دەردە،
ھەسپى تو قوبەيە، قامچىيا لى مەدە،
وەكى حەرافى مەيدانى دەرىيەك تە كەۋە،
ئەز مەعرووم نۇزم كى بى بىرىنا تە گرېدە».

سيابەند گەھىشتە كانىيَا نەزروانى،
درگىنەسپى شى كشاند، دا سەكتاندىنى،
ژەسپى پەيا بۇو، چۈك دا سەر كانىيى،
ئاڭا كانىيَا نەزروانىيە سار ئەخوار،
ئاڭا كانىيَا سار دل و هنافى وى هيىنەك كر.
دەستى خۇدا بەر عەننەيىا خوه، مەجالا چى كر،

چار ئالبىي خۇ نەپىرى، تەبى را چەعەف كر
 جىيى ھىۋارندىنا بازركان ئۇرى نەپىرى،
 حەرافباشى، حازربۇد دىيت، وى چاخى،
 دخاست مەريپىا بېشىنە ئەممە ئاغا بىينە،
 خەرج - خەراجى زوتى ئى بىتىنە،
 حەرفانەك زوو بەزىيا ھوندۇر،
 مەعلوماتى حەرافباشى كر،
 وەكى سىارەكى تەنى سەكتىيە،
 ئەژەرەھارە، ل سەر كانىيىدا نەزروانى،
 دەستى خۇد دانىيە ل سەر عەنىي،
 دۆرا خۇد نەپىرى، نۆلە مىرى مەوتى،
 قەيى دېيى مە دەگەرە ل ۋى دەرى.
 حەرافباشى ئەو جاب سەكىر،
 ما عەجىبمايى و ساو - كوف كر،
 ب خۆف چادرا خوهىدە دەركەت،
 ب چەغلى خوھ ل سەر كانىيى سىار دىيت،
 دەوسىڭرتىي خۇد نەپىرى، ئېپە گۆت:
 «بى كۆناف و دەنگى مە سەكىيە،
 حەتا روڙا ئىرۇق توروش نەكىيە،
 سەر رى و دربى من بىسکەنە،
 هەپ بىنېرە ئۇرۇج مەريپى،
 ل سەر كانىيى ئۇسا بى ترس سەكتىيە!
 دەبە وەكىلى ئەممە ئاغايى،
 خەرج و خەراجى ئىلى زو - زو مەرە ئانىيە،
 يان ئى رىۋىكە، ئەو ئىرۇ خالفييە،
 دەربەكە گران ناف چەعەغا خىنە،

هەسپى شى بستىنە، زو منىا بىنە،
 هەرگى خەبەرەد، پۆز و كەپىي وى ژىكە،
 دىل بىگە، دەربىن گران لىكە،
 عەردىيە كاشكە، ژ مرا بىنە».
 كۆمەكدارى وى پرا - پرا تەمەنەدا،
 بەر بەگى خوه پەيى خوه دا،
 هەسپ كشاند، تەنگ و بەر شداند،
 ل ھەسپى سياربۇو، بەيتەكە قورئانى خاند،
 ئازىزت بەر ب كانىيىا نەزروانى چوو،
 گەيشتە جىي سەكناندىن سىابەند،
 پېشىھەرى سىابەند قورە و كوبار سەكىنى.
 - ھى، تو كىيى، چ شوخولى تەھەيە ۋاندەرا،
 ل ۋان جىي و مەسکەنلى پىر؟
 تو ژئىلا ئەحمد ھاتى قرا،
 تەخەرج و خەراج چما نانىيە مەر؟
 يانى تەناشقى حەرافباشى سەنەكىرىيە،
 وەكى ل سەر خانىيىا نەزروانىيە،
 نافا چايىر و چىمان، گول و سۆسنا،
 ئىيزىتا تو كەسى تونە بىسەكتە.
 تەير كوتەيرتىيا خوه دفرە،
 ئەم دچن وى ھەوا دىگرن،
 پەپ و باسەك ل وى دىپن،
 و پاشى ئەم وى بەر ددىن.
 ئەزىز نەھا گوھى تەقى بېرم،
 ژ حەرافباشىر بېم،
 هەسپى شى و راما قەساى ژ تە بستىنەم،

نېڭىچا چاوا كو پېشىكىش بېم،
لى بال كانىيىا نەزروانى ئىزىن تونه،
وا بى خەبات و بى تەبات مەرى بسەكىنە،

سيابەند:

ھەى سىارو، ئەز سىابەندى سلىقىمە،
تو بخوه، پاشى بشىكىرىنە!
من خەرج و خەراجى ئەممەد ئاغا ئانىيە،
وەكى بدمە حەرافباشىبى ھە.
لى ئەممەد ئاغا خەرج ھەندك شاندىيە،
دەوسا خەرج من بۇي و ئانى رما قەسايە.
سىابەند وى دەقى ھەسپى شى زەنگۇ دكە،
سيار نزە دكە، ژ ھەسپى ژوردا تىنە،
درانى وى زېودىيا دكشىنە،
پۆز و كەپىي وى ژى دكىنە،
دران نەعنىكا ويدا دوكوتىنە،
پۆز - كەپىيا دكە جىقا وىيە،
پارا سەر حەرافباشىدا ۋەدگەپىنە.
و پاشى دېئە وى مېركى:
- من جارا ئەولن ھون ساخ ھىشتىن،
ھەپە و عەلامى ويکە، كى تو شاندى،
برا خەخوا بى سەر كانىيىا نەزروانى،
نېقى خەرجى ماین بستىنە ب قەول و نىشانى،
كۆمەكدار ناڭ خونا لجمىدا،
دەست سىابەنددا تەنگەزارىبۇ،
ئانجاخى ل ھەسپى سيار بۇ،
ھەسپ ئاژۇت نىزىكى چادرى بۇ.

چاخى حەرەفباشى دەوسىگرتىي خوه دېينە،
دل دلەرزە، ژ چەعقا ھىسىر دبارە،
ھەلا تو كەسى ئەو بى حورمەت نەكربول دنى،
ئەمۇئى چاوا ساخکە وى كول و برىنى.

وى دەمى دورقا دەنگى كلاما،
سيابەندە مىزانى دهاتە وانا،
«ئەز ھەممە سىابەندى دىنەم،
تىمارى ل ھەسپى شى دخىنەم،
لى دكم زىنى زەرى مىردىنېيە،
دەمە ئۆرتا خوه و زىنى زەرى مىردىنېيە،
رما چارده موقكىي قەسايە،
بۆي خاترى ۋى كانىيېيە.»

حەرەفباشى ناف ئەمرى خودا
ھەلا توجارا نەدىتبۇو عەجيّبا ئوسا،
وەكى ھەيە مەريكى وا ب سەر خوه،
بوي ژ ديا خومەر، رىيا وى بىگە پىرە.
پۆز و گوھىد كۆمەكدارى وى ژىكە،
وى بى ناموسكە، پاشا قەرىكە.
ئۇسا ژى ب كلاما، گەفال من دخوه،
دېيىزى قەمى مىرا نابىنە بەر خوه.
«ئەز ھەممە، سىابەندەم، سىابەندى دىنەم،
تمنگ و بەرى ھەسپى دشىنەم،
ئەزى حەزار مىرى حەرەفا بکۈزم،
سەرى حەرەفباشى ئاغىپا پىشكىش بىنم.»

حەرەفباشى دين بۇو، ھىرسا وى راببو،
چەك ھلدا، ل ھەسپى سىاربۇو،

بەر ب سیابەند ئازۆت ھار و سپیچۆلکى بوبۇو

سیابەند ژى ھەسپى شى تیمارکى،
زىنلى زەرى مېرىدىنى سەر پشتىكى،
لۇگى خوه زەنگۈيى رکىب كى،
شەرى گران وي بەستى دەست پى كى.

سیابەند سى دەنگا سەرەكباشىيى ھەرافى،
ب دەنگى میرانى دكە گازى و دې:
- لۇلۇ - لۇلۇ، ھەرافباشىيۇ،
لاۋۇ، تو چاوا ھاتى سەر ۋى كانىيى،
ئەف كانى ل ۋرا نە بىخوهىه.

ئەز ھەمە: سیابەندى دىنەم،
تیمارى ل ھەسپى شى دخىنەم،
لى دكە زىنلى زەرى مېرىدىنىيە،
رما چاردە مۆقۇكە قەسايە،

دەدەمە ئۆرتا خوه و زىنلى،
ئەزى سەرەكباشىيى ھەرافى بکۈزم،
بۆي خاتىرى كەسىب - فقارانە،

ۋرا پېشدا ھات شەرەكى گران،
پريىسىكى رمى دېھكىيا عەزمان،
تە دەگۆت ھەڭدو كەتن دو چىا،
بن وانادا عەرد دەحەزىا،
ھېرىپىنا ھەسپا دكەتە راستا،
قوزىپىنا مېرا دكەتە بەستا،
ھەرافباشى خوهست پى نزا رمى،
سیابەند ژ زىن بخە - باۋىپىزە عەردى

لى سىابەند وى دەمى رما خوه دا پى،
 و پى قەما گران سەرى وى پەكاند،
 جەرد حودودا كوردا راقەتاند.
 هەرى سىابەندى شەنگىنە ئالىدارىيى،
 ب روپىپىتى دەست تىنە،
 سەرى حەرافباشى دېھكىنە،
 ئەممەد ئاغارا پېشکىش تىنە،
 ئاي ل منى، ئاي ل منى، سيارق.
 جاب كھېشته ئەممەد ئاغايى ئىلى،
 وەكى سىابەند حەرافباشى دا ئالىتكرنى،
 سەرى حەرافباشى پەكاندىيە،
 ژئەممەد ئاغارا پېشکىش ئانىيە.

قىزكىد جاھل كلاما دگۆن،
 خورتا جريد دكرن و دلىستن،
 تەمامىيىا جماعەتا ئىلى ب دەف - زورنى،
 ب ئەشق و شايا ئالىدارىيى كڭش دكرن
 مەيدان، گۆچەند گرتن رەقسىن:
 ها گولا ميرا، ها گولا مира،
 سۇرەتى سۇر دەوسا تىر،
 ها گولا پەزا، جاف گولا رەزا،
 سۇرەتى سۇر دا بەرگەزا.

ها گولا وەمە، جان گولا وەمە،
 گەنمى سۇرى بىزارەمە،
 ها ل بەر كۈزى تىرلا وەمە،
 من نەكۈزە، ئەز گونەمە،
 ئەز بەردىليا مالا تەمە،

کەفیل دەمان، ئەز ياتەمە.
ها گولا ئاغا، جان گولا ئاغا،
سۈرەتى سۆر دا بەر داغا.

ها گولا میرا، ها گولا میرا،
پەقكەتنە مینا يارا،
ها گولا وەمە، جان گولا وەمە،
قول، قرار ئەز ياتەمە.
ها گولا يەمان، جان گولا يەمان،
هال مە چۈونە سال و زەمان.
كالى مە چۈن، پېرى وەمان،
ها گولا وەمە، جان گولا وەمە.
مەخوھ دا بەر دەرى ئاش،
مېركى تە من، جانى من خوش،
ها گولا ئاشا، جان گولا ئاشا،
سۈرەتى سۆر، چاوا دماشيا.

خۇرتا، قىزا، جاھلا، زاپا دكە گازى:
«سيابەند ئەم ئازاکىن ژەھەفياشى،
ئەم خلاز كرن ژەخەرچ و خەراجى زولمكارە.
عەگىتى مە دوزمن ژىكە ئانى ۋە.

دە لۆلۇ، لۆلۇ، سىيابەندۇ قوربا،
كانييىا نەزروانى وى ب دوزە،
ئافا كانييى سارە، نۆلى بوزە،
سيابەند دلى مەدا گەلە عەزىزە.
سيابەندى مە سياري ھەسىپى شىيە،
ئىسال پىرا بويە مېرخاسى ئىتلانە

سهري حه‌رفباشى ڙيڪرييه ئاغيڻا ئانييه،
 وي جماعه‌تا ئيلى خلازكرييه ڙ دوڙمنايه.
 كانبيا نهزواني ب شيلانه
 سيابهندى عه‌گيت ميرخاسي عه‌يانه.
 سهري حه‌رفباشى ڙيڪرييه، ئاغيڻا ئانييه،
 وي جماعه‌تا ئيلى خلازكرييه ڙ دوڙمنايه
 كانبيا نهزواني وي ب چيله،
 سيابهند جهدا حه‌رفباشى گرتبيئ ديله،
 وي ئه م خلازكرنه ڙ حالى قولتبيئه،
 سيابهندو، برا تو ساخبي ل دنييه!
 ده، ميرخاسو، نازکو، تو دهالى مه هميانيق.
 گرى و شينا جماعه‌تا ئيلا ئه محمد ئاغا،
 بو عه‌شق و شايي، بو رؤژا ئالتكرنى»،
 ئه بيو عه‌گيت، دهالى و پزمامي وان،
 چقا مهريا كيف دكر، بهر ب سيابهند دچوون،
 ئه محمد ئاغا ئيلباشبيئ ئيلى، خوهخوا چوو،
 پيشيا سيابهند، ئه همييز كرو پاچ كر.
 سيابهند پرا - پرا ڙ هه‌سپي پهيايو،
 بهر ئه محمد ئاغا و جماعه‌تا ئيلى داني،
 سلاف دا جماعه‌تى و تامنه بيو.
 سهري حه‌رفباشى ڙوردا ئاني،
 ئه محمد ئاغا ديسان سيابهند هميذرکر،
 عه‌مرکر، وهکي تهختي کيفي حازركن،
 ده‌عوه‌تى ته‌شكيل کن، کيفي حازركن،
 بونا حورمه‌تا سيابهندى ئالتدار و ميرخاس.

ئەممەد ئاغا تەختى مەزن راست كر،
بەرخ، مىي، جانەگا، نۆگن سەر زى كر.
وەختى ئەشق و كىنفيي گران گەربىيا چاوا برا،
ئەشقا ئالتدار قەخوارن، كېفکرن فۇرما برا،
عەبا مەزن ناق ملى سىابەند وەركر.

چاپا شابۇنا جمعەتا ئىلى تەنبۇ،
بۇنا مېرخاسى وان، بۇنا عەگىتى وان.
ژ وى رۆزى شۇندا سىابەند بۇو عەگىتى وان،
ئەممەد ئاغا بىي سىابەند نەدما،
سەرى دیوانى سىابەند، بىنى دیوانى سىابەند.
وى رۆزىدا توجارا گلېيد فەرز
ئەمۇي بىي سىابەند نەدەكر لەز،
وى رۆزىدا بۇنا قەدانىدا حەموو گلېيىا،
ژ سىابەند دشىپورى و دېرسىيا.

كولفەت ناقى سىابەند دانى.
«پىلەك، مېرخاسى ئەقىن»،
ب ناقى سىابەند سوئى دخوارن،
تەمى ناقى وى دەاتە وەكلاندىن،
ئۇسا جماعەتا ئىلا ئەممەد ئاغا
ب قەدر و كوبارى هەلدىان،
ناقى مېرخاسى خوه، عەگىتى ئىلا خوه
سال دەربازبۇون ب خىېرى و شايى.
بەهارەك ژ وى رۆزى كوردا ئازادى.
دەربازبۇو، دووركەت، خاتىر ژ ئىلى خوهىست.
و كەتە زقرا عەمرى خوهى راست،

دیا سیابهنده ئەمەکدار قىركەتە بىرى،
ئۇ دوشۇرمىش بۇو، كەتە تەفەکورىيى.

لىزىلى وى نازكى كورپىنېيى
دەرنەرگەت حوبى شىرتىپا دى،
ب ناقى وى تىمى دچوو جەردى.
رۇزەكى چوو جەم ئەحمد ئاغى ئىللى،
تەواقەك، ئىزىن خوهست دەرھاقا دى،
وەكى هەرە وى خلاز كەز بەلەنگازىيى.

- ئەحمد ئاغا، ئەز بى حەساب رازىمە،
ژنان و خوييىا تە، قەدر - قىيمەتى تە!
لىئەقىدا دو سالە ئەز ژدىا خوه دوور كەتمە،
ئەقىدا دوو سالە ئەز ھاڙ پى تونەمە،
نزاٽم چاوانە، حالى وى چىيە،
نزاٽم ئەو ساخە، يانى مرييە،
وەكى چەعڭى وى پى نەمىنە،
ئىزىنى بىدە ھەپم دىا خوه بېيىم،
توئىزىنى بىدە، وەكى ھلەم بېيىم.

وى ئەق گلىيى سیابهند سەكى،
دلى وى تىرى بۇو، سەرى خوه بەرژىر كر،
حەقسىدى كر، وەكى لى تونە،
كۈرەكى مىرخاس و عەگىت،
ئوسايى ب سرافەت و شىر حەلال،
نۆلى سیابهند بەزىن - بلند و دەلال،
ئەوى سیابهند ب قەلپى حەمىزىكى،
وب دلەكى نەزەلال گۈت:

- هەرە، تەپا ئۆخربى، ئەولەدى من،
 تو چقاس مىرخاسى و بى ترسى،
 هەوقاسى ژى تو دلخاسى،
 هەوقاسى ب رەعمى و شىرەلالى،
 هەوقاسى بۇى مە تۈرى كەمالى،
 هەرگى دخوهزى دىا خوه بىبىنى،
 ئەز نكارم ئىزىن تە نەدم.
 هەرە، رىيا تە قەكىرييە، ئەولەدى من،
 تو ھىزىايى حەموو قدر و قىيمەتى.
 هەرە، ھەسىيى منى شى پىشىكىشى تە،
 شورى من، رما من پىشىكىشى تە،
 هەرە، ب ئىزىن خودى تويى دىا خوه
 سلامەت بىبىنى، كىفَا وى بېرسى،
 ب خىر و سلامەت، دل ئەشق قەگەرى.
 پېرى دايىكا خوه تو خوهرا بىبىنى،
 دەرى من شەق و رو وېرە قەكىرى،
 ئەولەدى من، تو گەلە ئەگلە نەبى،
 زو قەگەرە وەرە، مندا تو مىگىنى.
 پاشى قى گۆتنى ئەحمدەدى ئىلباشى،
 ب حەزار تو لە نانى لەواشى،
 خورجا سىابەند تىزى كر و گرى دا،
 عەنييىا وى پاچ كر، قەرپى كر رىدا.
 هەرى، سىابەندى منى شەنگىنى،
 تىمارەكى ل ھەسپى شى دخىنە،
 لى دكە زىنلى زەرى مىردىنېيە،
 تەنگ و بەرى ھەسپى دشىنە،

لنكى خوه دكە زەنگۈيىيە،
دەدە ئۆرتا خوه و زىنى مىردىنىيە،
رما قەسايە دۆنزىدەھە مۇڭكىيە،
بەر ب پېرەدايىكى ئازۇتىيە چوويم،
ئاي سيارو، دەلالو، مىرخاسۇ سيارو.

سەرى ٢

سيابەند ھەسپى شى سيار كەته رى،
چىارا چوو، گەلىيپارا دەرباز دبوو،
گەلە چەمىد كور و قەيا دەربازبۇو،
ناقا گەلە دەشت و رۆزاناتارا دەرباز بۇو،
گەلە چۆل - چۆلستان و قىر - قىستان دەربازبۇو،
گەلە چوو، هىنك چو دۆرا وى ھەرالى،
جىكى قرى - قىستان و خكى - خالى،
كۆنەكى تەك و تەنلى دۆرقا قىشاند،
چاخى سىابەند خوه پېرى گىهاند،
دەرى كۆن قەبو، زى قىزەك دەركەت،
قىز نىبۇو، حوسول جەمال بۇو، ھورى - پەرى!
پەنجى تەعىى ژ نەدەرى دىبارى.
چاخى سىابەند كەچك دىت، شابۇو نا بۇو لال
ژ دەست گولىي درىز و دىمىز زەلال،
ژ درانى سەدەف و لېقى نارين،
حوسول جەمال ھورىيىا دىبارى.
نۇلا گولا سۆر سورەتى وى گەقەن،
دېبۈونە خەملى، وى دونيا تەرەن،
ھاقاس جى وەلات، كۆچك و سەرا،
وى نەدىتىبۇو ھەلا تو دەرا.

بەزنا وى نۇلا چىايى گەش،
برو - بىانگى وى نۇلا قەيتانى رەش،
دەقى وى بچووك، گەرددەنە قەرقاش،
لىقىد وى زراف، نۇلا بەلگى كاخمىزى،
چەعى وى رەش، نۇلى ئافا ناف تاسى،
چىل گولىي رەش ل سەر ناملا وى.

سياپەند:

سەلام ژەپەر، قىزا بەدەو،
قىزا نازك، نۇلا حۆربىبا كاو
قىزى سەلاما وى لايق هل دەد،
ب ئەشق و كوبارى جابا وى دەد.

خەجى:

سەلام ژەپەر، ھەي خۆرتى دەلال
ژەپەكىدا حەزار دور و لال.

سياپەند:

ھىي، قىزا قەمنج، ئەزى رىۋىمە،
ئاقەكى بەدەن، ئەزى زەعەتىمە.
و ھەگەر جىيى تەھەبە،
ئەزى فراھنەكى رەحەت بەم.
سەر پىشتا كەيل، ئەقا سى رۆزە،
ئەز داژۇم، دونىيا من بۇو دۆژە.

خەجى:

مېغان مېغانى خودىيە، خۆرتى رىۋى،
كەرم كە، هىنكايا كۆندا وەرە تو رونى،

هەسپى خود زى بەرده، برا بچىزە،
ئۇ زى وەستايە، ما يە نەچارە.
ئۇ زى كەلمى وېي شيرين و حەوھس،
هندك مابۇو دلى سىياھندى خاس،
زقەفسا وى دەرى و بېھە گول.
بىسترى ئىپ، نۈلانى بلبل.

ئەو زەسپى خود پەيابۇو عەردى،
لنكى هەسپى قەيدىكەر و بەردا چىرى.
ئەوى زى زەستى وى گولا رندا،
نازكە، تۆرن، تاسا ئاقى هل دا،
ئاڭ قەخار، لى تىبۇنا دل نەشكەست،
وەختى تاس پارا دا، ژ كەچكى پرس كە:

سىياھنە:

ئاي قىزا نازك و دلال، ئىزنا تەھەيە؟

خەجى:

بىزە، تەواقە دەم:

سىياھنە:

نافى تەچىيە، گۈگەرچىنا من.
تو چاوا دارا چىنارى سەكىنى سەر رىيما من،
تو تەنلىقى جىيە خىكى - خالى،
قر و قەستان ج دكى؟
تو جاھلى، خود قەزىيال تەنھەۋىيە؟
يان تو ۋەرا راستى قەزىيائى هاتى؟
بىزە، راست بىزە، تەواقە دەم،

سۆز دىمە تە، بۇي خاترى تە،
ھەگەر دەستى من بى، ھەگەر ئۆز كىرپىم،
ئۆز روھى خود ژى ناھىقىشىم بۇي تە!

خەجى:

ھەفت برى من، نۆلى گورى پايىزى،
وھختا دەرتىن مەيدانى، عەرد دلەرزا.
ئۆز بەرمالىيَا حەفت برامە، خۆرتى رېۋى،
ئۆز تەنیمە خوشكا حەفت برامە، خۆرتى قەنج.
ھەى كورى دەلال، ناقى من خەجا زەرينى،
قەزىيا كۆ سەر مدا ھاتىبىه، برا تو كەس نەبىنە!
خۆرتى عەگىت، گەلە چەتن و گرانە،
تو كەرەمكە ھوندور، قاسەكى رەھت بە،
تو نەها كەسرىن، بۇ خوهىي مالى عەبىه،
مېغان ئۆسال دەرڭا، جىي خەرىپ ناسەكەنە.

سياپەند:

ھەى خوشكا حەفت برايە نادار،
ھەى بەرمالىيَا حەفت برايە كوبار،
ئۇ ج قەزىيائە ل سەرى تە قەومىيە،
ئۇ ج نەخوهشىيە، وەكى سەر وەدا ھلشايمە،
تۈز مالا باقى دەرخستى، ئانى ۋان دەرا،
ۋان بەستى خكە - خالى، چۆلى و قۇڭا!

خەجى:

ھەرگى دخازى بزانبى ج قەزىيائە،
ل سەر من و بىرىد مندا ھلشايمە،

کەرەم کە کۆن، لەعزمەکى رەھەت بە،
ناۋى خوھ منىرا بىزە - ئەو نەعەيىبە.

سياپەند:

ناۋى من سياپەندى ساپىچىيە،
ئەو ناڭ ب ئەشق پىشىكىيە تەيە.
لى ئەز نكارم رەھەتبەم،
حەتا ئەز دەردى تە نزانبىم،
دەرمان دەست نەخەم و لى نەكم.

خەجى:

دە وەكى تو خوھىي خبەردا خوھى،
گۇھدارى كە، ئەزتەپا راستىيە عەيانكىم.
دەرد و كولىد خوھ تەپا شۇقەكم،
وەختەكى ئەم ئىلا مىرى عەرەبا دامان،
رۆزَا بويىنا من مىرى عەرەبا نە ب خېرى،
هاتبۇو مىۋانىبىا باقى من، مال دنهپىرى.
ئەمۇ ئەز دىتم ناقا پىچەكى،
كە سەر باقى من، ب حوكومى دەلكى،
وەكى هەيدى كورى وى نەگەپىشتى،
وەكى ئەز مەزن بىم، ژىپا بىمە دەرگىستى،
باقى من قايلىيَا خوھ دال ۋار،
وەكى بىمە بۇوكا مىرى عەرەبا،
وەكى ئەوى ب چەعقةكى پاك مە بنھېپىيا.
شەرەكى گران قەومى وى شوندا،
ئۇرتا عەرەب و ئۇسمانىيەدا،
بۇنا ئازايىا كورى مىرى عەرەبا،

باڭى من رۇمەتى عەمرى خودا.
حەقىدە سال دەربازبۇو ئۆزىدا،
پاشى وى يەكى هەر حەفت برىيد من،
نەخوهستن، وەكى ئەز بىمە بۇوكا وان،
بىمە بەلەنگاز و ھېسىرا وان.
راستى بىزىم، من ژى توجار،
ژ كورى مىرى عەرەبا حەزىنەكىر.

من توجارا نەدەخوهست ببۇوما،
بەردەرى مىرا نۇلانى بوما،
و بۇوكا سەبەبكارى باشى خو.
چاخى كورى مىرى عەرەبا مەرى شاندىن،
وەكى من سەرەوەخت كن و نىشان كن
برىيد منه عەزىز ئەز نەدامە وانا.
بۇنا وى يەكى مير گەلە ھېرس كەت،
ب نىتا خراب، وى رۆزىدا، ل پەي مە كەت.
وى - مىرى عەرەبا جەرەكەم گران سازىكى،
بى ھەد و حەساب سەر مەدا واركى،
وەكى ب دەستى زۆرى من بىن تىككە بۇوك،
ئەز مالا واندا بىمە پەپۈوك.
بۇنا وى يەكى هەر حەفت برا،
دەستى من گرتىن، ئەز ئانىم ۋرا.
برىيد من سياربۇون ل ھەسپا،
شەر دىكىن پىشىيا مىرى عەرەبا،
ژ ھنگىدا شەش رۆ دەرباز بۇويە.

قان رۆزى قاتاتى من بىرېيە
ئەز ھاڙ وان تو نەمە، نازام حالى چىيە

تىشتەك ل سەرىٰ وان گەلۇ نەقەومىيە.

مېرىٰ عەرەب و كورىٰ وي نەھەق،
دۇخاستن، وەكى بىرىد منه ھەق،
نۇلا باقىٰ منى مەعروومى بەلەنگاز،
بىنە نەفەرەيد جەردا وانە ئۆينبان،
چىكى ئەوانا مېرخاسىيَا بىرىد من زانبۇون.

ھەلا دەرەقا وى يەكىدا خەجا زەرين
گالىيىخ خوھ كوتا نەكىر، نەپىت دەرد و كىن،
سياپەند زو - زو مەست ل لىڭى خۇھقاڭ،
زىنىٰ زەرى مېردىنى ل ھەسىٰ كىر،
تەنگ و بەرىٰ وى ھەسىٰ قەمۈن كىر،
چەكىد خوھ مېرانىيى رەند گرىيدا،
رما دۆنۈزدەھە مۇڭكى ژ عەردى ھەلدا،
نېزىكى خەجى بۇو، پرس دا:

سياپەند:

خەجا نازك و دەلال، ئەز تە رەجاچىمه،
بىزە، برىٰ تە كىزان ئالىدا چوونە؟
كىدەرىٰ سەر سەرىٰ وان نەجا جەنگ و قالە،
بىزە، ئەو چىايە، يانى نەوالە؟

خەجى:

ئەوانا بەرىٰ خوھ دانە قى چىايىٰ هان،
لىٰ كىدەرىتنە، گۇمانا من ناكىزە وان،
وان دەرەقا جىي شەپ ژى منى نەگۆتن،
وەكى ئەز، عەقدالە خۇھدى، پەى وان نەچم.

سیابهند:

دهما خاتری ته، خهجا بهدهو،
پاشی قی گوتني سیابهند نازوتاه ویدهري،
کیدهري شهره ميري عهربا بورو،
پيشبهري ههر حهفت بريد خهجي،
لئ خهجي ب دهنگي ئشق پهی وي كره گازى:

خهجي:

سیابهند، بېجەگەر، تو كودا دچى،
قى جىي قرى - قىستان، گەرمى - گەرمستان،
ئاھر تو من چاوا تەنلى دەيلى...
وهختى ئەو دەنگ بەھىست، بو ئاگر خوه كەت،
دل و ھېقىيى وى شەوتى، ئەو سەكىنى،
پارا زقپى، خهجا زەرين نەپپى.
خهجي ژگوتنا خودىيە دلساخى،
شەرم ك، سورومۇرۇ بورو، خودانى سەرپا ئافىت،
سەرى خوه بەرۈزۈك، عەردى نەپپى،
گۈن سیابهند، ئاھر تە تشتمەك نەخور،
تو رەھەت نەبۈوى، تو بىرچى رى كەتى،
ھەنگى بسەكىنلەيى، حەتا يەك دەھات...
سیابهند و خەجي نشکىغا ھەۋى كەپپۈون...

ل ھەف نەپپىن، ژەھەف فەعم كرن...
كەپ و بى دەنگ ھەف حزكىن، ھەف فەعم كرن...
پاشى سیابهند ب دەنگي شىرن گۆت:

سیابهند:

خەجا منە ب قىمەت!
سیابهند و خەجي نشکىشا هەقرا كەربون...
لى وهكى مە نشکىشا هەف ئونداكى،
تو توجارا گومانا خوه نەبرى،
كىدەرى بن، كىدەرى ژى كەشىن،
ئەمى عەسە هەقد و بېيىن،

سیابهند:

دۆمامى، نەگەرە ئۆبە ئۆبە،
برا بەردەستى تە قرارىبە،
ئەزى پاشى كاوا - كوبارا خوه،
ناقى ژنا بكمە تۆبە.

دۆمامى، قوربا، ئەز ژ تەيرا - تەيرى رەشم،
سەر چىايى سىپانىرا حور دەشم،
وەختا چەعشقى من چەعشقى زەرى دۆمامى ناكەقە،
من ترى ئىسال حەفت سالە ئەز نەخوھش.

دۆمامى، ئەز ژ تەيرا - تەيرى چىلم،
سەر چىايى سىپانىرا دبوھورم،
ئەزى دكم كاوا گۈزەل بىرەقىن،
بۇيى ناموسا دۆماما خوه نەۋىرم.

تەرەزى سىپانى كەتم ل ۋى تەتى،
دۆمامى سەر چەعشقى منى ھاتى،
ئاڭرى گولى مالا باشى كەتى،
تېيى دل، جە گەرى من كرييە خونا پەتى،
ئەزى تە راموس ب عەدەتى.

دۇمامىّ لەيل و مەجروم تەرەزۈنە،
سەر كاڭلىّ كۆنىّ مەرپا بلندبۇونە،
لىّ زەرى دۇماما من تەننېيە ل دەشتا خالى،
تو خەما نەكە، ئاقىتىيىدا دلا پۆزمىش نەبە.

زەرى، قوربا، ئىشەق شەقا هيچەرۇنە،
چرا كۆنلىّ رەشى عەرەبىدا داشخولە،
دۇمامىّ، چرا تىرى موم و دۆنە،
خەلقىّ ھەرپ قىوش و قالانە،
ئەز بىيەمە دىزىيىا زەر - مەمکانە.

سياابەند ئازۇت و ژ خەجيّ دور كەت،
خەجيّ دخوهست ديسا تىشتكى بىزە،
لىّ زمانىّ وى هاتە گىريدىانىّ،
لەنگىد وى سىست بۇون و خوھ ئونداكى،
چەعىّ وى ما ل رىيا سياابەند،
كەپ و لال رونشت، جىدا ما.

دە سياابەندۇ، عەرەبىستانىّ ب ملە،
دەلالىّ من سيارىّ ھەسبى قولە،
تىبىي دلىّ من كىرىيە كانىيىا ئاگەر،
تو ۋەنگەرە ببە قىياتا دلىّ منه.

چ مارازى مال ل گوندا،
شەقى، رۆزى خەم د دلدا،
نۇلا سىتلەكە، چارچەملە، ئاگر بىندا،
دە تو ۋەنگەر، دەردا نەدە سەر دەردا.

چىايىي عەرەبىستانىّ وى بەرۇزە،
سياابەندى سلىقى خوهش دەنگبىزە،

دلالو، د تو فەگەر، چەند گلیبا بىزە،
ئۆز بىيندارم، تو دل - هنافى من نەپېژە.

ئۆز خەريبم، نە ل ۋەرم،
قالچىچەكا بەر كەشەرم،
ئۆزى ھىقىيَا تە ل ۋەرم،
منى سۆند خورىيە كەسىرا نەبم ھۆگۈرم.

ھىف كەته بن عەورا،
ھەسپى شى دفرە نۆلى تەير،
ئۆز جاھلم نۆلى گۆڭەرچىتا،
ئۆزى ھىقىيَا تەبم ل ۋەرم.
لاوكۇ، نازكۇ، چرا قىخستان،
دانىنە سەر ئان تەنەكا،
دە تو وەرە ئەمى بکەقىنە كىيف - حەنەكا،
نەماما قەرەول گرتە،
ئىسال دانە سەر كولەكا.

دە تو ب ئالتارى فەگەر، دلالىي من،
شەوقا چەعفى من، دلالىي من.

ھەرى سىابەندى منى شەنگىنە،
تىمارەكى ل ھەسپى شى دخىنە،
دەستى خوه دەد زىنى زەرى مىردىنېيە،
چەكا ل دەستى خوددا دشىنە،
لنكى خوه دكە زەنگۈيېيە.
دە ئورتا خوه و زىنى مىردىنېيە،
رما قەسايە، ھىدى - ھىدى ئاشۇتىيە چۈوييە.
ھەوارا ھەر حەفت برىيد خەجا زەرينە،
ئاي سىارو، دلالو، مىرخاسۇ، سىارو.

ئەوا ھانى خەجا زەرييە،
 بۆي سیابەند دبه كولەكا گران و برييە،
 سیابەند قەواتا تەزە تۆپ كر و چوو،
 زەعف چوو، هنڭ چوو، ھلکشىا سەرى چىي،
 وى چىتى مىرا ديت ل ھنداقا،
 وى كەتنە شېرى گران، نۇلى سەعفا،
 ل دەشتەكە بى حەد و حەسابدا،
 ژئالىكى برىد خەجى چادر لىدابۇون،
 ژئالىيى دنى ژى جەردى چادر لىدابۇون
 سیابەند لەعزەمكى نەھىرى ئالىي شەر كارا،
 «ھەرمە ئالىي كى»؟ - دوشۇرمىش بۇو

سیابەند:

«وەكى ھەرمە ئالىي برىد خەجى،
 جەردا مىرى عەرەبا وى من حەسابكىن كوبار
 وى سەر من بىكەنن تمجار،
 وى بىزىن: قورۇبۇو، چوو پىشتىا ھنداكا،
 لى وەكى ھەرمە ئالىي جەردا پرا،
 برىد خەجى وى بىزىن، ترسونەك بۇو،
 نەمەرد و بى حش بۇو، چوو ئالىي زەعفا.
 ژ حەموشكى راستە، وەكى ئەز ئۆرتا،
 وانپا باژۇم و سلاقى بىمە وانا،
 ئەزى ھەرمە پىشتىا وانا، كى سلاقا من ھلەدە.
 ئوسا ژى كى، ئازۇتە ئۆرتا وان،
 ھەسىپى خوه دا سەكتاندىنى، سلاق دا،
 ھەر حەفت برىد خەجى ب شىرن سلاقا وى ھلەدان،

سیابهند پىردا - پىردا نازۇتە ئالىي وان.
ژەسپى پەيابوو، واندا بولو يەك.

چەردا میرى عەرەبا دىتن،
چاوا سیابهند بەرى خوھ گۇھاست،
چو ئالىي بىرىد خەجا زەرين،
سیابهند ھەلە رەخت نەبۇو،
چەردا میر شەپ دەست پى كر،
بىرىد خەجى حازىبۇون، وەكى ھەپنە شەپ،
لى سیابهند گەلى تەۋاقە ژوان كر.

سیابهند:

سەکن، قەبىلۇغانىد من، برايىد من،
ناڭ وەدا ژ من بچۈكتۈر ھېي،
ژ من نەخەيدىن، گلىيى من سەکن،
ئەز مەرييکى خەربىم و دەرەكە،
وە توجار ئەز نەدىتىمە،
و ھون توجارا من ناس ناكن.
ئەز ھاتىمە قرا، من سلاقَا دا وە،
چەردا میر سلاقَا من هل نەدا،
نەخودىستن من بىنەپىن، ئەز بى حورمەتكەم،
وە جابا سلاقَا من حورمەتىدا،
وە ئەز قەبۈل كرم نۆلانى برا.
نەها گلىكى من كەتىيە ئالىي وە،
ئەز تەۋەقە دەكم ھون گلىيى من،
چاوا قەبىلۇغان و برا تەخسىل نەكىن،
ئەقا چەند رۇزە ھون شەپ دىكىن،

پیشنهاری جهودا میر، هون و هستیان.
 دیبا منه دهلال تهمی دایه من،
 کو ئەز تمى پشتا بارى كەتىپە.
 هون وەرن خەبەرا من بکن،
 هون لەعزەكى ل ۋەرەسەپ،
 ئىزىنى بدن ئەز ئىرۇ پېشىيا جەردى شەپكەم،
 برى خەجى دېتن سیابەند دەست پېتىپە،
 ژى ساۋى دىگىن نۆلى مىرى كولىتىپە،
 ئىزىنا سیابەند دان تەنلىق دەرى،
 نىشاندە زەرپا شەپى قوربەتىپى.
 سیابەند وى لەعزى ل ۋەرەسەپ،
 سەر پشتا ھەسپى شى ئە و زۇو سیاربۇو.
 رما قەسای دا ئورتا خوه و زىن،
 هجوم كە سەر جەردە مىرە مەزن.
 وەختا سیابەند ھنداشا رابۇو،
 جەردە مىرى عەرەبا باشۇو،
 وەكى مەرىكى تەنلى هجوم دەكە.
 وانا چار ئالى ئازۇتنە سەر سیابەند،
 وەكى وى مىرى زۇو دىل بگەن،
 ژى مىرى عەرەبا را پېشىكىش بىنن.
 شەپى گەران دەست پى كەن،
 سیابەند پېشىيا جەردە مىر داگەپاند.
 پېشى ل سەر پاشىپىدا قەگەپاند،
 خون كەشىا نۆلى ئاقىد جەو - كانىيىا.
 هەرئ سیابەندى منى شەنگىنە،
 تىمارەكى ل ھەسپى شى دخىنە،

هەسپى شى قولۇز دە عەزمىنە،
 پريىسىك دېكىيان ژگىما ناڭ درانا،
 ھيرىن دكەتە ناڭ بەست و مەيدانا،
 زەنگو تەنىشتا ھەسپى دخىنە.

 دەربى وى مىرى كولى دىرسىنە،
 رمى دەھەزىنە، پىشىا جەردا مىر دىزقىنە،
 ب شىرى پىشىيى سەر پاشىيىدا قەلگەرىنە.

 جەرد و قوماندارىد مىرى عەرەبا،
 ھەلا ناڭا تاريقا خودا شەرىدا.
 نەدىتىبۇن، نە تى بىنیابۇن.
 خون بۇوبۇو نۇلا بەعر و دكشىا،
 دەنگ و نالىنيد بىرىندارا ئە و دەشت ھلادابۇ،
 دەنگى نالىنيد وان دەركەتە عەزمانا.

 جەرد و قوماندارى مىرى عەرەبا،
 سەر حشى خودا ھاتن،
 ووكى تو چار و مکان تونە،
 ئەوانا ساخ و سلامەت نكارن،
 ژ دەستى سىابەند خلاز بن.
 هەنك رەقىن بەرب مالىد خوه،
 خلازبۇون ژ ناڭ وى بەلايى.
 گەلەك ژ ۋەرا ھاتنە رايى.

 سىابەند وەختا قىر بالا خوه دايى،
 نىيى جەردىيى پىر ۋەرا بەلەنگازن.
 كەسىبى ل وانامى دكىن گازن.
 وانابۇنا كارا مىرى عەرەبا.

فرا خون درېت، سهري خوه ددا،
گلبيي ديا وي كهته بيري،
وهكى كۆمەكى بده فەقير و فقارا،
بەرب وانا رېپى و گۆته وانا:

سيابەند:

سەکن، بندەستىيىد ميرى عەرەبا،
هون خودىيى ژن و زارا،
قىز مير هون خاپاندنه ئانىنە عەردئى كوردا،
ژ شەرى مира كى دىتىيە كار؟
وه مالا خوه هيشتىيە تەنگەزار.

سەر عەردئى دەرەكە خونى درېشنى،
ھەپن مالىيد خوه، هون زو قەگەرن،
ژن و زاپىد خوهرا ئىدارى دەستخنى،
ھەگەر هون بىن قىز ديسا شەپ بې،
برا گازنا وە ژ من تو نەبە.

هون چما بۇنا وي كارا مира،
خوه دكىن شەپى قىر و سىرا؟
برا حشى وە ل سەرى وەبە،

گەرەكى شەركەن پىش دوزمىنا،
ئەم بىانە و نۆلى برا.
ئۆرتا مەدا شەر دها تونەبە،
پاشى قىيى گوتىنى سىابەند ئەۋە ئازاكىن.
و ئەوانە ب دل - جەعد بۇنا قىيى يەكى،
گەلە شابون و رازىبۇنا خوه دانە سىابەند.
قىز گۈرەن بىرىتىد بىرىندا،

ئەو رونشتاندن سەر عەرەبە.
 چى وان ھەبوو تەمام تۆپ كرن،
 سەرى خوھ بەر سیابەند بەرژیر كرن.
 خاتری خوھ ژ سیابەند خومستن و چوون.

سیابەند زقۇرى بال حەفت برا.
 بىرىد خەجى ب جىرگە نىزىكى سیابەند بۇون.
 دەستى خوھ دانە وى و ئالتكىن پېرۋىزلىرى.
 چەعەن وى راموسان و قەوى ھەمیزىكىن.
 ناقا حەفت برا ۋە بىرى مەزن
 ژ سیابەند پرسى ب زارى لېزم:

بىرى مەزن:

ئەف ھەموشك ئېرۇ پاك ھاتە سىرى،
 ئەم زەعەن رازىنە ژ تە فېرۇزى!
 لى ئەم نزانىن، كى دلى مە شاڭىن،
 ژ قى قەزىا نە پاك ئەم خلازىكىن،
 بىرى نەناس، ناڭى تە ب خىن.
 ناڭ مېرىپە تىمى دېھ مۇر.

سیابەند:

ناڭى من سیابەندى سلىقى،
 ئەولەدى كوردا، پشتا بەلەنگارا،
 ئەز ھۆگۈرى وانم، كى من دخوهزە.

بىرى مەزن:

سیابەند بېھخشىن، ئەز گلىكى بىزىم،
 ئەم حەفت برانە، تو چاوا دېيىنى،

تو زى ببه برى مهى حەيستا،
نیتا تە دەرەھەقا قى يەكىدا چىيە،
توب گلېيى مندا گەلۇ رازىن؟

سيابەند:

بەلى، ئەز ب گلېيى تەرا رازىمە،
ئەز زەعف ژ وى قەدرى شامە،
ئەز قەبۈول دكم گلېيى و شىرا،
ئەز زەعف رازىمە ژ حورمەتا وا.

برى مەزن:

دە وەكى ئوسانە، برايى مە قىيمەت،
مە تەرا نەكىرىيە تو قولخ - حورمەت،
ئەز چاوا برى مەزن، گلېيى من سەكە،
ب ج قىيمەتى ژى نابە، ج تەھەرى ھەبە
تو دەرى قۆناخا مە قرا قەكە،
گەرەكى تو حەقىتكى بىي مىغانى مە،
سيابەند پازى بۇونا خوه دا،
وەكى حەقىتكى ببه مىغانى وانا.

برى مەزن:

قەرەمان، تو زوو ھەپە، برى منى بچووك،
شۇخۇلدا ئېگىن، تو شەپەدا چاپك،
جايى بده خوشكا مەيە نازاك،
وەكى ئەم ب ئالتدارى،
ئىرۇ تەقى سىابەندى سلىقى،
ئەمى بقنه مىغانى وى،

چاوا میرید ئالتدارا عزىز،
 ئالى بکە وەكى خوشكا مە نەرگىز،
 تىشتكى خوهش مەرا حازركە.
 تو شوخولى برى مەيى مېرخاس،
 بېنى مە خەجىپا ورا نەكى ناس.
 تو گللى و گۇتنا نەقىزى،
 برا ب خوه سىابەند ئەو بىينە،
 گەلۇ وى برى مە تەزە بەھىينە.
 بىنېرە، چكا وى ج بىزە،
 وى چاوا نىزىكى وى قەبۇول كە.
 قەرەمان فرا نۆلانى تەيرا،
 ژ جى لقىيا، تە دىگۈت دەرىپىيا،
 لى برا دانە پىشىپا سىابەند،
 هېيدى - هېيدى بەرب كۆننە خەجى لقىيان،
 ئەوانا چقاڭ نىزىكى كۆننە خەجى دبۇون،
 ھەۋقا دلى سىابەند داۋىت، شادبۇو.
 قەرف و حەنك، ئەشق، لاقردى،
 ب كەلام و مەتەلۇكى كوردى،
 بەرب خەجى بۇون و رې كىن دبۇو،
 ناڭ وانادا سىابەند كەپبۇو،
 گەلە مەلۇول و دوشۇرمىش دبۇو،
 تە ترى ئەوي مىرئالتنە كريپىيە،
 مەرەق ترى ئەوي ناموسا خەجى خلازانەكىرىپىيە،
 مەرەق ترى ئەوي سەنەدكىر كىف و حەنك،
 كلام و مەتەلۇك، خەبەردانا ب ئەشق.

ئەمان - ئەمان، ئەمان - ئەمان،
دەلالى، با تى، باران پىيضا دليلينه،
كەوا گۆزەل كانيبا ژىرىن ئاڭى تىنە،
د رېبىيا جىپ گرانە، قەت زرافە،
قۇلانى ملى زەريبا من دېشىنە.

ئەزىز ھەقراز چووم، بەرۋىر ھاتم،
كېلەكاكىن راستى كەوا گۆزەل ھاتم،
بەنگىزى ۋى تۈرنى ئوسا توژبۇو،
مینا پما قەسای ئەز ھنگاڭتىم،
قودولى چۆكى من سىست بۇون،
ھەستىي چۆكى من خوھبەر چوون ھاتن.

ئەمان - ئەمان، كولمالى ئەزىز كاڭلى
كۆنلى رەشدە كەتم پىيدا - پىدا،
كولا كۆر مالا باقى كەتى،
تەبىي دلى من كرييە مىناني،
كىزكى سەر سىلى، گورزەك دارى عەرەبىستانى بىدا،
ئالاڭ - ئاڭر گرتىيى، قىچەپىرا.

ئەمان - ئەمان، تەرەزى چىا بلندە،
كاڭلى گوندا تە نابىينم،
گول و گىيە شىن بۇونە، ناچرىيىنم،
ئاڭرىي كولى مالا باقى كەتى،
ئەزىز تەرەزى د گونداراد،
تو دلى سەر دلى خوھ و تەرا ناھېيىنم.
دەنگى خەجا نازك ھەلا
گوھى ويدا دكە زەنگە - زەنگ.

دەنگى خەجا دەلالە، كوبار،
 ژ بەر چەعىي وى دوور نەكەت.
 سۆفەتى خەجىي دەلال و بەدەو،
 ژ نىت و فكرا وى دەرنەركەت.
 ئەو ب فكرى ل بال خەجىي بۇو،
 ئەو دوشورمىش دبۇو و دەركىي:
 چاوا خەجىي وى وى قەبۇول كە.
 وەكى برىيد وى بېرسن،
 ژ وى نىتى بخازن،
 ئەۋى چاوا جابا وان بىدە
 ئەۋى چ حەسابى پرسا وان قەبۇول كە.

لى خەجى خارن حازر نەكربۇو،
 كىلەكىد تەختە بەعلگى رىز كربۇو،
 ئەو زى بەر دەرى سەكىنېبۇو،
 هېقىيا هاتنا برىيد خوه بۇو،
 قەرەمان وېرا تىشتەك نەگۈتىبۇو.
 لى دلى وى ژىپا شەعەدى ددا،
 ئەو ب برىيد خودقا وى حەپماندېبۇو،
 يېكۈ دل هنائىيد وى ماشاندېبۇو،
 خوھىيى ھەسپى شى و رېما قەساي.

پاشى گەله سەكناندنا گاران،
 بەرئىفارى ئەۋى ئەو دوورقۇ دىتن،
 چاخى ئەۋى دىت سيار ژ چىايى،
 ژۆردا هيىدى - هيىدى دهاتنە خار،
 خەجى زو - زو، ژ جىي خوه رابۇو،
 خوھىست بېزە پېشىيا وان،

خوه باقیتا ستويی هەسپی شى.

لى ب قانوونا كولفهت خوه ۋەمگرت.

ز شهرما سۇر بۇو،

سەرى خوه بەرژىر كربوو،

بەرب كۆن ھېنى - ھېنى چوو،

برى وى هاتنه بەر دەرى،

برى مەزن خەجىرا گۇت:

برى مەزن:

مە ز خودرا براڭى

تمەز ئانىيە، خوشكا دەلال،

بنىرە، گەلۇ، بەگەم دكى؟

خەجى:

برى وە مىقانەكى قىيمەتە،

مىقانى عەزىز يى خودىيە،

مىقانەكى حورمەت و سىانەتە،

چاوا دكارە بقەومە خەجاتە

قەبۈول نەكە مىقانى، كوتە ئانىيە...

لى چما ئەو دەرقا سەكىيە،

لى چما نايى و سلامى نادە؟

بېزىنە وى خۆرتى نازكى، دەلال -

سەر چەعى من، سەر سەرى منرا ھاتىيە،

ھەرگى دخازە پاستىيى بزانبە،

دلى مندا ژى جىيى وى تم ھەيە،

برا كەرمكە بى مالى رونى،

پاشى قى گۇتنى خوه،

خەجى جىپى ئاقى ھلدا،
 زو، زو ژكۈن دەركەت،
 پاشى دەركەتنا خەجى ژكۈن،
 بىرى مەزن تى دەرخست،
 وەكى دۆرا تەختى نان،
 دەوسا حەفت بالگىيى نەرم،
 خەجى پشت بەلگى رېزكىرن.
 ئەوى فەعم كر، وەكى ب وانرا
 خەجى هيچىيا يەكى دن ژى بۇويه.
 لى كىيە ئەو، سىابەندە، يان يەكى دن،
 ژوپىرا چەتن بۇ بزانبىه.

بىرى مەزن دلى خوھدا قراركى،
 دەرھەقا وى يەكىدا بىرا نەقىزە.
 لى بى شك ل خەجى بنىپ،
 بى دەنگ و حس بالا خوھ بدى.
 خەجى دەركەتە دەر،
 ئاڭ بى، وەكى مىقانى عزىز
 ورا دەستى خوھ بشۇن،
 ب ئاقا كانىيى لىڭى خوھ بشۇن،
 وەكى حنەكى ورا حىتسابن.
 ب مەعرىفەتى گازى وان كى،
 وەكى خوارنا ب دەستى وىنى
 نازك و تۈرن حازركرى، بخۇن.
 مىقان و بىرىد وى هاتنە ھوندور،
 رونشتن، خوهىن، قەخوهىن،
 پالاخۇ دانە بە علگىيىد نەرم،

خەبەردان و بىخەم پەھەت دبۇون.
 ئىدى نىزىكىيا نىقى شەقى بولۇشى،
 خەجى تەنلى كۈندا حشىار مابۇو.
 ژېنگىبۇونى سەرخوھش بوبۇبو،
 سەر بە عالگىيىت خاس پال دابۇو،
 دەستىك خوه دابۇو بەر عەنپىا خوه،
 دلى جاھل دكەلپا و ئەشق ددا،
 كلاما داكەتىيا دسترا.

كلاما خەجى:

ئەمان، ئەمان، ئەمان،
 ئەمان، ئەمان لەوكۇ دە جاف،
 لەوكۇ قوربان، نەل ۋەرمە،
 نەل ۋېمە، تەقىيا تەقىي بېمە.
 ئەز گولم، گولا ۋان بەھار،
 تىمى بەر بەدە و يار،
 سەبا خەلقى، نۇلانى سەرىنى مەعرا،
 سەبا لەوكى خوه نۇلانى كاربار.
 ئەمان، ئەمان، ئەمان، ئەمان،
 ئەمان، ئەمان لەوكۇ دە جان،
 لەوكۇ قوربان، دە من گۇ،
 رېنگا دلا نەچە دلا.

ئاڭرەكى كەتىيە كۆچكما خىينا،
 تىدا دشۇوتە باخچەنگى گولا،
 منى سۆندەكى خوارىيە سۆندا تەمام،
 خىېزى لەوكى دەلال، دەستى كەسى،
 نەچە ناف ۋان مەمكى گولدای.

ئەمان، ئەمان، ئەمان، ئەمان،
ئەمان، ئەمان، لاوکۆ دەجا،
لاوکۆ، قوربان من كاڭلى.
گۈندى مە دەرەجە،
لى شىن دكە، كەت و لاقلاقكى گوھ پەنجە،
دە تو وەرە قى سقى،
راموسانەكى من عەۋالى كەرەمكە -
ئەو دەرمانى جانى تەرا
چقاس فەرز و تەنگە.

ئەمان، ئەمان، ئەمان، ئەمان،
ئەمان، ئەمان، لاوکۆ دەجا،
لاوکۆ قوربا، مالا دگەرى،
مالى مەيە وانە،
تو ھىسوپى بىنېرە كۆن خوييانە،
گاڭا دېبىبەك جانى لاوکى من،
وەلاتى خەربىا بىگەرە،
ثرا نەقسا جانى من عەيانە.

ئەمان، ئەمان، ئەمان، ئەمان،
ئەمان، ئەمان، لاوکۆ دەجا،
لاوکۆ قوربا دلى من
ستەپىرا بەرى بەندى،
ئەزى دىنا خوه ددىمى،
گولى وي كەوا گوزەل،
دكەتنە سەر گولاقتون،
ھەردو زەندى.

دهنگى وى كلاما زهرييى
 تە دگۇت تمقى جارەكى كانييى،
 ژ چىا دخولخولە، ژۆردا تى،
 تى و مەرق ددە بەرپىلا،
 دخە ناڭ رەزا، دخە ناڭ گولا،
 و ددە مەرق قەنات و ملا.
 ژ دهنگى وى كلامى
 سىابەند بەرى حەموشكا،
 ژ خەوا شىرن حشىار بۇو،
 گەلە ھىدى رابۇو،
 ئوسا ژ كۆن دەركەت چۇو،
 تو كەسەك پى نەحەسىيَا بۇو.

ئەو چۇو سەردەقى كەنداھكى،
 گەلەك وەخت كەر و لال سەكنى،
 راست بەرى خوه دابۇو رۆھلاتى،
 ئەوى ب نىتتا تەقەھەق گوھى خوه،
 دابۇو سەر كلاما خەجا خوه.

تەعەق تەزە ژ چىي بلند بۇبۇو،
 شەبەقا سبى هەر حەفت برا رابۇون
 دەركەتنە دەر، دۆردا سىابەند،
 تۆپى سەربۇون رونشتن،
 برى مەزن ژ وى پرسى.

برى مەزن:
 ساخ بە برى مەى ب قىيمەت،
 چ بۇويە، چ تە قەومىيە؟

تو دو نشکنیقا حەرەفی مەیدانى،
ناڭا جەردا بىرىندار نەبۇوى؟
يان ژى بىرى مە تىشت تەپا گۈتنە،
چما ئوسا مەعدهى و كىيغا تە تونە؟

سياپەند:

نا، نا، بىرىد مەنە شىرن،
ئەز سلامەتم، دوشۇرمىش نەبن.

بىرى مەزىن:

لىٰ تو چما شەبەقا سېيدا
رابوی سەر ۋى كەقىرى رونشتى؟

سياپەند:

سېھ سافى نەبۇوو، ئەز ژ خەۋى رابووم
نىتىئىت مەنە تەۋەنەنەنەن،
وەكى من بكاربىيا رازام،
ئەز رابووم هاتمە قرا،
وەكى ئەز رۆھلاتا دنيايى
وھ بىنېم و ب چەعىّ خوھ بىنەم،
نىتىئىد خوھ بىدەمە بەلاكىنى.

بىرى مەزىن:

ھەرگى ئوسانە، بىرى سياپەند،
نها تەختە راستىرنە،
خەجى ھىشىپا مە سەكىنېيە
كەرەمكە ئەم ھەرنە كۆن!
تەعشىتى حازر كرييە،

پاشی ئامى چارهكى ببىن،
نىتىدا تەيە تەۋەھەف،
بدن بەلاكىنى، كىفا تە خوهشكن،
ھەرپەنە چيايىد كەۋيد گۆزەل،
راف و نىچىرى ھەۋرا بىن.

براڭمەلە شابۇون، كىفبۇون
گولە عەنپىا وان گەشبوو.
زو - زو تەعشتى خوارن،
لى ھەسپا سياربۇون،
ئازۇتن بەرب چيايى نىچىرى،
ئېقارى ڙنېچىر فەگەپيان كەسرى،
ب كىف و كلام سەر كورا ئاگر،
ڙ ھەۋرا حورمەت دىرن،
رۇزىترا دنى چۈونە مىشە،
نېچىرالا گاكوچىيا و بىزنىد كوقى،
ئۇسا ب حەنك و شاي وەعده دەربازبۇو،
رۇ دەرباز دبۇون، رۇ دەچۈنە ئاڭا،
لى سىابەند تەمى متالادا دما.
نە خەجى، نە زى سىابەند،
ب ئەشق تەقى وان نەدبۇون،
بى ھەۋ دنېپىن، گول ددان.

ھەرپەنە گولا دلى وان شاخ ددا،
لى حوبا وان حەممو تشت ددا،
دوشورمىش دبۇون دەرەققا عەمرى خودا.
سىابەند ئىزىن نەددا خوه، عەددەتى مېغانىيى،
و وى ئەمەكى بە پىپەسکرنى.

لى خەجى توجارا بەرى ئىزىن نەدا خوه،
 دلى خوه قەكە خۇرتى خەرپىرا،
 ئوسا دەشىيا شەف و پۇ، حەساب ددا،
 ژبى خەويىي رەنگى وى ھاتبۇو گوهاستن،
 چەعنى وىئىھە رەش - بەلەك سۆر بۇوبۇون.
 لى ئەو تمى باشقە دېبۈر،
 كلامى بەنگىتىيى دەگۈت، دەسترا،
 ب كلاما ھىسا دىبە دلى يارا.

خەجى:

ئەز خەرپىم نەل ۋەرم،
 قالىچىچەكا بەر كەڭرەرم،
 لاوکى من دچە سەفرى،
 دلى من بۇويە كەقىرى بەعرى،
 دەلالۇ قوربا، چۈومە شامى،
 شامەل ناق تەتا،
 كۈلۈس قۆت - كريه نۆلى عەگىتى،
 رىشىيى شەعرى داكەتىيە سەر سورەتى.

لاوکى، قوربا، شەق شەقما منه،
 گۆشى ئۆرخانى ھلدە وەرە بىنە،
 دەلالىيى مالى ئەز و تونە،
 ئەملى تىكەقنى كېف - لاقىدىيەنە.

لاوکى، توسرۇ، ئىشەق شەقا ئىنېيە،
 دەستەكى ھاتىيە ناشا سىنگ - بەرى،
 من چەعەف رەشى، من خاتۇنى،
 ناوللە، من گۆگەرچىنى.

لاوکۆ نازکۆ، چرا قىخستان،
 دانينه سەر ئان تەنەكە،
 دەتو وەرە ئەمى بىكەۋە كىف - حەنەكا،
 مېرخاسى من، دەللالىيى من،
 شەوقا چەعقى من، دەللالىيى من.
 بىرىد خەجى هەلا كلامىد ئۇسا،
 ژ دەقى خەجى سەنەكربۇون،
 كېم خەبەردا، متالى سىابەند.
 كلامىد خەجىيە بەنگىتىيى،

 ژ بەر چەعقى برى خەجى مەزىن،
 بى شىك نكاربىوو دور كەتنا.
 ئەوى فەعم كر، وەكى خەجى و سىابەند،
 بى حەساب ژەف حەزىكىن.

 وەكى ئەو ئىزىباتى بى باودەركىنى،
 گازى خەجى كر، ژى پرس كر، وى دەرى.
 لى رۆزىترا دنى، وەختى نىچىرى،
 سىابەندىرا گەلەك ھور خەبەردا،
 وى دەمى حەمو پىئىغا عەيان بۇو،
 گازى بىرىد خوه كر و نىتتا وان پرسى،
 دەرھەقا وى يەكىدا ب ئىجلاسى.

برى مەزن:

ھون چ دېيىژن، نىتتا وە چىيە؟
 گلىكى وا پېشىيا مە دانىيە،
 وە قەت تى دەرنانىيە،
 وەكى خەجى و سىابەند ھەف حەزىكىن.

کەفر ژى بەر حوبىا وان دماشنى.
ئەز چاوا مەزن، خەجىي و سىابەند،
ئۇان شابۇونا خوھ زېت نەكىن،
راستىيا گلەبىي خوھ منپا كىن.

پاشى برى ئورتى، تەهار،
ب دەنگەكى نمىز گۆت،
و برى مەزن دەنگى خوھ برى.
شەش برى خەجىيە نازك نەبىرى.
تەمام كېپۈون، سەرى ل بەردا،
تو كەسى نكاربۇو زو خەبەردا،
دو كەسى نكاربۇو گلى بىگۇتا،
دلى براتىبىي ۋەردا دكوتا،
بۇي خوشكا نازك، بۇي خوشكا دەلال،
بۇي خەجا زېرىن، دەللىبىا حەمەريا،
لى برى ئورتى، ناقىي وى تەهار.
ھېدىيەكى ئەو جىي خوھ رابۇو پېپىا،
زېپىي و پاشى گۆتە برا:

تەهار:

ئەم قەت نزانن كىيە سىابەند،
راستە ئەو مىرە و مىرەكى زەعف مەرد،
لى گەلۇھەيە ھەبۇونا وى و جى،
يان خوشكا مە ھەرە مالەكە بىچى؟
ئەو بى ناموسىكە زەعف مەزنە، بى حورمەتى،
دەرتى، مە خو دا وى ب ترسى،
گلەپەي گلەپەي و پەرسى پەرسى،

سەبىٰ وى بگىزە مىرى عەرەبا فكرا ترسى،
وەكى ئەم ترسىييان ژ مىرەكى نەناس،
و بەر وىيا ئەم بۇونە پەلاس.

قەبىلا مىرى عەرەبا وى حەتا حەتايە،
مەرە بىكشىنە دوژمناتىيى،
و وى روزى و شەقى قەبىلا مە،
بن شورقا بىدە دەربازكىنى،
يان ھەبۈن و تەنبۈونا مە،
وى ئاڭر بەردى، بىدە شەوتاندى.

ئەو پرس زۆر و چەتن بۇو،
چاوا بىن، وەكى خەجا زەر
بەختەواربە، ئەو يەكە تەنلى بۇو،
ئەو بەرمالىيى مالا وان بۇو،
ئەو حەزكىيى بىرىد خۇه بۇو،
ئۇسا زى نەدخواستن، وەكى
مىرى عەرەبا بېدە دوژمنى،
وانى ئاتادان و بابادان.
- باوهەپكى راست دېيىن، وەكى
دۇو لەفھاتن، دۇو بەختەوارى نازكى،
قى دنيا پوچە قالادا نكاربۇونە،
بەقەپابىن و هەقەپاژى نەبۈونە!
ئەق خەبەرداڭ تەقەقەقىرى بىرى بچۈوك،

قەرەمان:

ئەز ل قرا ژ وە حەموشكى،
يى ھەرى بچۈك، گەلى برا،

گله‌ی وهی سه‌ره قهت ناگیزه من،
ئاز وی یه‌کی زعف رند دزانم،
هه‌رگی برى منی مه‌زن،
ئیزني بده، چاوا برى بچووک،
رسقەتا من وی هه‌به،
وهکی ئهز گلیبی خوه بیز.

برى مه‌زن:

خه‌به‌رده، قهرمان، ئیزنا ته ددم،

قهرمان:

وهکی میری عه‌هبا ببه ئاگر،
توجارا نكاره تشته‌کی بکه،
قهت نكاره زراری بده مه.
ئه‌وی ب جه‌ردا خوهی گرانقا
سهر مه‌دا دهات، نولی خوناقا
گله‌ک جارا هوچوم سهر مه کر،
گله‌ک جارا دهست شه‌ری گران کر،
لى تشت ژ ویراله‌ق نهات،
ئه‌وی تشته‌کی نه‌هیشاند،
وهکی مه بکه هیسیری به‌حال،
مه‌دیل بگره، مه نه‌هیله حال،
وهکی ئیلا خوه مه بده كه‌ناندنی،
لى ئه‌ویهک ویرا قهت له‌ق نهات.

ئه‌م وی چاخی حه‌قت برابون، حه‌قت مین،
لى نها ئه‌م حه‌شتن، حه‌مو نولی شیر،
نهاب مرا نه سیابه‌ند، ده‌لاله،

لى سىابەند فىرزەكى حەلالە،
 فىرزەكى لايق، دەللىيى بىرانە.
 ئۇ زى جەردا مير نەترسيا،
 ب مىرانى ئازۇت هاتە ئالىيى مە،
 وەختا دو دل ھەقدو بەنگىنە،
 ژ ھەموشكا رىندرە، ئەم نەبىنە سەبەب،
 بۇي خوشكا نازك، نۆلانى كەوكەب.
 ۋە تىشتى زۆرى ئۆرتى تونىنە،
 كەسەك زۆرى خەجى ناستىنە،
 مەرا تو بىناموسى نىنە،
 وەكى خوشكا خوه دىنە وى، كى بەگەم دكە.
 لى وەكى دوو دل، نۆلانى دوو گول،
 ھەقدورا دىن شارور و بىلە،
 خوه بېرەنەكىن، مراز گۈننە،
 ئايىكى وانە بەر چەعڭى مەنە.
 وەكى سىابەند نەمەرد بويما،
 وى ھەلا بەرى شەر گەلەكى هيىسا،
 خەجى بىرەقاندا، بىرا خودە،
 دە ئەم - حەتايىبىيى،
 پى نەحەسييانا و مە ئەو نەريتا.
 لى ئۇ نەها برى مەى عەزىزە،
 ئۇ ئوسا خوه ئالچاخ خوهى دكە،
 چاوا مەربىيى مالى و فيئرن،
 نۆلا بۇوكا خوه خوهى دكە،
 مەرەق نزانە، وەكى ئەو مىرخاسە،
 ژ قىيىەكى شۇوندا عەيانە،

وەکی ئەو تەنی لایقى مەيە،
 لایقى خەجا توئىن و نازىكە.
 خەجى دكارە تەنی بېھ كولفەتا وي،
 بېھ بەرمالى و سەھەتا وي،
 نەڭو بېھ ھىسىرا كورى مىرى عەرەبا.
 و سېئى زى مە بدن بەر دەربا.
 مە خەجى خلازىكەر ژ دەقى دۇزمن،
 نەھون دخانىن وي پارا بدن...

هەرگى من قرا و زىدە،
 بېھ خشىن، گەلەك خەبەردا،
 لىھون بىزانىن، ئەز چوکى وەمە،
 لىئاھىن نە چوكتىيى - مەزنتىيى دانە.

برى مەزن:

نا، نا، قەرەمان جان، - برى دەلال،
 تە رىند خەبەردا، فكرا تە زەلال،
 تە ئەو گۆت، چىكۈچ كەمە حەموشكى خاست،
 دوشۇرمىش دېبۈن، بۇنا خوشكى خوھ.
 ژ سىابەند چىتىر ئەم زەعفا نابىين،
 و تو كەسى ئەم ناھەبىن.

رۆزماين، وەختى سۆبەتى،
 برى مەزن نىيتا خوھ تەقايى گۆت،
 وەختى ئەويەك سەكىرن، گەلە شابۇون،
 گۇستىلىكىيد وان ھەف دانە گۇھاستن.
 رەنگى خەجى هاتە جىي خوھى بەرى،
 گۇلا روبيى وي گەمش بۇو، شەمالى دا نەدەرى

بەنگزىٽ وى، مەرى يارا دكەنیيا،
 چەعقىد وىيە رەش - بەلەك گول دان.
 هەرگى حەتا هنگى سىابەند،
 كەپ و لال، رۆ دەربازدەك،
 دەققىجى، خودا دكەلىيا،
 ژ وىيەكى شىندا بۇ بىلەن،
 دوو شەف و رۆزى كېت كەن،
 خەجى زەرين نىشان پىتقەركەن،
 رۆزى سىسييما سىابەند براپا گۆت،

سىابەند:

بىرىد منه ب قىمەت!
 هەرگى ھون ئىزنا من بدن،
 ئەزىز ھەرمە مال بى ئەگلەبۇون،
 كنجى لايقى خەجى بدمە حازركرن،
 كارى دەعوهتى بدمە كرنى،
 ناشا چەند رۆزىدا ئەزىز كوتاكم،
 بى ئەگلەبۇون ئەزىز ۋەگەرم،
 خوشقا خوھىيە دەلال، رەھتىيَا دلى منه،
 بۇنا بىرنا خەجا زەرين ھونى بىش،
 چاوا پى تىپا بىيىن ئەمىي ۋرا،
 دەعوهتى بدنە تەشكىل كرنى.
 پاشى وى يەكى ب قەواتا برا،
 ئەمىي بکەقەنە بىدا،
 دەستى خوھ بدنە دەستى ھەقدا،
 هەپن بال پىرەدا يىكا مندا،
 وەكى ئەۋۇرى خەجى بىيىنە،

چەعفىٽ وى تزىبە، دلىٽ وى شابە،
رەنگىٽ وى قېبە، دلىٽ وان پەھەت بە.

ھەر حەفت برا گلەيى سىابەند
ب دل و ئەشق قەبۇول كرن.

سىابەند بەربانگا سبىٽ،
زىن دا سەر پىشتا ھەسپىٽ شىٽ،
كەتە پىٽ، ئارۇقت بەرب ئىلا ئاغىٽ.

ھەرىٽ سىابەندىٽ منى شەنگىنە،
تىمارەكىٽ ل ھەسپىٽ شىٽ دخىنە،
لىٽ دكە زىنلىٽ زەرى مىردىنېيە،
تمنگ و بەرىٽ وى سەر ھەقىدا دشىدىنە،
لنگىٽ خوه دكە زەنگۈپىا زىنە،
دەد ئۆرتا خوه و زىنلىٽ زەرى مىردىنە،
رەما چارىدە مۇقكىيە قەسايە،
دارۇق ھىدى - ھىدى بەرب ئىلا ئەحمدە ئاغىيە،
دەشت و زۆزانىرا چووپىٽ،
ئاي ل منىٽ، سىارۇ دەلالۇ، مىرخاسۇ.

وەختىٽ ئەحمدە ئاغا پىٽ ھەسىپا،
نېتا پارا زەۋانىدا سىابەند،
چاپا شابۇونا وى تەنەبو،
ئۇمى حازربۇونا دەعوەتىٽ دىيت،
خەرجىٽ دەعوەتىٽ ھلدا سەر خوه،
وەكى سىابەند دەھا قىر نەمىنە،
بكاربە ھەپە زۇو دەرگىستىيَا خوه بىنە.

عەمرىك، وەكى كىلەكا كۆنلى وى،
 بۇنا سىابەند و خەجى جىيى كۆن حازركن،
 كۆنەكى فەرە و بەدەو ئەگەرن.
 ژ خەجىپا، چاوا بۇوكا وى،
 نىشانىد خاس حازركن.
 مەرى تۆپ كىن، وەكى سىابەندىرا،
 هەپن بۇوكا عەزىز و دەلال بىنن،
 وەكى ب كىف و شايى هەپن، ئەگەپن.
 چەند رۈزا شوندا سىابەند،
 ب كۆما سىارېت دەعوەتىپا،
 ب گەلە پىشىشىت مەزناقا،
 ب حازربۇونەكە مەزن رى كەتن،
 خەجا زەرين ب كىف ئەشق بىنن،
 ئىپل حەموشك دەركەت و سىابەند قەرى كى،
 قىز و بۇوكا گەلە هەقسۇدى كى،
 و بى سەبر ھېقىبىي بۇون،
 وەكى زۇو بېبىن وى بەختەوارى،
 ياكو بېبو خۇمبا دلى سىابەند،
 وا ب كلام و شايى سىابەند قەپى كىن.
 هەرى لاؤو، مە ب لاوينه،
 كولمالۇ مە ب لاوينه،
 كور ھاتىيە من بىرەقىنە،
 تونجكا عەنىيە هلينه،
 زۆزان، رۆزان بىگەپىنە،
 حەلانى ژۆرەن خىنە،
 حەلانا چەعڭانىنە،

چەعەكىانىيا گول چنىنە،
 يەك شۆرە، يەك شىرنە،
 سىنگى من ڑى برىنە،
 زمانى تە لى دكەقە دئىشىنە.
 هەرى لاوو، مەب لاوينە،
 كولمالۇ مە ب لاوينە،
 كورپا ھاتىيە من برهقىنە،
 ئۆرتا گوند پى تونىنە،
 من باقى قەرەپوسا زىنە،
 پى دوورە، تە نابىنە،
 هيلاڭ هيلاڭ بگەپىنە،
 هيلانا جۆت كانىنە.
 هەرى لاوو، مە ب لاوينە،
 ئاقى شامى شىرنە،
 دە تو زووگە، من برهقىنە،
 تەنگ و بەرى بىشىنە،
 تليا لاووک برىنە،
 من شاندىيە حەكىم بىنە،
 حەكىمى دەرەپىنە،
 حەكىمى مالدا نىنە

هەرى سىابەندى منى شەنگىنە،
 تىمارەكى لەسپى شى دخىنە،
 لى دكە زىنلى زەرى مىردىنە،
 تەنگ و بەرى سەرەقە دىشىنە،
 لىنگى خوه دكە زەنگۈيا زىنە،
 دە ئۆرتا خوه و زىنلى زەرىنە.

پرماچارده موڭكىيە قەسايە،
ھىدى - ھىدى بەرب خەجى ئازۇتىيە چويم،
ئاي لاوكۇ، سيارقۇ، مېرخاسۇ، دەلالۇ.

سيابەند ھەلا تەزە چووبۇو،
ژەر حەفت برا قەتىيا بۇو،
ھەلا چەعقى خەجىيە پەش و بەدەو،
ژەپىسرا زەا نەببۇون،

رۆكى تەزە تەعف زەرقى،
سىنگى چىارا دېرقى،
كۆمەك سيار سەر پشتا ھەسپى عەرەبى،
بەرب كونى بىرى خەجى دەمەشىيا،
پەي وانرا قەنتەرەيد دەقى بازىغانى،
بارى وان تۈزى، وان پېشىش دانىن،
ئەو كورى ميرى عەرەبا،
كەفيلى خوه شاندە جەم حەفت برا.

وەكى ورا وانا لەڭ بىين،
ور زېپا رۇڭن، دلى وان بىستىن،
و گلى ھلدان، كو خەجا زەرين
بى مالا واندا تەمى بېبە زەى،
برا خرابىه تەيا دەنى،
چاوا ئەو مەرييى دەكە ناف تەلى.

وەختا زېپ، زېۋ دانە بەر وانا،
دۇدىلى كەتە ناف دلى برا.

و تىشتى نەدى، تىشتى نەبىنا،
وانا قۇر ھلدا حەسابى دينا،

دهستى نهپاکا، دهستى بىّبهختا،
 مرازى جاهلا دكەته بەر شەختا،
 نىتا خوه گوھاستن قرايا وانا،
 وەكى نەھەقى خەجى دان سىابەند،
 ژ وانا گەلە پۇشمان بۇون،
 وەكى بەختى خەجى گرىدان،
 ب مەريكى ئوسارا،
 تەنى دېكە وييە پير ھەيدە،
 ناھ و دەنگى وى ئاغاتىبى تونە.
 مەرييى وى دەولەمەند تونە.

 برىئ مەزن حەمو برا تۆپ كر،
 وانرا ب دلئىش گۆت:

برىئ مەزن:

سەكىن، بىرانۇ، ئەم حەفت بۇون،
 مە خوشكا خوه نىشان كر،
 ب مەريكى نەعەيانى،
 ب ئالتدارىبىا وى هاتنە خاپاندىن،
 ب مېرانى و رېنديبىا وى خابىيان،
 مە بىركر، وەكى ئەو نە بەگم، نە ئاغا،
 ئۇسا زى پىسامامى وىيە كەۋەنەن،
 ج سلىقى، ج سىابەند، ئەف نەگلىيە،
 دوستى سەكىن، دوزمنى سەكىن،
 خەلقى وى ج بىزىن ژمۇر؟

 ئەۋى خوشكا مەيە دەلالى خايىكىرى،
 وى چاوالى بىنېرە، چاوا خايى كە؟

ئەو يەكازنافى مەر،
 ژناف دەنگى قەبىلا مەر،
 شەرمە، كىرىتە و بىناموسىيىا،
 حەتا - حەتايىيىيە بۆنا مە.
 حەموشكى چىتەرنىن، وەكى ئەم،
 مەرقاتىيىي ژكۈرى مىرى عمرەبارا،
 بىدنه قەويىنكىنى و بقىنە مەربىيى وانا.
 لى سىابەند مەريكى نە كېشە،
 ئەم نزانىن وى چاوا خەجى خائى كە...
 ژ وانا گەلەكا گالىيى بىرى مەزن،
 ب كىف و ئەشق قەبۇول كىن،
 پىشىھەرى وى يەكى خەبەر نەدان.
 حەتا وى چاخى تەھار تەنلى پىشىھەربىوو،
 لى قەرەمان وېپە رازى نېبۈو.
 ئەو پىشدا ھات و واگۇتە برا:

قەرەمان:

نەها ئىدى شەرمە ئەم سۆزى خوه
 پارا ھلدن، ئەو نەمەردىيە،
 ئەم نكارن سۆز بىدنه مىين،
 مە سۆزى خوه ب شهردا كوتاكرنى.

لى ئەمىچ ج جابا سىابەند بدن،
 ج بىزىن، چاوا لمۇ بىىن.

قەرەمان ئىدى نكاربىوو،
 خوه زەقت كرا و لى زىدەكىر:

قەرەمان:

ئەف يەك نە مەرۋاتىيە،...
خەجىّ ژوی حەزدەكە،
نە ئەوان گۇستىل ھەف گوهاستن،
گەلە شەرمە، شەرمە، بىرانۇ!
لىّ بىرى مەزن كەقارىن،
گەلە ھېرسا خوھ راڭر -

بىرى مەزن:

دەنگى خوھ بېر بى ئەلەب،
تۈچ فەعم دىكى، چىيە شەرم!
من قراركىرييە، حەتا سىياپەند،
قەنگەرپىيايە، نەھاتىيە، مىرپا،
و كورپى وېرپا پەقكەمۇم،
پېتپا - پېتپا دەعوەتى بكم.

ئەوانا كۆنى خەجى ژۆردا ئانىن،
زو - زو تۆپ كرن ول ھەسپا كرن،
گەھ نەدانى گىرى و لاقايىد خەجى،
بەرب رېپا گوندى خوھ ئازۇتن.

وەختى چوينى خەجى تەنى،
ب لەزو ب ترس نەعمەك نەقىسى،
كەھ بىن كەقلى كۆچكى كۆن.
ئەو نەعمە نەقىسىبىو ب ھېسلى خوھ،
ب دەردى خوھ، كولادلى خوھ.

سەرىي ٣

ھەرى سىابەندى شەنگىن،
تىمارى ل ھەسىپى شى دخىنە،
لى دكە زىنى زەرى مىردىنە،
تەنگ و بەرا دشىنە،
لنكى خوه دكە زەنگۈتىيە،
دە ئۆرتا خوه و زىنى مىردىنېيە،
رە ما چاردە موقكىيە قەسايە،
خاترى خوه ئەمەد ئاغا خۇھستىيە،
ب سىارى دەعوەتىقىا بەرب
خەجا زەرين ئازۇتىيە چۈويە،
ئاي ل منى سىارق، مىرخاسۇ سىارق.

سىابەند دەستت حوبى سەرخوھش،
دۇر بەرى خوه تو نەدقىشاند،
ئەوي شەف و رۆ داژۇت، دلەزاند،
ھەسىپى شى ژ ئازۇتنى خوى دابۇو،
ئەو ژ سىارى دەعوەتى،
گەلە پىش و دووركەتبوو.
ھەسىپى شى ژ ئازۇتنى،
گەلە خوى دابۇو و پىشتا وى كەف دابۇو،
وەكى سەھەتكى زۇو بگەھىزە حزكىيىا خوه،
بگەھىزە خەجا خودىيە ھۆرى - پەرى،
سۇغەتى وىي دەلال و نازك بېينە،
سېنگ و بەرا وى كەفەر شابە،
تىبۇونا خودىيە قى و قىستانا بشكىنە.

سیابهند هات... هات... لى تشتەك نەدى،
 نە كۆن دىت، نە زى بىرىد خەجى دى،
 ئوسا زى خەجا خوھىب قىمەت،
 سیابهند عەجييماي ما، خوه ئونداكى،
 خودانا سەر سەررا ئاقىت،
 پەنگى وى هاتە گوھاستن،
 نۇلا مەرييى سەر خوهش رونشت.

ئالتكىرنا حەرافباشى ول شەپى پىشىيا ويدا،
 ئالتكىرنا جەردا مير ول شەپى پىشىيا واندا،
 خوه ئوندا نەكىر، نۇلا پىلەنگ ھوجوم دىك،
 لىچ بۇوبۇو، چ قەومىبۇو،
 كى كۆن ھلشاندبوو،
 كىدەرىيە خەجى، خوه نە رەقاندىنە...
 دېب مىرى عەرەبا ب كورى خوهقا،
 جارەكە دن جەرد تۆپكىن،
 هاتن خەجى ب زۆرى برن
 گەلۇئە ساخە، يانى نا؟
 گەلۇ خەجى كەربا چ كىيىه،
 ب وى نىتى دوشۇرمىش دىبوو.
 دۆرا كۆن گەپىا، نەپەپى چار ئالىيا،
 وەكى نىشانىد شەر بېينە،
 يانى زى نقەتكى خونى بېينە
 نشکىقا بن كەفرى كوچكى،
 ھلشىايدا نەعمەك دىت.
 نەعمى ۋەكىر و شاش ما،
 خەجى نەعمى ژ وېرا نېيسىبۇو،

دەردى دلى خوه زىرا گۆتبۇو.
ئۇي ناما خەجى بلند خوهەند:

«سياپەند، حزكىيى من،

بىرىد من تەرا بىبەختى كرن،

پېشەھەرى تە نەمەردى كرن، -

دكىنە سەر من، دخوازن،

ب زۆرى من بدنە كورى مىر

ئەز وى حىنەكەم و ناخوارزم،

تو زانى، وەكى ئەز گونەكار نىنەم،

وەكى باقى من، ب چوكتى سۆز دابۇو،

ميرا عەرەبا ب وەكى ئەز بۇوكا وىمە.

ئەز ژوی حز ناكم،

دللى من ويدا تونە،

ئەز نەها ژى وى ناخازم،

ئەز تەنلى و تەنلى تە حزدكم،

ئىدى ئەز كەسىكى ناكم و ناكم.

ھەرگى تو نۆلى بەرى،

ژ من حز دكى،

چاوا ئەز تە حزدكم،

ھەرگى مىرانى و مەعرىفەتا تە،

ھەلا ل جىدانە، ئەزى چى شەقە،

ئەزى چى رۆزا كىرى بىگرم،

تاسا ژەعرى بىمە بەر خوه،

ناھىلە كەسىك نىزىكى من بىبە،

حەتا تو خوه منرا دىگەھىنى.

لى تو كىدەرىنى، ئازادارى من،
 ئاز تە كو بگەرم، رۇنایا من.»
 سىابەند كەر و بى حەمد قوزبۇو،
 سەر كەڭرى كۆچك لەزەكى رونشت،
 دەستى خوه دا بەر ئەنیا خوه،
 كور و دور، ب مەلولى دوشۇرمىش بۇو.
 ئەۋى ئوسا گەلەك رۇنشتا،
 وەكى نىزىكى وى نەبوونا،
 سىارىد دەعوەتا وى و خەجى.
 چاخى ئەوان بەرب وى هاتن،
 ئەۋى عەمرىكى، وەكى ئەوان،
 پېپا - پېپا پاپا قەگەپن.
 حەمو پېشكىش و نىشانىي قىمەت،
 پاپا بىن و بىنە ئاغا ئەممەد،
 سىارىد دەعوەتى ھەنكى خوه ئۇ نداكىن،
 بى گلى عەمر قەدانىن،
 لى سىابەند ديسا ھەسپى سىاريپۇو،
 كەتە رېپا نەناس و دوور،
 كودا دچوو، ئەۋى ژى نزانبۇو.
 دزگىنا ھەسپى شى ئاقىتە سەر،
 دچوو كەپ، ب خەمىد كور،
 ھەسپى شى ئۇ دېرە ولاتى دوور.
 خوه رېپا عەرەبستانىيە نە عەيان،
 نە ناس گرتىبو دچوو.
 ھەرى سىابەندى منى شەنگىنە،
 تىمارەكى ل ھەسپى شى دخىنە،

لى دكە زينى زەرى مىزدىنىيە،
 تەنگ و بەرا سەرەتەدا دشدىنە
 لانگى خوه دكە زەنگۇيا زەرىنە،
 ددە ئۆرتا خوه و زينى زەرى مىزدىنىيە،
 رېما چارىدە مۇقكىيە، قەسايە،
 هىدى - هىدى بەرب خەجى ئازۇتىيە،
 ئاي ل منى سىارق، مىرخاسۇ سىارق.

ئوسا ھەر گى زەعف چوو، ھەر گى ھندك چوو،
 تەنلى ئەوي زابۇو «خودەتقا» عەيانبۇو،
 رۈزەكە بەدەو گەيشتە ئاقا يكى،
 مەزنى بلند، سور دۆرى كشاندى.
 ژ دورى وي ئاقاى كۆخەكى،
 بچووک دورقا دىت و ئازۇت،
 با كۆخك پېرەكە ب سەرە،
 تەشى دەستدا ھەرى درىست،
 بن لىقا خوددا دكە گنە - گن،
 لى كلاما زەلولى نەرم دىگۆت،
 خەربىيى من جىكى دوورە،
 خەزلا من خەزالەكە تەزە،
 لى خوه دايە چىي لەز و بەزە،
 نىزانم نفرى كى بۇو گو،
 برا نەقەتىنە جى و نەقىنە تەزە،
 قولنگۇ - قولنگى ھال بەربىيى،
 خوه دايە فىزا زەرى،
 دەنگى وي قولنگى ئوسا زىزە،
 فۇرما دەنگى خۆرت و قىزە.

ئاڭ ئانىكا سېنى ئەزم،
 شوشە، دەزمالا گول گۇۋەزەم،
 راموسانەكى من كەرەم كە،
 ئەز رىويمە، چقا لەزم.

 دلى من تەقىيىا قى بارانى،
 گىرتى سەمتى قى چىايى هانى،
 رووبارا كاپلا ولاتى عەربستانى،
 دەللىيى مالى نزانم ما يە كىدەرى.

 سىابەند دەست خۇدا گەما ھەسپى كشاند،
 وەعدهكى درىز ئەز پېرى مەتا ما.
 كەپه - كەپ، گوھى خۇدا كلاما پېرى،
 بى دەنگ و حس، ژەسپى هاتە خوارى،
 ھېدى نېزىكى پира كلام گۆتى بۇو،
 سلامەكە مىقانىتىيى دايى:

سىابەند:

ئىقاراتە خىر، خىر حەزار جار،
 دىبىا منه بەددوھ، ئەمەكدار!
 ئەز مەريكى خەریب و رىويمە،
 ژەزەمەت و بەندى ئەز نە كۈۋىمە،
 بۆي حوبىا مەريبىا ئەز تەمى تىمە.
 ۋان تۆپراخ و مەسکەنا نەناسىم،
 دخوهزم وەعدهكى ئىلىپ ناسىم،
 ئىزىنى بەدە ئىشەف فرا بەيىنم،
 دەرد و كۈلى خوه بەر وە قەزىنەم.

پیری:

ژلنگا حهتاني سهري،
بala خوه دا سيابهندنا سليقى،
ب متالي، ل چەك و رحەلى نھيرى،
پاشى مەرقا ترى تشتەك كەتە بيرى،
گەلەك رەھەت و گران جابا وى دا.

خودى تەرابە، كورى منى پىوى.
مېقان مېقانى خودىيە دەللى،
تمواقا دكم، گەرەكە تو مېقانى!
زۇو عەمرى سەر بۇوكا خوهكى،
ھەسپى شى بکشىنە ھوندۇر،
تەنگ و بەرى وى بىتكە، دەبرى بکە بەر،
لى ئەمە سيابهند بەر ئالىيى ديوانى،
سەر خالىچا دا رونشتاندى.

تەختە راستىرن ب عەشيرى،
چ مالدا ھەبۈو سەر تەختە دانى.
قولخىرن ژ مېقانى نەناسى،
كېفا وى خوهش دىرن ب مەتلۇكا.

پاشى قولخ و عەزەتى دونى،
سيابهند دەركەت مىزە كە ل ھەسپى،
دورقا سەكر دەنگى دەف و زوبنى،
كەن و لاقدىيى، كىف و شابۇونى،
ب زەلۈولى ۋەگەپىيا ئالىيى مالى،
ب دلى شەستى پرس كر ژ پيرى:

سیاپهند:

دایی، ئەز تەخمين دكم،
ئىپلا وەدا عەمر ب شاي دباره،
مەرى دىسترىن، قرگاله - گاله،
گۆقەند دگەرن نۆلى گۆگەرچىن،
زورپەن دەف، قورتىن و قۇزىن،
چما ھون ناچن، تەماشا ناكن،
چاوا مەرى ب ئەشق ور دەربازىكىن؟

پيرى:

ئاخىنە كە تەعلم و كور كشاند،
ل سیاپهند نھېرى پە،
سەرھاتىبىا كىيفى و زورپىنى پە،
سەرھاتىبىا گران، كول و نفرە،
توھى نزانى، توھى نناسى،
يمەك دكە، دوخوه ب حەواسى،
لى يى دن دكە ئاخىن و گازى،
دگەپە بىچى، بى كنج - لباسى.
پاك دبە دەرھەقا تەدا، لاۋە، خەبەردىن،
رەاست نەجايىزە ژېرىپىيا بېرسىن!
ئو ج مەرييە، ژ كىيدەرە هاتىيە،
لى تو بىباخشىن، دلى تە فەرييە،
خەرېبەكى من ژى، نۆلا توھەيە،
ل وەلاتى دوور و خەربىستانى.
قەكە دەردى خوھ، من گۆرۈغانى،
ھەرگى نە سورە، تو من دىھاركە،
نۆلى دىبىا خوھ، تو من شەرم نەكە!

سیاپهند:

گەلەکى ل پىرىنى نەھىرى
چەعىٽى وىيە بەلەك، پۇزى پىزىنى،
برو - بىلەنگىدە رەشە قەيتانى،
دىم و سورەتى مىرانى،
و مەتەل ما بەشەرى رەعمى.
كەته بىرا وى، دايىكا وى دەلال،
باودەپىيا خوه ئانى ژقى پىرا بال.
باودەپىك، وەكى دەستى وى بى،
ئەمۇى عەسەئى ئالى وى بىكە،
وەكى مازى وى مەيسەر بىكە.
ئەمۇى دلى خوه بەر پىرى قەكىر،
ج كو دلداپۇو زېپە شۇۋەكىر.
ج هاتى سەرى نۇغرىمى گاران،
پۇزى خوه چەتن، بەختى خوه كۆغان.
مەرەقە دىگۈت ئەو گونەكارىپا
خوه دەربازبۇى، ھلددە سەرخوھ،
وەختا گەھىشتە نەعما خەجا زەر،
نەشكەپەپىرى ھلبىرى نەدەن،
مەعلومەتى دا، كو خەبەر نەدەن،
خەبەر چقىكە، وى تو بەرمەد.

پىرى:

بەسە، ئىدى تو درىز نەكە،
ھەگەر مىرخاسى، قەوهەتى تۆپ كە،
سەرەتاتىپا خوه پاشى سەكە.

ئىرۇق تامام دېھ سى و نەھ رۆز و شەف،
 خەجا زەرين ھېقىيا تە بى حەو،
 فينجانا ژەعرى دەستا دگە،
 ناھىلە كەسەك بەرب وى ھەرە.
 تەنلى نىزىك دېھ جارىيا وى ئىتبار،
 كول و كەسەرا دلى وى دخوار.

سيابەند:

تو ب دل دېيىزى دايىجان، دايى،
 دېمەك خەجا من ساخ - سلامەتە؟

پىرى:

ساخ و سلامەتە، حەتا سبا نېقرو،
 ئەو ھېقىيا تەھە هەر گاڭ و ھەر پۇ.
 قەولى وى سبى نېقرو كوتا دېھ،
 گەرەكى ژ مال دەرخن وى دلپەشى،
 تەسلىيمى كورى ميرى عەرمبا كن.
 دەنگى دەف و زورىنا كو تە دەرچا سەكىن،
 ئەو دەعوهتا خەجى و كورى ميرە.
 ئەقا شەش رۆز، چاوا كىف دىكى،
 سبى رۆزا حەقتا تمام دېھ.
 ھەگەر راستى ژ خەجى حز دىكى،
 تو گەرەكى قى تشتمىكى بىكى.
 ئەقى شۇخولى دەقەكى ئەگلە نەكى،
 بۇنا خاترى خەجا دېم زەلال!
 ج جورەي ژى ماپە، كورى من دەلال،
 ئەزى بكم ھون بىگەيىزە مازا،
 سەرى بھارى، نۆلى دوو پەزا.

سیابهند که‌ر و لال هنداقا ده‌ری،
 راست ل چه‌عشقی پیری دنه‌پری،
 سه‌خیل و سیفیل، دلی گوری،
 جی نالپتی چاوا که‌ثری سه‌قی، ئه‌و کورا،
 که‌تییه پهی متالی سورا!

پیری:

دخوازی هه‌ما قی شه‌قہ‌پرہشی
 ئه‌ز جابا بدمه خه‌جی؟
 مه‌ری ناڭ كیفی دانن، حه‌مو سه‌رخوهش،
 توجارا نکارن ئه‌و من ببینن.
 وەکى ببینن، تو شکى نابن،
 ئه‌زی ده‌ری پارا وی مال ده‌رخ،
 ب کار و تقدارهك ببمه گەلى،
 تو ویده‌ری باقى ته‌ركيا هه‌سپى شى،
 بازق بەرب چيایي سیپانى خه‌لاتى.
 كەسەك ب چوبينا وە ناحسە،
 هون كودا هەرن، كەس نابينه.
 هەگەر رازىن، دوشورمیش نەبە،
 خوه ئەگلە نەكە، شەق دەرياز دېبە؟

سیابهند ديسا که‌ر و لال دوشورمیش دیوو.
 نەخواست جابا گلیبی پیری بدە.

پیری كەربونا وی جورەکى دن،
 فەعم كر و ب قىرف گۇنتى:
 چىيە فىرزا، دې جەگەر تە لەرزى،
 ز دەنگى مىرا و بىنا كىزى؟

یان تو دترسی تمعرینا شهفیّ،
ههوقاسی بوو حزدکی ژ خهجي؟
ئوز دنهپریم، چاوا تیخانی،
ژ دلی ته دمرکەت بهدهوا سیپانی!

سیابەند:

نا، دایی، ئوسا نینه، تو ئوسا نهپیش،
ژ تەھەکوریبا وى ئەزم کەر و گېز.

پیرى:

لى تو ج دوخوازى، بىزە بنھېرپ؟
سیابەند ديسا هنەکى كەر بوو و دایي نھېرپ،
پاشى چەعقى خوه جنوکر، جابا پېرى دا:

سیابەند:

نا، دایی، ئەز تەرا نەرازىمە، ناخوازم،
ئەز خوه نە دزم، شەف قىزى بىھقىنەم.
جماعەتى ج بىزە، ج دوشۇرمىش بە،
وەكى سیابەندى سلىقى هات، نۆلى دزا
كەته كولىنگى، كەس لى نەھەسيا.
نا، دایي جان، وەكى ستوكورا من ژىكى،
نەمەردى و ترسنۇكىيَا ئوسا ئەز ناكم!
نە پېشى منه ئەو نەمەردى،
ب نەمەردىيى تو ناڭ دەر ددى.
ئەز گەرەكى رۆ - ناڭ رۆيى ناڭ دەعومەتى
خەملا سیپانى - خەجا خوه ببم،
بەر چەعقى كورى ميرى عەرەبارا.

برا دنی ببینه و ببهی هەر دەرا،
 وەکى سیابەندى سلیقى ترسوئەك نىنە،
 هەگەر دوخوازى ئالى من بکى، دىيىا ب قىمەت،
 زەعف ژىتە دەم لاقا و روسقەت،
 عەلامى خەجىكە، وەکى ئەز ل ۋەرم،
 برا خەمىد گران سەرپا نەخوبن.
 تو قى گوستىلى بگىنە خەجى،
 و ژىپا بېزە، وەکى ئەو ب جورەكى،
 چاوا دەست دەد و دەھبىتن،
 برا جىكى كەشق كە، ئەم ھەڤ ببىنن.
 - ژۇي گۆتنى شوندا سیابەند،
 گوستىلا خەجى وى پاچ كر، دا پېرى.
 پېرى پوشمان بو كۆئەو دا بەر تەنلى،
 گوستىل ھلدا، خاترى خوه مىقان خودىست،
 نۇلا بروسكى بەرى خوه دا خەجى راست - راست.

سیابەند تەنلى مالدا ما، دوشۇرمىش دبوو،
 دورقا قەلمەقالما دەعوەتىبىا بۇو،
 دەنگى دەف - زورنى دەعوەتى زىز دەھات،
 لى جەگەر و دلى سیابەند دەكت،
 دلى ويدا خون دەھلىپا و لەف كەت،
 ئوسا پۇنشتى، جى نەدگوهاست،
 ئەوي ترى خەجى خەونىدا بەرچەعف وى كەت،
 ئەوي خەجى حىزىكى، چاوا ژلەيلى مەجرۇم.
 ئەوي ترى خەجى تەنلى مالدا پۇنشتىيە،
 فينجانا ژەعرى دەستى خودا گرتىيە،
 ئەوي نىزىكى لىقى خوه دكە، وەكى ۋالاكە،

لی ئوی زی نزانبوو، چاوا خەجىپا بسترا،
وەكى ئەمۇ فىنجانان ژەعرى ژ دەستى خوه دايىنە.

سياپىندى:

خەجى، دلى بەنگى ج شەواتە،
بەر چەعقا نايى تو دەعوەتە،
من دايى بەر خوه چىا و بانى،
تمىنى بۆي نەقسا جانى تە.
دلى من باگەپ و سۈرە،
حشى من بەرب تە دەرە،
دارى دونىدا تو تشت نكارە
پېشىيا حوبىا مە بىگە.

ل چىا كانى خولە - خولن،
ل سىپانى تىزى گولن،
خەجا من، تو نزانى،
دلى من تىزى دەرد و كولن.

ئەمۇ شەقىا هانا - شەقىا درىز،
فىنجانان ژەعرى وىدا باقىز،
ئەز، مەعرومى خودى،
دەستت حوبىا دلا بۇومە دەنگىز،
ئەز دونىقا تايى تمىنى،
حوبىا من قاسى حوبىا دونى.
خەجى، وەرە دەستى خوه دەستى من خە،
ئەزى راموسى ناز گەرددەنى.
من قوسىانە خەموى شەقى،
بۇومە تەيرى قان ھنداقا،

حهتا خهجا خوه نهبينم،
ئەز چەعقا نادم تو سەر چەعقا.

وى چاخى خهجا زەرين تەنى پونشتبۇو،
ئاقايىي تەرى، خرى - خالىدا دوشورميسىش دبۇو.
جارى هيىدى - هيىدى عەلام كر و نىزىك بۇو
وەكى كولفەتكە پېين، چەعقى ب ھىسىرە
لافا دكە خەجا زەرين بېين،
دېن خەونا خىرى خەجىرا تىنە،
دخوهزە بى فاتە بېين،
خەونا خوهىه خىرى بەرتە بېرىشىنە.

حهتا وى رۆزى خەجي كەسى نەدەباند،
نەدەھىشت فەشتىبىي عەزمان ھەرنە ھوندۇر،
نەدەھىشت كەسەك ھەرە جەم وى،
لى وى دەمى عەمر كر پېرى بېننە ھوندۇر،
ئەۋى دخاست حەتا رۆزى خوهىه كوتاسىبىي،
زەربىيى كەسىپ بەلەنگازىرا بکە قەنجبىي.
چاخى پېرى ھاتە ھوندۇر، خەجي گۆتى:

خەجي:

دایى، كەرم كە تو نىزىك پۇنى،
ژەلى من تمى كىرى خونى،
گلەيى من بى بەختىي پاشىن سەكە،
ئەز پاك زانم تو بۇنا ج هاتى!
ئەڭ زېپ و زېق من بۇونە بەرباتى،
ب وان نايى كېپىن دلى من شەوتى.
ئەوانا ئىيدى سېيى منرا نەلەزمىن،

ببە بفروش، چ دوخوھزى بکپ،
 لى جار - جارا وختى ئوسا خەجى بيربينه،
 ئەز خوھدا دھملەم، ئەھۋى پېشکىشى ب قيمەت،
 تەنى ئەقى گوستيلا بچووک تلىيما من دەرنەخن.
 لى تھواقە دكم، وختى من دكنا چەعل،
 ئەقى گوستيلا بچووک تلىيما من دەرنەخن،
 پاشى قى گۇتنى ھەموو خەملى خوه ئىخستى،
 گەلەكى ل پىرى نەھىرى، پاشى دا وى،
 پىرى ژى ل خەجى نەھىرى بن لىقادا كەنپىيا،
 نىزىكى وى بۇو، چەعڭى وى نەھىرى و ھەمىزىكى،
 ئەنپىيا وى پاج كر و ھىدى گوتى:

پىرى:

برا ئەو گلىيەد پاشن خازى تەرابن
 قىزا منه تۆرۈن زىپ - زىف ژتەپا بمىن.
 ھەگەر راستىي دوخوازى، كوللىكا بانپىيا،
 ژتەپا من پېشکىشى ب قيمەت ئانپىيە.
 گوستيلا سىابەند دەرخىست و دا خەجا زەرين،
 كەسەرا گران، ژدلى وى دبارى.
 چاخى خەجى گوستىلەك دىت بال وى،
 ژ شابۇونا خەرقى ل عەردى.
 ئاڭ ئانپىن پى وەركەن، خوھقا ھات پاشى،
 حەتا نىقى شەقى، تەف وى دەلالى،
 شىرن خەبەردى، پرس - گلى دىگۈتى.
 نىدى رۇناكىيىا بەربانگى قەدبۇو شەبەقى،
 پاشى پىرى قىگەرپىا مالى،
 چاخى ئەھاتە ھوندورى مالى,

سیابهند چاوا رونشتبوو، ئوسا مابوو،
ژوی جىي، تو دەردا نەچۈوبۇو.

سیابهند چاخى پىرى دىت، دل دىرسى،
تەۋەققىبۇو، ژپىرى پرسى:
دە بىزە دايى، تە ج كىر، ج نەكىر،
تە خەجى دىت، گۆستىل پىتقاكر،
پىرى هور - هور سیابهندرا شۇقەكر.

پىرى:

خەجە ب لەوزى شىرن گۆت،
شەبەقا سېڭىر ئەزى سەر مەزەلى باقى خودبىم،
برا سیابهند بى بال من.

سیابهند زو - زو چەك گىرى دا،
كىسەكە زىپ ھىشت پىرىپا،
ب مەعرىفەتى ئەو حەمىزىكىر،
چۆك دا دەستى وى پاچ كىر،
ب شىرنى ژى وىپا گۆت:

سیابهند:

سەلامەتى چەعنى تە چەعنى كورى تە كەقە!
كورى تە ساخ سلامەت قەگەپە،
تو و بۇوكا خوھقا پى شابن.
دەپا من ژى جىكى دوورە،
بى خان - بى خودانە، تەننېيە،
وان مسکەنا كەسەكى وى تونە،
خەونى وى تەنلى، ئەز تايى تەننېمە.

دایی، وەکى تىتىك من بقەومە،
عەلامى وى كە، وەکى دوشۇرمىش نەبە،
ھىسرا نەبارىنە و خەما نەكە.
بى كورى تە تمى كۈلۈسى وى قۆت بۇو،
عەنپىيا وى فېرىزى قەكرى بۇو،
تەمپىيى دىبىا خوه توجارا بىرنىڭىز:

«مېر دمرە، ناق دەمینە،
شىر دمرە، چەرم دەمینە،
دەنگىدا مېرانى دەمینە.».

ھەرئ سىابەندى منى شەنگىنە،
تىمارەكى ل ھەسپى شى دخىنە،
لى دكە زىنلى زەرى مېردىنپىيە،
تەنگ و بەرى ھەسپى شى دشىنە،
لۇكى خوه دكە زەنگۈيپىيە،
دەدە ئۆرتا خوه و زىنلى زەرى مېردىنپىيە،
رەما چاردە مۆڭكىيە - قەسايە،
ھىدى - ھىدى بەرب خەجا زەرىن ئاشۇتىيە چۈويە،
ئاي سىارق دەلاڭ، مېرخاسۇ سىارق.

وەختى گەھىشتە تۆپك،
ژ ھەسپى شى پەياپۇو،
بەردا، وەکى ھنەكى بچىرە،
لى ئۆمى زو - زو بەر ب خەجى لەزاند،
ھەۋازى سەرى تۆپك دېبۇو،
ژ ئالىي تۆپكى دندا تەعەف بلند دېبۇو،
تەعەف فىزا خەجىرا بلند دېبۇو،

وختى دو تەعقا، هەف دىتن...

گازى هەف كرن:

سيابەند:

خەجي!..

خەجي:

سيابەند!..

پىترا - پىترا هەف هەميىزىكىن،
سورەتى وان نىزىكى هەف بۇو،
وى حالىدا، وى چقاىس بىمانا!..
گەلۇ كى زانبىه كى وى تى دەرخستا
چاخى هەسىپى شى كرە هېرىن،
خەجي گۆتە سىباھەند، - روھى من،
تو چما تەك - تەنى هاتى،
ئەز گەلە دىرسىم بۇنا تە!
ئەز دېھجەنم، دەلالى من،
ئەز دەرزم، مېرخاسى من،
رويى مندا كەتى دەقى گۈرىد ۋرا.
نەئەم چاوا بېھقىن ژقان دەرا،
ئەم چاوا خلازىن ژ دەستى ۋان خونخورا؟
كەسەك ژ هاڙ مە تونە، وەكى ئەم ۋان دەرانە،
پاك دې، وەكى ئەم بېھقىن
سەرئ چىايى سىپانى دومانە.
ئەمى رەخت خلازىن
ۋان دەعو - دۆزانە.

سیابهند ب مەعریفەت دەستى خوھ
 ناڭ پۇرپۇر خەجى گەراند،
 و ب کلمى نازك گۈتى:
 نا، خەجا منه دەلال،
 تۈرلە منە كەمال!
 ئۆز ناخوازم، وەكى بېشىن،
 دىزبۇو، ترسۇنەك، خەجى دىزىغا بىر.
 كورپۇر مىرى عەرەبا،
 جەردى خوھى گراناڭا،
 قەت توچارا نكارە،
 تو تىشتى من بىكە.
 چىمكى تەمى و تەمى،
 كىلەكا من سەكىنیيە،
 حىزكىرى - باوهەرپىيا من،
 خەجا منه زەرين،

خەجى:

«ئەز يَا تەممە، تەمنى يَا تە،
 خەجىيى من و روسييىتىيى من توى!
 ج سۆندي دوخوازى ئەزز تەپا بخوم،
 دوخوازى ئەم نەها دەستى هەقدا
 ل ۋەردا بەر مەزەللى باقىي من
 سۆندا تمام بدن ھەڤ».«
 ھەردو ل بەر مەزەللى چۈك دان،
 سۆزى تمام دان ھەڤ،
 وەكى، ج بېھ، ج بقەومە،

حەتا ئەوانا پۇ دونى ساخىن،
 تىمىز ژەقىرا راست بن.
 (پاشى سۆندى قۇين ھەف پاچ كرن).
 پاشى سىابەند خەجى
 ئاقىيەتە تەركىيا ھەسپى شى،
 راست ئازۇت بەرب جى
 دەعوەتا كورى مىرى عەرەبا،
 چقاس ئەوانا نىزىكى جىئى دەعوەتى دبۇن،
 ئوقاس دەف - زورنە گۈر دبۇن.
 ئىيىدى پۇ ھاتبوو نېقۇق.
 تمامام دبۇو قرار كرنا،
 رۆز و سەھتا قەولى خەجى.
 چاخى زورنەچى ب نازك قەيدى
 بۈوك دەرخستنى لى دا،
 وي دەمى سىابەندى سلىقىيا
 ل ھەسپى شى سيار، نۇلا فېرزا،
 خەجا زەرين ل تەركىيە كىرى دا،
 نۇلا ئەزراھىل، ئازۇتە ئۆرتا دەعوەتى.
 نىزىكى دەفچى و زورنەچىيا سەكىنى،
 جماعەتا گۆڤەندى نكاربوو فەعم كرا،
 كى ئالىقا سىابەند ھاتە ئۆرتا گۆڤەندى.
 حەممو شاش مابۇون، چەعىي ھەف دەھېرىن،
 دەھېرىن چەك و سىلھىد سىابەند،
 شاش مابۇون ل خەمل و فۇرما وي.
 لى گۆڤەندى ب ئەشق دىسترا:
 حەوشى ما حەوشى وەدا،
 تەۋ لى - لى، تەۋ لۇ لۇ.

من خوهستييه، باقى نهدا،
تمو لى - لى، تمو لو لو.
بهري حهوشى قولبهدا،
تمو لى - لى، تمو لو لو - لو.

تلبيبا من چەعشقى دېرە،
تمو لى - لى، تمو لو لو.
مېرى دېتىيە قىزاخودە،
تمو لى - لى، تمو لو لو - لو.

سبىtie، تەعشقى دايە،
تمو لى - لى، تمو لو لو.
زېپال عەنېيى خودايە،
تمو لى - لى، تمو لو لو.

سبىtie، تەعشق زەرقى،
تمو لى - لى، تمو لو لو.
زېپل عەنېيى برقى،
تمو لى - لى، تمو لو لو.

ئەز هاتمه ئالىي وەدا،
تمو لى - لى، تمو لو لو.
كۆچ كرييە رى مە نهدا،
تمو لى - لى، تمو لو لو.

سبىtie سبە نابە،
تمو لى - لى، تمو لو لو.

کەچك خەوي رانابه،
تمو لى - لى، تمو لو لو.

سيابهند هەسپ ئازوتە نىزىكى
دەفچى - زورۇناچىيا و كەگارى:
لو لو - لو لو، دەفچى و زورۇنەچىنۇ،
كەسىبىنۇ و بەلەنگا زۇنى،
هانى ژ وەرە كىسکى زىيە،
دەف و زورۇناخىن، نوّلا مىرا.
ئەو سىابهندى سلىقىيە،
دەست ل جىقى خستىيە،
دا دەفچى كىسکى زىيە قازىيە،
وهكى سى دەنگا تىنە گازىيە،
بۇي شاباشا سىابهندى سلىقىيە،
و گولا سىپانى - خەجا زەرىيە،
برا حوبى وان نۆلى تەعڭى گەرم بە!
برا ئەو بىمارەك پېرۇزبە.
دەفچى رجفى، دل لى لەرزى،
گللىي سىابهند ئەو بۇ رازى.
و دەنگەكى زىز ۋە كەگارى:

دەفچى:

شاباش، سەد بىست جار شاباش،
سەر سەرى خۇرت و قىزاز شاباش،
مېرخاس سىابهندى سلىقى،
مېغانى خەجا ھورى،
بىمارەك - پېرۇزبە مرازى وە،
شاباش، سەدبىست جار شاباش!

پاشی شاباشی سیابهند زفری،
 بهرب جماعهتا گرانه گوهداری،
 و گوته وانا ب زاری میرانی:
 جماعهتا قنهنج، دهما خاتری ودا
 کیزان ژ ودهاتن - چوینا مه،
 نهرازییه، برا ئه و پوشمان به.
 پاشی وئی گوتني ههسپی شی،
 ئازوچ بهرب چیایی سیپانی،
 ل پهی وان جماعهتی کره گازی،
 کرنا وه بمبارهک و پیروزی،
 دهربازکن هر گاف ئمشق و بهختهواری.

ههري سیابهندی منی شهنگینه،
 زدنگویی ل ههسپی شی دخینه،
 هیدی- هیدی بهرب سیپانی ئازوچتییه چوویه،
 ئای سیارو، دهلالو، میرخاسو، عهگیتو.

سەرى٤

جاب دگھیزه کوری میری عەرەبا،
 وەکى سیابهند خەجى رو - نىقۇر،
 ژ ناقا ئىلا عەرەبا بىر.

چاخى کورى مير، ئەف جاب سەكىر،
 ژ هاربۇونا كەف ل دەف كەت.
 هىرسا حەموو تشت هيشت،
 ب خولامىد خوھقا پەي وان كەت.
 برى خەجىي مەزن، پىرإ - پىرإ،
 عەمرى سەر برىيد خوھكىر،

وەکى هەرنە پشتا كورپى مىر.
لى قەرەمان و تەھار خەبەرى وى نەكى،
بى ماین ئى خوه پاشا گرتى.

تەھار:

هەرگى كورپى مىرى عەرەبا مىرە،
ھىزاي خەجا خوشكىنه زەرە،
برا تەنى هەرە شەر،
ھەرگى دكارە، برا تەنى،
خەجى ز سىابەند بستىنە،
ب مىرانى خوھا بىنە.

مىرى عەرەبا دەفا هەوارى دخىنە،
مىر و مىرخاسى ئىلى دجقىنە.
- گەلى مىر و مىرخاسى ئىل يېھ زۆر،
بىن - بلەزىن، هەسپا دەرخن ئۆر،
لى كن، تەنگ و بەرا بىشىنەن،
خوه سىابەندى سلىفىرا بگەيىن،
خەجا زەرين ئى بستىن،
سەرى وى ز مىرا بىن!

سىابەند هەلا نەگەيشتبوو چىي،
سىپانى خەلاتى گول - سۇسنى بەنگىيى.
كورپى مىرى عەرەبا ب هېرسى،
خولام خزمەتكارى خوهقا ب لەزى،
ل سەر پشتا هەسپى كەيىلى،
نېزىكاي ل سىابەند كىن،
سىابەند دەنگى هەسپا سەكى،
خەجا زەرين نەپىرى، ئى پرس كى:

سیابهند:

خەجا منه نازك و ب قيمەت،
دەلال و تۆرنا منه ب حورمەت،
سيارى پېشىي ب لەز تى، كىيە؟
وئى دلڭىنە، نۆلى گورى بىرچىبىه.
دلى خەجى زو - زو لى دا،
خەجى نەھىپى و جابا وي دا:

خەجى:

سیابهندى منى بېساو و دەلال،
تو عەرفوتى منى بىترس و كەمال،
سيارى پېشىن ئۇوه، يى كۈئىرۇق
تە خەجى ژى سەند نافا نېقرو.
ئۇ كورى مىرى عەرەبانە،
وي دايە پەى مە نۆلى گورانە.

چاخى سیابهند بەھىست ئەف خەبەر،
لى شەوتى دل و جەگەر.
دېت پەيكەتى نە برى خەجىنە،
ھەسىپى بن وانادا تەقە شىنە.
پېپرا - پېپرا ھەسپ دا سەكناندىنى،
خەجى ژەسىپى دا پەيا كىنى،
سەر چايرىد شىن دا رونشتاندىنى،
نېيت و فكرا خوه بال وي ھىشت.
گەرمى دلى خوهلى كەھلىمىشت،
رما چارده موڭكى رەنگىنە،
دا ئۆرتا خوه و زىنلى مىردىنە،

هەسپى شى ئازۇت وزەنگو كر،
 ركىبى سەركۈرى مىرى عەرەباكر.
 كورى مىرى عەرەبا سىابەند كرە گازى،
 كۆخەجى ساغ و سلامەت بده وى،
 خوھ ژى بى رايى و بېھ بەردەستى،
 وى چاخى ئەۋى وان ئازاكە مىرانى.

سىابەند:

مىرانى نە تەرەزو - مىزىنە،
 تو بخوه، پاشى بشىكىرىنە!
 ئەز ھەمە سىابەندى سلىقىمە،
 كلى چەعڭى خەجا زەريمە،
 دەربا من مىرا خستىيە،
 تو دۇختىر - حەكىم ناجەبرىنە!
 خەجى منرا بۇويە بەرمالى،
 تو جارا ناگىزە تە دەوارى،
 پاك دىھ تو ئىرۇق پاپا قەگەپى!
 كورى مىرى عەرەبا گافا ئەف گلى سەكىر،
 شۇرۇ تەعزى كر، خوھ درىزى سىابەندىكىر،
 بۇو شىنگىنە مەرتالا، رەقىنە شۇرۇ،
 ھەردوو گەھىشتەنە ھەف، نۆلى دوو حوتا.
 سىابەند وەعە ئوندانەكىر،
 زەنگول ھەسپى دا، كورى مىرى عەرەبا
 سەرىنى چارىدە مۇتكىيغا كر
 ل سەرسەرى عەردى وەركىر،
 چاخى خولام و جەردا مىر،

ئەويەك بەر چەعىّ خود دىتن،
 دەست - خوەدا سىابەند ناس كرن،
 چەكىد خوه ئاقىتەن و تەسلیم بۇن.
 سىابەند ئەو ئازاكرن،
 وەكى بىگىزئە زۇن و زارپىد خوه
 لىٰ وى خەجى ديسا ئاقىتە تەركىيە خوه
 بەرب چىايى سىپانى ئازۇت،
 خومەدا سترادلام دەگۈت.
 چاخى ئەوانا گەيشتنە شاخىد چىي
 سىپانى بەدهو، وانرا دەكەننیيا،
 پالى وى گول - سۆسناقا دەخەملەنیا،
 ب جورە - جورە نۇلا شەعر - شماقىيىا،
 نۇلى گۆگەرچىنە هەقىرا دەكەننیيان.
 ل جىكى راست ھەسبى پەبابۇن،
 سەكتىن، وەكى ھەنەكى رەھەت بن.
 سىابەند ل سەر چايرى عەبا خوه
 ب نازكى راھست، نۇلى دوۋشەكا،
 ئەقىينا وى، و ئەو نۇلا كەۋيد گۆزەل،
 ل سەر عەبایى روونشتىن،
 ب ليۆزىد شىرن ھەقىرا گلى كرن.
 سىابەند شۇۋەكەر ج ھاتبوو سەرى وى.
 خەجى شۇۋەكەر، چاوا بىرىد وى
 وانرا بى بەختىيىا مەزنەرن،
 نەبۇونە خوهىيى سۆزى خوه مېرە.
 چاوا قەرمەمان پىشتا وان بۇو،
 ب ج چەفاكى چل شەف و روڭى

فنجانا زمعريقا، تمنى ناف ئاقييدا،
دابينا سوزى خوه قنه كشيشا،
گومانا خوه توجار نه بىرى،
هېقىيما سيا بهند كوتاسىيى سەكىنى،
پاشى خەبەردانى سيا بهند
تەواقا ژ خەجيّ كر،
سەرى خوه دايىنە سەر چۆكا وى،
قاسىكى ورا شىرنى بازى.

سيا بهند:

خەجا من، دەلا لا من!
دلى من، عەقدالى دېڭە،
ئىبرۇ چەند رۆزە و شەقىيە
منى نەكرييە خەوا سېيىھ،
ئەزى سەرى خوه بىدە سەر چۆكا تەيە،
لەعزمەكى بکەقە خەوا سېيىھ!

خەجيّ:

ئەرى، سيا بهندى منى شەنگىنە،
دەلالى منى شەنگىنە،
تەئەقا چەند رۆزە نەكرييە
خەوا سېيىھ شىرنە.
تو سەرى خوه بىدە سەر چۆكا منه،
قاسىكى بکەقە خەوا سېيىھ!

سيا بهند سەرى خوه دا سەر چۆكا خەجيّ،
لەعزمەكى شوندا ھىدىيەكى چەعقىيد رەشە وەستىيائى گرت،
كەتە خەوا سېيىھ شىرن

(دەنگى بلوورا هات،

«بەهارا بەختمۇار»).

سیابەند رازا،

رەنگى وى رەھت و عەدلى،

سیابەند كەته خەواشىن،

سینگى وى فەرە رەھت بىن دكشاند.

مەرف ترى ئەو خەونىدا دكەنە،

ھىسابە ژ ماتالى بەختەوارى،

زىپكىد خودانى سەپا ئاقىتى.

سەرى وى سەر چۆکا خەجى،

پەھت، خەوا سېيىھ شىرندا،

ئۇرى ترى، ھەوا، چىا و گەلى،

گۈل و گولىلەك، دەشت و زۆزان،

ئاقىتىد چەعەقكىانىبىا پېلل ددن دكشىن،

ژ قونتارىد چىا و بەرفىيد بەلەكىيىا.

تەمام ژ وانرا عەمر تىين،

وانرا شا دىن و ب ئەشق دكەنن.

بەهاربۇو، لەيلان كەتبۇو عەردى،

خەجى ب چەعەقىد پەشە بەدەوى،

نۇلا ماشوقا تىمى سیابەند دنھىپى.

دنھىپى رەنگى و يى گۈل داي،

پۆرپى وى كورىشىك مىزدلا،

كلامەكە زەلۇولى سترا:

بەر من سیابەندى گۈلداي،

سەر منرا عەزمانى شاي،

من نزانبۇو باگەپە سەر من وى دەربازبە،

دو ویڑا سهر من ببه چیک سای!
 بی ودخت گولی نه چربینه، ئهو گونه یه،
 گولا بشکتى مرازى من و تىي،
 تەقى سیابەند حزدىكى هەرمە جەعنەمى،
 بۇي من، ئهو جەنەتا لاب قەيدەيە.
 چقاس با نەيى، نەلوقىنە،
 چقاس گورىد چىا نەزوكىنە،
 وەكى دل دلا حز بکە،
 دەستت حوبى تو تشت وان ناترسىنە.

من هيستىيە شەنەشىنى رەنگىنە،
 كۆنلى مەزن، مالا گرانە دەفینە،
 ئەز نزانم دزگىنا سورا دلا،
 نا وەللە، بەختى جاھل مە كودا بشىنە.

خەجى نشکىقا دەنگى خوه برى.
 چاخى بەدەنا تۆپك نەپېرى،
 نۇڭنەكە كوفى هەقراز دبۇو دەپەقى.
 ژوى ترى ئەمۇ نىچىرقلانا درەشى،
 پەي وى پېز بوبۇون شەش گاكۇقى،
 ئەوانا هەلا نىزىكى تۆپك نەبۈو،
 مەرەق ترى وى قەزىايى خلازىدكەن.
 نۇلا خەونى نەدىغا وپە دەركەت،
 گاكۇقىكى بەدەوي، جاھلى چەعەخۇون،
 ب شەرەكى نەدىتى ئۆرتا گاكۇقىيادا.
 ئەسى بەرى هەر شەش گاكۇقى دا،
 نۇڭنەكە كوفى ژوان دورخىست،
 دا بەر سىنگى خوه، چو بەرب چىي.

ژ وئىيەكى دلى خەجى تزىبۇو،
ژ چەعڭى وئىيە رېشە نۆلا ترى،
ھىسىرىد زەلال نۆلا كولىي بەرفى،
ژۆردا سەر گولى سورەتدا ھاتنە خوار،
خەملا سورەتى وى قايراند.

ئۇ ھىرىسىرىد وئىيە نۆلا ترى،
دو حەق ژ سورەتى وى گولۇل بۇون،
كەتنە سەر سورەتى سىابەند.
ژ وئىيەكى سىابەند خەوى قەجنقى.
ئەوى خەوخى بۇو، وى ترى،
ھەوا ھاتە گۇھاستنى،
عەور - عەزمانا باران دبارە،
تەعڭىيى بارانى سەر وى دىگەرە.
لى چاخى چەعڭى خوه ۋەكىر، ورا،
چىك سايىپوول عەzmanan.
عەورا بەنگىزى عەzman نەكىن خورى،
ل سوقەتى خەجىيى نازك نەپېرى.
چەعڭى وەيە رېشە نۆلا تاس شل بۇون،
دلى سىابەند ورا دقوسى.
سىابەند بەرخوھ كەت، ژ خەجى پرسى:

سىابەند:

خەجى، دەلا لا من، چما دىگرىي؟
سورەتى تە سۈرپۈوچى خايرى.
خەجى نەخوھىست مەعنى وى بىزە،
گلېكى دن بەر سىابەند دېيىزە:

خەجى:

قەت، تىشەكى ئوسا تۇنинە

سياپەند:

چاوا قەت، مەرەف
بى مەعنى دىگرى؟
تىشەك قەومىيە،
لەما تو دىگرى.

دې تو پوشمان بۇوى،
ب منرا رەقىيىار،
هاتى قان تۆپراخى خالى؟
ھەگەر تو كەتى دودلى،
ئەزى پارا فەگەرېن، خەجا زەرين،
برا دلى من بقە كول و گرى.

خەجى تى دەرخست، وەكى،
ھېرسا سياپەند گەلەك رابوويە،
چوڭو دىتبىو، وى گۆتە سياپەند.

خەجى:

چ كو من دىت،
ئەو نۇلا سەرھاتى من و تەبۇو.
ئۇ شەش گاكوقى جەردا
میرى عەرەبا بۇو،
گاكوقىيى جاھل تۇو بۇي، سياپەند،
لى نۇڭنا كۇنى ئەز بۇوم.
بۇنا وى يەكى ژى دلى من،

تىزى بۇو، ئەز گريام.
سيابەند سەرى خوه حەزاند:

سيابەند:

ئاي - ئاي خەجا من، نازكا من،
ئەز بەرانبەرى گاكۇقى كرم،
بۇنا وئى يەكى ئەز گەرەكى،
عەسە ئەۋى بىكۈزم،
دلك و گورچكى وى تەپ،
پېشىش بىنم
پاشى قى گۆتنى سىابەند،
پېپرا - پېپرا راپوو سەكىنى.
لى رجاف كەتە دلى خەجي،
ئەۋەر جى راپوو، سىابەند گرت.
خوه ئاقىتە پىسىرا وى،
ژى كىلاقا و هىقى:

خەجي:

سيابەند، دەلالى من،
خودى و خوداتى من،
رۆز و ئىمدادا من!
وەرە قى يەكى نەكە،
نەچە، پەي گاكۇقى نەكەقە!
يى دوو دلا ژەق دەھتىنە،
تمى قەزىيا تى سەرى،
وەرە نەچە، سىابەند نەچە،
برائەو مرازى خوه شابن،

برا حزکرنی بدن و حزکرن بستین!
 وهره نهچه، برا ئەف خەتا ژ تە دووربە، خەتا - خەتىيى.
 سىابەند، وهره قەگەن، نهچە،
 دەلالى من، توپنى من، وهره نهچە!

 سىابەند خەبەرى وى نەكىر،
 تىر و كەقانى خوه ھلدا،
 پەى گاكۇقى كەت،
 گاكۇقىيى جاھل ئەھى دىت،
 دەھا گوجلى لەز كەت،
 سەر كەقىرى بازىددا،
 ژگەلى و زناراپا بازىددا،
 كەتە ناڭ مىشى، دەركەت، جىي راست و دۈز،
 دىسا بەرى خوه دا چىا، گەللىيما، بانىيما.

 سىابەند گەلە وەستىيما،
 بۇوبۇ ئاڭ - خودانىدا،
 جىكى عەبا خوه ئاڭىت،
 جىي دنى كنجى خوه ئاڭىت،
 بەزىيما و گەلە بەزىيما،
 خەتا وى چاخى، ج چاخ،
 كو گاكۇقى وەستاند و زەرى ئاسى كر،
 وەختى گاكۇقى سەكىنى،
 وى چۆك دا عەردى زمزمى.
 پاشى چوو ھنداقا دارى،
 تىر - كەقان ئانى خوارى،
 نىشان گرت، حەسابى مىّرا
 تىر ئاڭىت پىرە - پىرە.

گاکوفیی جاھل عەردی کەت،
 بۇ عۆرین، مىشى ئۇ ھنگاھت.
 ستوپى گاکوفى زەریدا دالقىا،
 سیابەندى سلىقى بەرب وى بەزىيا.
 سەر سەرى گاکوقىرا سەكى،
 كېر دەرخست، سىنگى گاکوفى بېرى،
 وەكى دلکى وى گەرم خەجىپا بىه.
 نشکىقا گاکوفى سەرى خوھ بىر - ئانى،
 ستوورىيى وى كەته پىسىرا سیابەند.
 ئەوى سیابەند زەریدا ئاقىيت،
 سیابەند سەر پشتى ل چقلۇ دارى كەت،
 و چقلۇ پشتا پېلى وېرە دەركەت.

خەجى گەلهكى سەكى، دەكرى،
 دەگوت: سیابەندى من، تو كەندى ۋەنگەرى؟
 لى سیابەند ھەلا نەدزىفرى.
 ساو كەته دلى خەجا زەرين،
 ئەو رجفى، چار ھاتبۇو بېرىن،
 راپۇو بى ئەگەلەبۇون سیابەند گەپىيا.
 گەله گەپىيا، هندك گەپىيا،
 ئىزى سیابەند ب چەتنى دىت،
 پەي ئىزى وى كەت، ب لەز چوو،
 گەله چوو، خودانى سەرپا ئاقىيت.
 دورقا ل قونتارا چىي، سەر زەرى،
 جەندەكى گاکوفى دىت.
 گەپىشىتە سەرى زەرى،
 كىلەكا جەندەكى گاکوفى،

تىر و كەفانى سىابەند دىت.

چۆكى وى سىست بۇون،

چەعفى وى رەشەقا چوون،

خودانا سەر سەررا ئاقىت.

ب دەنگەكى بەيانى كرە قوزىن،

ھىسز نۇلا جەۋىد كانىيىا،

سەر سورەتى وېدا كىشىان.

دەگەپىيا، دلوباند، ھىسز دباراند،

نىشكىقانالىينا سىابەند زەرىيدا سەكىر.

خەجى سەر زەرىيدا كوز بۇو نەھىپى،

دىت، وەكى سىابەند سەر پاشتى،

ل چقلادارا چەما كەتىيە،

سەرئ چقلى سىنگى وېرە دەركەتىيە،

نانلىنى سىابەند دەھات گەلەك كۈور،

كالىن كەته خەجى - گرپا،

ترى ئاڭر سەر خەجا بى بەختدا بارىپا،

پەرسىكى ئاڭر ژ دل دېكىيا،

دەستى وى سىست بۇون، قىدوم شەست.

بەر چەعفى وى بۇو تەعرى،

نزاپىوچ بکرا،

كى سىابەند ژور خلاز كرا.

خەجى:

سىابەند، ئەق چ زولم بۇو،

تەنانى سەرىي من بېيەختى؟

واى ل من، باقۇ - بىانۇ!

تە چىرا دۇزمن شاڭرن،

وەى ل من بى بەختى.
نها ئەز چاوا تە خلازكم؟
گولىيىد خوه ڦىكىم باقىزىم،
ناقا تە، وەكى زەرى دەرخىم.

خەجى:

سەرى سىپانى خەلاتى وي ب مژه،
با راببىيە، بارانى پىرًا گۈزە - گۈزە،
كى سەكىرييە، كى بىنايە،
نېچىر نېچىر قانى خوه بکۈزە.

سيابەند ب دلى بىرين گۆ:
ئەرى، خەجا منه زەرىينە،
بەسە بىگرى، بلوبيىنە،
ھىسرا سەر سورەتى سوردا ببارىتە!
سىپانى خەلاتى تى سورەكە سارە،
بىنَا وي وىرانى ج خەدارە،
وي گولى سورەتى تە بکە برىندارە.

خەجى گۆ:

سيابەندى من، تو مەنال، مەنال.
ئەز عەمرى خوه تەپا تىكىم بەرپاڭ،
ئەز ژى نەگىريم، نەلوبىينم،
ھىسرا نۆلا تەعىيى بارانى نەبارىنم.
وەختى نالىن تە تى،
گىرىيى من تى،
دەلالق، نالىن تە تى،

دل - جەگەرى من خون تى،
تو مەنال، ئەزىزى نەگريم!

سيابەند گۆ:

سيپانى خەلاتى وى ب ملە،
گۈل، سۆسەن ھەقىدا كەملى،
بىرينا من عەقدالى زەعەفە كورە،
دايىكا من مايە بى خۇدى و خودانە،
چقاس چەتنە، ئەوچ كولە.

خەجى گۆ:

گاڭوقييىق، ستورو مەزنۇ،
ستورو وەكە بەزىنا منۇ،
برا تە مالە خرابى،
كى سەكرييە، كى بىنایە، وەكى،
تە سەرى سىپانى خەلاتى،
ژەف كرييى دەستى مېر و ژۇنى!

سيابەند گۆ:

خەجى، قوربا، تو مەگرى،
ھىسرا سەر سۆرەتى سۆردا نەبارىنە،
تو بىنە وھىسى حەفت مالانە،
بىنە گولىيا حەفت زەريييانە،
با قىيەل زەرييە، بەلكى تو،
من خلازىكى ژەقى دەرييە.

خەجى گۆ:

سيابەند، مالى مە زۆزاندا دانىنە،

ئەزىز بىكم، ج بجيپىنم،
ئەزىز وھريسى حەفت مالا ژكۈ بىقىنم،
ئەزىز گولىيما حەفت زەربىيا ژكۈ بىنم،
وھكى تەز زەرى دەرينم،
برينا دلى خوه بجه برينىم.

سيابەند گۆ:

ئەزىز بريندارم، برينا من خەداره،
نەھەكيمە، نەزى كۆمەداره،
خەجىي، بەسەئەوان ھېسىرى سارە،
سەر سورەتى سۇردا ببارە،
ھلېت حالى من بىھوارە.

خەجىي گۆ:

گاكوقىيى، گا بچوکو،
تەستورو نۇلا باللوكو،
براتە مالا خرابىي،
تەچاوا سەرىي سىپانى خەلاتى،
ژەۋقە تاندىيە دەستى زەعغا - بۇوكو.

سيابەند گۆ:

گۇلا سبھانى كۈورە،
تىدا دەگەرە مەعسىيى هۈورە،
خەجا من، نازكە و دەلال،
ھەرە مالا باقى، تەپ دەستورە.
مەگرى خەجىي، تو مەگرىي،
مەگرى دەلا لا من، تو مەگرىي.

خەجىّ گۇ:

مەنال، سىابەندى من، تو مەنال،
ئەزى تەرا بقىمە بەرپاڭ،
نالىنى تە تى، گرىبى من تى.

سىابەند گۇ:

خەجىّ جان، وەرە مەگرى،
دەللا من، وەرە مەگرى،
كلى سبھانى ژ چەعفى.
رەش و بەلەك مەكە خالى.

خەجىّ گۇ:

سىابەند، دەلالق، ئەز چاوا نەگريم،
نەگريم چاخى نالىنى تە،
كۈور و دوور تى، گرىبى من،
پۇر - كورى، نۇلا تەقىيى بارانى تى.

سىابەند گۇ:

خەجىّ دەللى، گاكۇقى بۇو هورى،
وى ئەز ئائىتىمە كەندالى كەفرى،
وەرە تو ئېرۇ مەگرى،
خلازىوونا من تونە ژ ۋى زەرى.
عەينى بەدە بەر نەدەرى،
بەلكى كولا من ژ دلى تە دەرى!

خەجىّ گۇ:

سىابەندۇ قوربان، تو سىابەندى سلىقى،
تو خوهىي تىركەغان، زېپ و پندى،

چاوا گاکو قیبیی بى پەعم تو كرى زەندى.

سەرئ سیپانى خەلاتى دار شقتى،
چاکى خونا سیابەندى من نقتى،
دلى من بى بهختى شەوتى،
مەنال، سیابەندى من، مەنال،
كەسەك تونه تەرا بىه بەلگى - بەرپال.

سیابەند گۇ:

سەرئ سیپانى خەلاتى وي ب مژە،
بنى سیپانى خەلاتى وي ب مېشە،
خەجى، سینگى من و دلى من تەۋ دېشە،
حەكىمەكى بىنە، وەكى بىن نەئىشە.

خەجى گۇ:

سیابەندو، من گۆت، وەرە نەچە،
فەلەك خايىنە، من و تەرا قال و پەقچە،
نېچىرا ئى بھارى بىئاولىي،
تە ئەز تەنى هىشتمە ئان چىايە،
من نە خودانە، نە خايە،
ئەزى ھىسىر و تەنى مامە،
مەنال، دەللى من، مەنال،
مەنال، سیابەندى من، مەنال،
مەنال، دەللى من، مەنال،

سەرئ چىايى سیپانى وي ب دارە،
خەجا تەيى ل قى دەرى تەنى زارە - زارە،
ئەز نكارم زۇردا بىمە خوارە،
ز سیابەندى خودرا بىمە بەلگى و بەرپالا.

سیابهند گو:

خەجا من، مەگرى، مەلۇوبىنە،
دەلا لا من مەگرى، مەلۇوبىنە،
ھېسرا بەسە سەر سورەتى سۆردا بىبارىنە،
سەرئى سىپانى خەلاتى بەرفە، دومانە،
تو ز منى بىنە گولىبىي چل قىزانە،
ئەز، تو ناڭا دوو دەعنادا بىنە،
مۇقانى ئىلا سلىقىيانە.
مەگرى، خەجا من، مەگرى!

خەجى گو:

سیابهندۇ، قوربا، با تى، باران بېتى دليلينە،
كى ز مە بىيەختارا گولىبىي چل قىزى بىنە،
وهكى باقىئە ناقكى تە، دەرينم.
مهنال، سیابهندى من، مەنال،
ئەز پۆر- كۆپ، چاوا نكارم تەرا بىمە بەرپال.

سیابهند گو:

خەجى مەگرى، دەلالى مەگرى،
حەيفا منى نايى جانى منى جاھلى،
حەيفا منى تىيە، چەعشقى تەيە بەلەكى،
سورا سىپانى سارە، وى وان بقارىنە.

خەجى گو:

چىايى سىپانى خەلاتى وى ب ملە،
ئاقىيد جەو - كانييىا ژوردا خولە - خولە،
گاكوۋىيى، برا تە مالخابى،
تەيى چاوا تەربىاندىيە، راڭ - تقدىرە.

سیاپهند گو:

خەجا منه رەمۆشى تويى سەرى سىپانى،
تو ژمنرا شىرى مىبا بدۇشە،
بەسە بىگرى، بلوبيىنە، هىسىرا،
نۇلا تەعقىي بارانى سەر سورەتادا ببارينە.
ئەو دونيا هانى دونياكە بۆشە باتالە،
كە سىرا نەمای، خىرا من ژى تەرا توپىنە.
سینگى سىپانى خەلاتى وى ب ستى،
تو وەرە بۇنا خاترى برينا من نەگرى،
ھەرگى ھەقال دېرسن، تو بېزى،
من سەرى سىپانى ئوندا كىبى لەوكى خوهى رو خورى.

خەجى:

سینگى سىپانى خەلاتى وى ب دارە،
رى تونە، وەكى ئەز زەريدا بېمە خوارە،
منى برينا تە بشوشتا ب پىچىي زەرە،
وەكى تە نەكرا زارە - زارە،
ژەستى برينا خوهىي كورە - خەدارە.

سیاپهند گو:

پالا سىپانى خەلاتى وى ب درى،
خەجا من، نازكا منه ب گولى،
تو بېبەخت بوى، تەنى ماي روبخىلى،
بەسە بىگرى، بلوبيىنە،
ھىسرا سەر سورەتى سوردا ببارينە.

خەجى گو:

چىايى سىپانى خەلاتى ب گولە،

ئاڭىندىك كانىيىتا تى خولە - خولە،
ئاز چەعچى خوھ دىگەرىنەم نابىنەم،
سيارى ھەسپى قولە.

سيابەند گۈ:

خەجى، ئەز پەرتىيم ناقا كولا،
ئەو كول كورىن ژ حەمو گۇلا،
تو كانىيىتا تەف قىزا،
بۇيى من تمى حوبىا دلا،
ئاز بەزنا تەمامە تما.

سيابەند گۈ:

رۇ چوھى ئاقا، كەرى سەكتىنە گوھىپا،
تو شىقى چىكە ژ منى،
عەورى رەش كەممىنە عەزمانا،
بەختى مە ساربۇو، نۆلى دومانا،
كولا دلى من زەعف كۈورە،
قەگەرە مال، تەرا دەستورە.

فەيدا من تەرا دها تونىنە،
تو تىشت من تەرا قەناغەرىنە،
ناف ئىلا وەدا خۆرت گەلەك ھەنە،
لى ناقا واندا گەلەك قورەنە،
تەمىيى من تە، يەكى بىينە،
برا لايى نەقسە جانى تەبە.
نەگرى، دەلا من، نەگرى،
گىريي تە تى، نالىنە من تى.

خەجىّ گۆ:

سياپەند، نەدە من تو وان تەعنە،
كولًا من كۈورە ما بى دەرمانە،
من دارى دونيابىدا ئادىرىيە،
خىېنى ژ نەفسا سياپەندى سلىقى،
خەجى نابە خورى تو كەسانە.

سياپەند گۆ:

خەجى، ئىز بىرىندارم، بىرنا من خەدار،
دونيالك بۇنَا من بۇشە و بەتاللە،
وختى نىچىرۇقان شاخى سىپانى دگەرن،
وى پرسا من ژ تە بىن،
بى سياپەندى من جەعنوكە تەقزىن سيارە،
ل شاخى سىپانى پەي كارى خەزالا دگەرە،
نەگرى، خەجا من، نەگرى،
نەگرى، دەلا لا من، نەگرى.

خەجى:

سياپەندو، قوربا، كانى رۆزى بوھرى،
لېمىشت رابۇو، بەختى مە خوھرا بىرى،
قى سبى گولا سبھانى تەمرى،
بى خوهى، بى خودان دىنالى.
چاوا شەف و رو دهاتە گوهاستن،
چاوا قراشقى سەر چايرا رۇدىنىشت،
چاوا گەلى تىزى مۇ دبۇون،
دلى خەجى تىزى كول دبۇو.

وی نهديت، چاوا دهشت و زۆزان،
دخلمن، ب گول و کوليکا،
چاييىد شين و رحانيىد بين،
دزيقا ب هەقرا خەبەر دن،
دلی خوه هەقرا قەركن.

ج حەسابى ژ سينگى سيبانى،
ئاقيىد چەعف كانبيا، بەرفيد بەلەكيا،
ب ئەشق ژوردا دكرنە خولە - خول،
هەقرا دكەنيان، دھانتە خوارى،
خىتنى ژ خوه كەسەك نەدىتن.

چاخى برىد خەجي بەيىتن قەزىيا،
هاتبوو سەرى سىابەندى سلىقى،
پېرە - پېرە هاتنە هەوارا وان.
ئوانا گەلە لە خەجي گەپيان،
ل سەرى سىبانى جى نەھىشتن،
لى ل سەرى زەرى خەجي ديتن.
ئو گەلە حالەكى گراندا بۇو.
چاخى خەجي برا دورقا ديتن،
خوه ئاقيته پىسىرا وان،
ب زەلولى گەلە گريما.
تمواقهكى ژ برا،
وهكى بكن حەمو مەجالا،
سىابەندى وى خلازكى وان دەرا.
برىد خەجي گەلەك چەرچىن،
وهكى بۇنا خەجي سىابەند خلازكى.
لى تو چار و مکان نەدىتن.

سیابهند پاک فەعم دىك،
وەكى وەدى مىنا وي،
گەلە هندك مايە،
ب دەنگى زراف تەواقە،
ژ بىرىد خەجى كر.

سیابهند:

بىرىد عەزىز، ئىدى جەفى نەكشىن،
دې يازىيا مىدا وا ھېبۈر.
من قېرپەت بەيىان،
زمەعف را زيمە ژ بىرىد خوه،
بۇنا حورمەتكىرنا وە،
ئەز ژ وە تەنى تەواقە دىك،
سوزىدىن، وەكى ھونى وي بقەدىن.
برا سوْز دا، وەكى كەرەلال،
تەواقا وي بقەدىن،
چ جورەي مابە، عەسە بقەدىن،
گللى و تەمىيى سیابهند.

سیابهند:

تەواقە ژ وە دىك،
چ جورەي مابە، خەجى بىن،
وەكى ژ دەرد و خەما،
گولىيد سۆرەتى وي نەچلىمسن.
وەكى عەنپىيا وي نازك نۆلى بىۈكى،
نەبە مەيدانا قرچمۇكىا.
وەكى ئەو ئىدى عەمرى خودا،

دەردا و كىيماسىيى نەبىئە.

ئەقە تەواقا من ژ وە.

دەھەپن، وەرە ئۆغزبە،

ئۇرى ستويى خوهى بەدەو خواركەر،

ب چەعقى خودىيە پەش، وان مىزەكەر،

ئاخىنەك هاتى پېدا كەوگىرى،

حەتا - حەتايىي دەنگى خوه بىرى...

خەجى ژ جىي خوه نەدەھەزىا،

ساربوبۇو، سەفىل ل برا دەنھېپى،

تىشتەك نەددىيت و سەنەدەكىر،

نزاپۇو دۆر وى چ دەقەۋەمە،

مەتال و سەخىر، چەعقىيد خوه،

ژ وى زەرى و سىابەند نەدېپى.

لى برا ورا مابۇونە دو دل،

ئەو كولا خەجى، وانرا ژى بو كول،

ئەواناھىدى ب ھەڤ شىپۇرلىن،

ھور - مور تۆپ كرن، خەجى ھلدان،

كەتنە پى و چۈون.

خەجى بوبۇو كەق، نزاپۇو چاوا،

ئەول ھەسپى كىرنە،

ئەو ژ سىابەند دوورخىستنە،

نىشكىقا چاخى پېدا هاتە سەر خوه،

وى چاخى فەعم كر، چرا ئەو دېرن.

ئەو سىاركىرنە و كودا دېن؟

دېن تەزە بفرۇشنى يەكى دەنی...

يان بدنە بەگەكى، يان ئاغاكى،

دېن ئەمۇئى تەزە بىدۇه مىز؟
ئۇسا دوشۇرمىش دبۇو و خوه خوھە دىگۆت:

خەجى:

«چى مەرانە عەمرى دەفىنە،
دەولەت، زىيىر، زىق و خەزىنە،
وەكى دلى منى ئىيتىم،
نە دەكارە رەھەت بە، تەمىرى تى،
ئەز پاشى سىابەند ساخ قەگەپم؟.
ئەز تەزە مىرەكى دن بىستىنم?.
ئەز بىم بەرمالىيا يەكى دن?.
نا، ئەق يەك نابە، توجارا نابە
نا، ئەق يەك توجارا نكارە بقەومە،
ئەز گەرەكى پاشى سىابەندى سلىقى،
مېرخاسى - مىرلا، خەملا گۇۋەندا،
دەلالى دلى خوه نەمىن دۇنى».
ئۇ قەگەپىيا بەرب بىرە خوه،
تمواقەکر و گۆتە وانا:

خەجى:

بىرەد منه حەلال و ب قىيمەت،
من سەر زەرى ھىشتىيە پىشىكىشا سىابەند،
من ئەو پىشىكىش ورا بىركرىيە
خوه ئەگلەكىن، ئەزى پىشىكىشى ھلەم،
پىرلا - پىرلا خوه وەرلا بىگىيەن،
خوه سەرلى زەرپىرا گەياند،
ل سىابەند كە گازى:

سیابهندو، نازکو، میرخاسو، دلالو،
سبحان گولی وی ب داره،
تو خوه بگره، ئەز پۇر كورپى،
ژۇردا بىتمە خاره.

حەتا حەتابى تەرا بىمە ھەقالە.
پاشى قى گۆتنى خەجا زەرين،

سینگى خوهى مەرمەرە ۋەركە ب نازى،
ۋەركە گولىيى خوهى دەرىچە،
خوه ژۇردا زەرىدا داقيقىزە.

سینگى وىي زەر ل دارى دكەقە،
دار پشتا پېلى وېپا دەركەقە،
ئەو سیابهند قايىم ھەمېز دكە،
مەرڭى ترى دخوازه وى ھشىاركە،
دار دشكى و دو بەند تايى پەمانى،
دكەقەنە ناڭ گۈلا سبھانى.

سیپان، سیپان تو كوباري،
تو بەدھوی ژ قورنانى،
ئىئىل و مەسکەن ھەموشك ھەرسال،
تە دېرسن، كەسر بى مال.
تو شادە زھوالا دنى،
روحى سیابەند، دلى خەجى،
كۆ ھەردۇو چۈونە بەر مەنى،
و بۇونە ئاخ ژ بىرىنى.
ب دلسکەستى دسترى بلبل،
كۆ نىچىرى كوشت نىچىرۇان،

بن پەرپى تە، سىپانى دەلال،
ئەو بۇون دوو گول ژ حوبىا دل.

ھېشىن دېن ئەو ھەر بەھار
دېن نۆلى ئاڭر حوسول – جەمال،
شەوقى دەد، ژ شەوقاتە،
رۇزى دەلال، توى ھەر گاڭ كوبار.

چاخى برا وى قەزىي حەسياب،
نۆلى شمايى خوددا دەھلىان.
گۈيان و سەرى خوھ دان،
تەزە فەعم كىن حىزكىندا وان،
ئىدى دەرنىڭ بۇو بۇندا وان
ئەوان پۇس – پۆسىدە پازى ۋەگەريان.

فەرھەنگ

بگىزىنە: بىگەنە

بايس: هو

بىن دابو: بۇنى بلۇدەبۇوه

بەنگز: رەنگ و روو

بەدەو: جوان

بەريانگ: بەرەبەيان

بەلگ: پەلک، گەلە

بەچقىنم: خېكەمەوه

بىن: بۇن

بېقۇوك: بەھى

بەرمال: كاپان، نۆكەر

بەلەكى: رەش و سېيەتىيى دوواى

بەفرچۇونەوه سېيەتى.

باڭەپ: تۆف، رەشەبا.

برچى: بىرسى

بۇھرى: راپىدوو

بال: لاي، كن

بۇرچ: قەرن، بەرپىيارى

بەلەنگاز: هەزار، بى نەوا

بەنجرىنەن: بەهنجىنەن

بەھورى: راپىد، بەسەرچو

بەنھلىتى: رەسەنى، ھاۋو ولاٰتىيەتى

بېرىقان: بېرىوان، مەپدۇش، پەزدۇش.

بۆش: گەلە

بەلگى: بالىف، سەرين

ئ

ئەقىنتى: دىلدارى

ئۇرتا: ناوهند

ئەپىچە: زۆرچاك

ئىيل: هۆز

ئازاڭىز: بەرەلاڭىز، رەھاڭىز

ئاڭ لىكىر: شوشتى، شتى

ئۇرتا: نىيوان

ئالى وان: يارمەتىي ئەوان

ئەمەك: وەفا، رەنچ

ئىزىبات: ئىسېپات

ئىلباشى: سەرەك ھۆز

ئۇندانابە: ون نابى

ئەڭلە: گىر، تاخىر

ئەيلەقى: ئەلەقى، بەراستى

ئۇغۇم: كارەسات

ئىزىز: شوئىن بى، ئاسەوار، أثر

ئاد كىرىيە: عەھدى كىردووه، پەيمانى داوه.

ئەلک: كولە

ب

برى: برا

بەعن: بەحر، دەريا

باشقە: جوى

پەھرى: پاروو، تىكە	بىشكۈك: دوگە، قۆپچە
پىچەك: قمات	بەگەمى: پەسەندى
پەعن: پان	بەرباتى: بەلاش، بەفېرۇچۇون.
پريىسک: پريىشک، پريىسکە	بىتەربونە: تىيى روّهاتوون، تىيى وروگان.
پەبابۇو: بىادەبۇو	بىز: يال، يا توکى توقەسەرلى ئەسپ.
پورى: پوك	بىتەلۈوسك: گەردىلۈول
پارسک: سوال، دەرۋازە	باسك: باڭ
پارسڪچى: سوالڭەر	بەنگى: عاشق
پېئىل: شەپۈل	بىنقيمەت: بىي ھاوتا، بىي نەزىر
پىشىھەرى: بەرانبەن، ئاست	بشاى: بەشادى
پارا ۋەڭەرپى: بىگەرپىيە دوواوە	بىشىكىرىنە: شەكر بخۇ، قسە بىكە
پەيكەتى: بەدووکە تۇو	بىقەدەن: بەجى بەھىنەن
	ب ئۆمىدای: بەبەزىبىيە وە

ت

تونە: نىيە	پویىم: داستان
تايىي تەنى: تاقى تەنبا	پېئىل ددا: شەپۈلى ددا
تەۋاھەكىن: حەزىركىن	پزماں: ئامۆزا
تەنگە: تەنگ	پەلت: پەلە
تەھھەر: جۇر	پار: پارچە
تەرىپىن: نەھاتەدىتىن، شكان	پش: پشت
تەرەز: تەرەس	پاچكىر: ماج كرد
تەھەغىف: هەتاو، تاو	پەى: دوواى
تۆب دكا: كۆ دەكتەمەوە	پۇز: قۇز، پرج
تەھف: لەگەل	پارسەكچىيەتى: سوال، دەرۋازە
تەزدەۋتى: تازە دۆشراو	پاك: چاك
تۆپك: تۆپەلە	پەيدان: وەددەوکە وتن
ترى چىكىك بۇو: دەلىي چۈلەكە بۇو	پەپۈوك: ھەزار، سوالڭەر
تونەبون: ھەزارى و نەبۈونى	

ج	تى: تىينو، تىينى تەيرۈك: تەرزە تەعزىكىرى: رۇوتى كىرى، هەلى كېشا تەعرى: تارىك توبراخ: عەرد، خاك، ولات تىزى: پېزە تفال: مەندال تەربەت: تەربىيەت تنەبۇ: هيچ نېبو توجارا: هەرگىن، قەت تەعلى: تائى تىزى: تەزبىيج
ج	تەمەنە: تەمەنا، سەلام تىم: مەبەست، نياز تنە: نىيە تەف: لەگەل تۆب كر: كۆئى كردىوه، تۆپكىرى، كۆكراوهوه تەرك: پاشۇو تامار: دەمار تما: تەماح ترى: وەك بىنى، دەلىنى [دەرىيى] توجارا: هيچ جارىك تەڭدىز: تەڭبىر توكس: هيچ كەس تۆپن: جوان تلى: پەنجه تودۇختىز: هيچ دوكتورى تى دەرخست: پۇونى كردىوه چىت: پىزى
	چەم: لاى، كىن جيئارى: چئار جيئار: جيئان جيئق: گېرفان، جىپ جيئى: جەرە، گۆزە جەندىك: لاشە، كەلاك جەعنۇ: جوانوو جەفى: جەفنا جۇل: كەرى، سورى، مىگەل، پانەمەر
	چاوا: وەڭو چىمكى: چونكە چايىر: هەرين، شىناواردى چىيى: چىا، كويستان چەعفۇ: چاو چايىر: چىيمەن چەتنى: چەتونى، زەممەت، دژوارى چەرقاسكە: بازدا (بازدان) چەعل: چال چىك سايىي: ساف و سامال چقاس: چەند چىلک: ستۆك چوكتى: بچوکى چارئالى: چواردەور

خور: خُزراک

ح

حاسیگه: جیگای حاسی، تووش

حهنانی: ههنا

حهنهک: گالته و گهپ

حهلييا: توايهوه

حهلال: راستهقينه

حهيفي هلينن: تولهی لی بکنهوه

حهذكرى: خوشويسٽ، مهحبوب

حهپافياشى: عپاپ، ليزان، زوركار

حيرين: حيلاندن

هنек: ههندىك

حهموشكى: ههموو

حهميركى: له باوهشى كرد

خ

خانىكىرن: بهدياركه وتن

خىنى: جگه

خورت: كور، نيرينه

خوري: خوريك، ئاوله

خوهبى زار: خاومنى مندال

خمبات: كار

خاس: سوور، خاسەرنگ

خاتر خاست: دوعاخوازىي كرد

خايىرن: ماحافهزه كردن

خىئىزى: جگه

خويئونداكر: خوى له بير چووهوه، خوى ون

كرد

دهق: وشتى

دراب: رېگا

خوهقا: خوهيهوه

رایی بکه: نسخه‌ت بکه، ته‌می بکه	دەلک: دەھق، فیل، تەلەکە
روکى: روژنەك	دون: راست
رهف: رەوه، رەوکە	دنى، دن: دىكە، تر
روئاپى: روناكى	دېل: كلک
دەچروسى: چەخماخەي دەدا، رېۋى: رېپوار	دەبرىسقايدوه
ريدان: رەپان	دزگىن: پېشىمە
رەعم: رەھم	دەوس: شۇين
رابۇو: ھەستا	دەچىن: دەلەۋەرلىن
رسقەت: رۆخسەت	دران: ددان
پحال: رىحال	دنى: دنیا
پازى: بنوى، بخەوى	دەھۇ - دۇز: فەر و فېل
ز	دېم: بۇو، روخسار
زەعف: زۇر	دەكەلبا: دەكوللا
زەر: چىا، ھەدىر	دەف و زورپىنى: دەھول و زورپىنا
زنار: نزا، قەدىپال	دېمەك: كەۋاتا
زوها: وشك	دارى دونى: دارى دنیا
زاب: مەنداڭ	دومان: دوکەل، تەم و مۇڭ
زۆرپا: زۆركار، زۆربە	دەلک: دل
زەف: زەعف، زۆر	دلوپان: دەي لاۋاندنهوه
زېرىپى: گەپايەوه	دەچەرچىرى: خەرمانى دەكوتا
زەنگۇ: ئاوزەنگى، رەكىف، رەكىپ	دەس خودا: دەسبەجى
زۆرتى: زۆردار	ر
زورناخن: زورنابەندن	رند: جوان، چاك
زىتۈل: كەونەجلەك، پەلاس، سىپال	رشەت: رەشوت
	راموسان: ماج
	رۆھىستىن: رۆھىسىن، روح ئەستىن

ژ

ژورئ: لەسەرەوە

زېپ: بۆی

ژوئی يەکى: بەسەر ئەمەدا

ژئى دكە: دەبىرى، لىتكى جوئى دەكتەۋە

(سەرژىكىن: سەربېرىن)

س

سەرحسەك: سەررەق

سەفەر: شەر

ستەپىركەن: ئەستىرە

سەھەت: سەھات

ساۋىي: ساوا

سىست: گران

ع

سازىھەند: مۇسىقاژەن

سەكىرييە: دىوييە، سەھى كىردووھەتەۋە

سەرت: توند، قايىم

سەقەدرەن: دالان

سەرۇھەخت كىردىن: دىايى كىردىن

سورى: مىيگەل

ساۋ: هەراسانى، خورپىھ، ترس

سەمما: فىدار

سەباخەلقى: بۇ خەلک

سەقىيى: سەبەيىنى

ف

سۈرهەت: دەم و چاۋ

سۆز: بەلىن

سەكىر: ھەست كىردىن

قەرقاش: سېپى	فېرۇز: سوارچاڭ
قراڭن: قوراواى	فەعم كى: فەھم كى، تىّ گەيىشت
قاسىك: بەينىٰ	فۆرم: شکل
قەوین كى: شەتەك دا	فتا: را
قلخ: كلىشە، قيافەت	فەنهگىرى: فيل
قوٽ: قۇوت، پاروو	
پاك: زۇر، باش	ف
قدوم شىكەست: قەلەمى دەست و پىتى شكا	قەكە: بىكەوه
	قىر: لىرە
ك	قەدىشىرن: دەشارنەوه
كەسک و سۇزىز: كۈلکە زىزىپەنە	
كەلب: سەگ	ق
كەقان: كابان، كەيوانق، كەپبانو	قىنيات: ئەسلىل، بىنەما
كىن: پەك	قەلەن: مارھىيى
كول: خەم	قولخ: پارىزىگارى
كۆن: رەشمەل	قوپۇن: قەپن، سەددە
كەقىز: بەرد	قونتار: بىنار
كولغەت: ثۇن	قىيز: كىچ، كىز
كۈچك: بەرد (سى كۈچكە)	قورتىن: هەرا
كىلەك: تمىنىشت	قوپىن: قىرپىن
كەو: كۆ (كۆ و تەرازو)	قرىش: قرچە
كاسك: كاسە	قەلاندى: بىرزاو
كۆمپۈزىسىيَا: دانان، سازىرىدىن (ترىكىب، تالىيف)	قەمى ئەھى شەكىيات دىكىر: هەر دەتكۈوت
كامچى: قەمچى	شەكتى دەكىرد، گازىنى دەكىرد، گلەئى دەكىرد
كىن: كىزىد	قەزىيا: بەلا
كىنچك: جالك	قەنات: بال
كلام: گۈرانى	قورتىن و قوزىن: هەرا و ھورىا

گور: گورگ	کەسەن: خەم
گەم: لغاو، گەم کر: لغاوی کرد	کەش: دیار
گەف: ھەرپەشە	کەدخۆر: مقتەخۆر
گولى: پەلک، کەزى	کەری: مىگەل، ران
گاکۇشى: گاکىۋى	کالىن: بارە
گەقەز: سوور	کورىن: خەم
گوهىز: گوپ، پشتىر	کەسىب: ھەزار
گوھ پەنچە: گىيايەكە (گوئى پەلکە).	کۈلۈس: كلاڭ
گولاڭتون: كەلەپتۇن، جۆرە قوماشىكە.	كاالمەتىر: پېرەمېرىد
گوهاستن: گۇراڭ	كەرب: خەفتەت
گەملۇ: ئاخۇ	كەپى: كەپوو
گەلە هندىك: زۆر كەم	كۆم: كۆمەل
گۇرۇ: جووجەلە	كۈزك: كۈز، پىشكۇ
گوب: قايىم	کورىن: كورى گىريان
ل	
لىئىشت: لاقاۋ، سىتلاو	کۈرۈن: قۇوڭ
لاقردى: قىسى خۇش	كەسىپىنى: ھەزارىنە
لەمازى: لەبەرئۇوه	كۈزبۇ: وردىبوووه
لاب: سەر لەبەن، بەيەكجارى	
لىتىرأتور: ئەدەب، ئەدەبىيات	گ
لۇش: لەواشە، نان	گەرەگر: گەورە گەورە
لاقلالك: لا ولاو	گلى: قىسە
لەزە: لەحظە	گۈگۈرچىن: كۆتر
لاقا: تكا	گوھدارى نەدا: گوئى نەدaiيى
لەيلان: تراوىلکە، سەراب	گونەن: گوناھن
	گلىبىي خاس: قىسى چاك
	گوجلى: پىشەبىي، خېرا

نەلپىتى: نەدەبزوت

نەرپىت: نەرپىت
 نەحەسىيابۇو: ھەستى پى نەكربۇو
 نەھېرى: نواپى
 ناـمل: ناوـشان
 نەچىـنـه: مەـپـچـىـنـه
 نۇـلـان: وـهـكـ
 نەـعـمـه: نـامـهـ، كـاغـمـزـ
 نـقـىـلـكـ: تـۆـكـ، دـۆـپـ
 نـشـكـىـفـا: لـهـ پـ، لـهـ نـاكـاـو
 نـەـدـهـ: شـۆـخـ، قـۆـزـ

و

وار: ھـوارـگـهـ
 وـكـلـانـدـنـ: دـوـيـاتـ كـرـدـنـھـوـهـ
 وـھـرىـسـ: گـورـىـسـ

ھ

ھـنـدـاـقـا: هـيـنـدـهـ
 ھـيمـ: بـاخـھـ
 ھـمـىـزـكـهـ: لـھـ باـوـشـ کـهـ، لـھـ ئـامـىـزـکـهـ.
 ھـنـ: هـەـنـدـىـكـ

ھـىـسـىـرـ: فـرـمـىـسـكـ
 ھـلـدـا: ھـەـلـگـرـتـ
 ھـەـلـه: ھـېـشـتا
 ھـۆـلـكـ: كـۆـلـىـتـ
 ھـىـنـ: فـىـرـ
 ھـونـ: ئـىـۋـهـ

م

مال شەوتى: مال سوتاو، مال خراب
 مەلەكىّ قەنجى: مەلايەكەتى چاـكـه
 ماـينـ: دـىـكـهـ، تـرـ
 مـڙـ: تـەـمـ
 مـىـزـىـنـ: مـىـزـىـنـ
 مـىـ: مـىـ، مـەـپـ
 مـەـرـىـ: كـۆـرـ، مـروـقـ
 موـفـكـ: قـەـفـ، گـەـوـ
 مـېـرىـدىـنـ: مـارـدىـنـ
 مـەـعـرـ: مـارـ
 مـىـشـ: پـىـشـلـانـ

ن

نـقـىـسـكارـ: نـوـوـسـھـرـ
 نـۆـلـىـ: وـھـکـوـ
 نـىـتـ: رـاـ، بـىـرـوـبـاـوـھـرـ
 نـۆـلـاـ: وـھـکـوـ
 نـهاـ: ئـىـسـتاـ
 نـزاـ: نـىـزـهـ
 نـزاـمـ: نـازـانـمـ
 نـكارـنـ: نـاتـوانـنـ
 نـيـچـجـىـ: نـيـوـھـچـلـ
 نـمـ: نـزـمـ
 نـاخـ: پـىـشـتـىـرـ، كـۆـزـ
 نـازـناـكـمـ: نـاسـ نـاكـمـ، نـانـاسـمـ

هئیسو: هیسک، ئیسقان	ھەڦۇو: يەكتىر
ھور: ھورد، ورد	ھوندور: ژۇور
ھلشاندن: تېكشىكاندن	ھورگلى: بەوردى قىسىملىكىرىدىن
ھرى: خورى	ھېرس: رېق، تۈرەبىي
ھى: ھېشتا	ھېنڭ: فېنڭ
ى	ھۆستاتى: وەستايەتى، دەسپەنگىنى
بازى: چارەنۇوس	ھېۋاراندن: ئارام گىرتىن، حەسانەوهە
بى: ئەوهى	ھەڦۇوكەتن: لېكىدييان دا
	ھەرپە: بېرۋۇ
	ھېقشاندن: درېغى كىرىدىن

